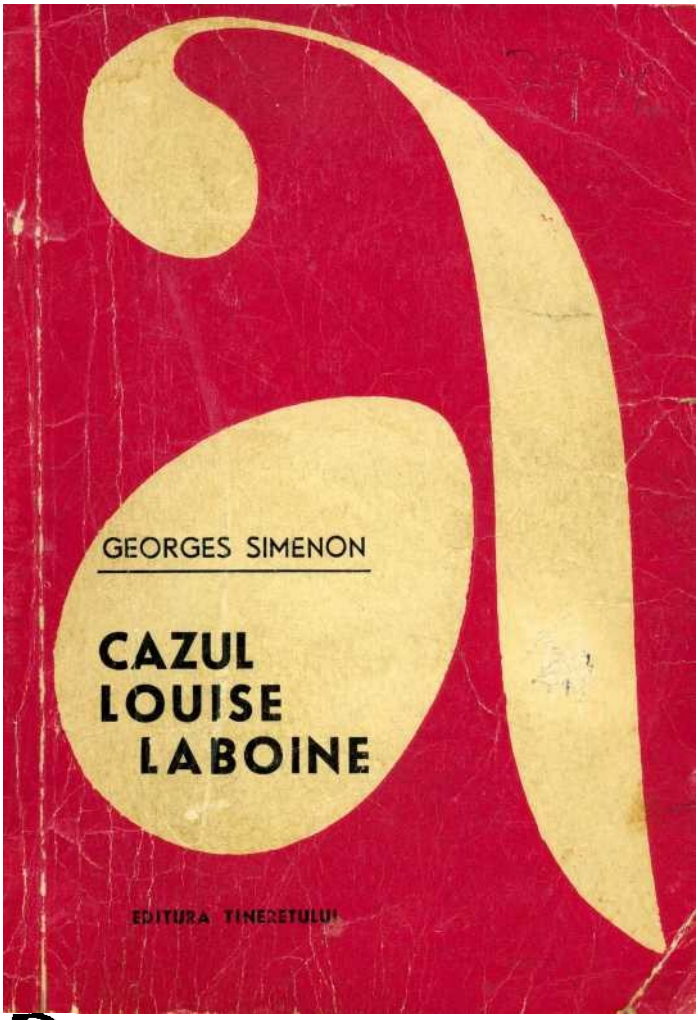

AVENTURA

Dat la *cules 22.11.1968. Bun* de *tipar 13.03.1969. Apărut 1969. Comanda nr. 8493. Tiraj 50.140. Hârtie ziar sul de 50 g/ms. 700X1.000/32. Coli editoriale 9, 25. Coli de tipar 5, 75. A. 21.612. c.z. pentru biblio tecile mici 8R-31*

Tiparul executat sub comanda nr. 80 966 – la Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”.

Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti – Republica Socialistă România

CAPITOLUL I

În care inspectorul Lognon descoperă un cadavru şi pe urmă se plânge că i l-a şterpelit altcineva.

Maigret căscă şi împinse hârtiile către marginea biroului.

— Iscăliţi-le, copii, şi o să puteţi merge la culcare.

„Copiii” erau probabil cei trei tipi dintre cei mai înrăiţi şi îndărătnici din câţi se perindaseră în ultimul an pe la P.J.[1] Unul dintre ei, pe nume Dédé, arăta ca o gorilă, iar cel mai slăbuţ din bandă, cu un ochi vânăt, ar fi făcut parale bune ca luptător la Moşi.

Janvier le întinse hârtiile, un toc, şi acum, că goliseră sacul până la urmă, nu se mai osteneau să discute, nici să citească procesul-verbal al interogatoriului şi iscăleau cu un aer dezgustat. La ora aceea, orologiul de marmură arăta trei şi ceva, mai toate birourile de la Quai des Orfèvres erau cufundate în întuneric. De mult nu se mai auzea alt zgomot decât vreun claxon în depărtare sau frânele unui taxi care derapa pe asfaltul umed. Când veniseră aici, în ajun, birourile erau tot pustii, pentru că nu era nici nouă dimineaţa şi personalul nu sosise încă. Ploaia cădea la fel de măruntă şi tristă.

Se împliniseră 30 de ore de când se aflau sub acelaşi acoperiş; când tustrei laolaltă, când separaţi; ceasuri în care Maigret plus cinci dintre oamenii lui se schimbau hărţuindu-i cu rândul.

— Idioţi! preciză comisarul din prima clipă. O să dureze.

La idioţi. şi cu osebire la cei încăpăţânaţi, durează întotdeauna foarte mult până să-i dea drumul. Ei îşi închipuie că dacă nu vorbesc, sau dacă pornesc să îndruge orice, contrazicându-se eventual din-Cinci în cinci minute, vqt izbuti să scape basma curată. Crezându-se mai şmecheri decât restul lumii, încep de regulă prin a face pe

1 Poliția judiciară.

nebunii: – Dacă-ţi închipui c-o să scoţi ceva de la mine!

Lucrau de câteva luni de zile în preajma străzii La Fayette şi ziarele îi porecliseră „Spărgătorii de ziduri”. Fuseseră prinşi datorită unui telefon anonim. Mai rămăsese un rest de cafea în ceşti şi ibricul de email pe reşou. Toată lumea avea feţele, trase şi cenuşii. Maigret, al cărui gâtlej era iritat din pricina ţigărilor, se gândea, după expedierea celor trei indivizi, să ia undeva o supă de ceapă, chemându-l şi pe Janvier. Îi trecuse somnul, deşi pe la unsprezece cădea din picioare şi se dusese să picotească un pic în biroul său.

— Spune-i lui Vacher să-i ia de-aici.

Dar în clipa când ieşeau din biroul inspectorilor se auzi ţârâitul telefonului. Maigret ridică receptorul.

— Care eşti acolo? făcu o voce.

Maigret se încruntă şi nu răspunse pe loc. Glasul aflat la celălalt capăt al firului întrebă:

— Jussieu?

Jussieu era inspectorul de garda. Maigret îl trimisese acasă pe la zece.

— Nu, Maigret – mormăi comisarul.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule comisar. Aici e Raymond de la Centrală.

Raymond sunase din clădirea cealaltă, unde, într-o încăpere uriaşă, ajungeau toate firele de la Brigada de intervenţii rapide. În clipa când cineva spărgea geamul uncia din acele borne roşii, care împânzesc Parisul, pe harta cât un perete de mare a Centralei se aprindea un becuşor. Atunci omul din faţa hărţii făcea legătura.

— Aici Centrala!

Era vorba de bătăi de stradă, de beţivani recalcitranţi sau de poliţişti cerând ajutor.

Drept care omul de la Centrală mai făcea o legătură.

— Postul din strada Grenelle? Justin, tu eşti? Trimite o maşină pe chei, pe la numărul 210.

În fiecare noapte erau câte doi-trei de serviciu şi-şi pregăteau şi ei, fără îndoială, cafele. Uneori, când se întâmpla ceva mai grav, anunţau P.J.-ul. Alteori, telefonau

la „Quaiu ca să vorbească unui prieten. Maigret îl ştia pe Raymond.

— Jussieu a plecat. Voiai să-i spui ceva mai deosebit?

— Doar că ş-a descoperit cadavrul unei fete, în Piaţa Vintimille.

— Ai amănunte?

— Cred că la ora asta băieţii de la Secţia a 2-a sunt acolo. Am fost anunţat acum trei minute.

— Mulţumesc.

Cei trei malaci ieşiseră din birou. Janvier se întorcea, cu ochii înroşiţi ca întotdeauna când nu dormea noaptea şi cu o barbă de parc-ar fi fost bolnav. Maigret îşi îmbrăcă pardesiul, se uită după pălărie.

— Mergem?

Coborâră unul în spatele celuilalt. De obicei, se duceau în Hale la ora asta să mănânce o supă de ceapă.

În faţa micilor automobile negre din curte, Maigret şoväi:

— Au găsit o fată moartă în Piaţa Vintimille.

Apoi, ca cineva care caută un pretext ca să nu se ducă la culcare, zise:

— Mergem să vedem ce s-a-ntâmplat?

Janvier se aşează la volanul unei maşini. Erau prea obosiţi, amândoi, după atâtea ceasuri de interogatoriu, ca să mai vorbească. Maigret nu realizase pe dată faptul că Secţia a 2-a era condusă de Lognon. Adică de Nasolii, cum îl porecliseră colegii. Dar oricum, nu scria nicăieri că Lognon trebuie să facă de strajă noaptea la postul din strada Rochefoucauld.

Străzile erau pustii, ude şi picăturile mărunte nimbau felinarele, iar rare siluete se strecurau pe lângă ziduri. Abia la încrucişarea străzii Montmartre cu marile bulevarde dacă întâlneai. cafenea deschisă. Ceva mai încolo se zăreau firmele luminoase a două-trei localuri de noapte şi câteva taxiuri. Piaţa Vintimille, aflată la doi paşi de Piaţa Blanche, părea o insulă de tăcere. Doar o maşină a poliţiei se afla acolo şi un grup de oameni, patru sau cinci, lângă grilajul scuarului micuţ, stăteau împrejurul

unei forme de culoare deschisă, întinsă pe asfalt.

Maigret recunoscu din prima clipă făptura scundă şi pirpirie a lui Lognon. Inspectorul se desprinse din grup pentru a vedea cine soseşte şi, la rândul lui, îi recunoscu pe Maigret şi Janvier.

— Nenorocire – mormăi comisarul.

Lognon, bineînţeles, va fi convins că Maigret o făcuse iarăşi dinadins. Se petrece, va să zică, o dramă în cartierul lui, pe domeniile lui adică şi, culmea, tocmai când se nimerise să fie el de serviciu; cine ştie? – prilejul, poate de ani şi de ani de zile aşteptat, de a se afirma; şi o înlănţuire de împrejurări întâmplătoare îl aducea pe Maigret la faţa locului, aproape în acelaşi timp cu el.

— Aţi primit vreun telefon? întrebă el cu bănuială-n glas.

Nasoltr era convins că oamenii puseseră la cale o lucrătură împotriva sa".

— Eram la Quai. M-a sunat Raymond şi voiam să văd ce s-a întâmplat.

Oricum Maigret nu-şi putea îngădui să plece fără a afla despre ce e vorba, numai şi numai de dragul susceptibilităţii lui Lognon.

— A murit? întrebă, arătând spre femeia întinsă pe trotuar.

Lognon încuviinţă din cap. Mai erau acolo, în afară de el, trei poliţişti în uniformă şi o pereche care – cum află mai târziu comisarul – descoperise corpul şi dăduse alarma. Să se fi descoperit cadavrul o sută de metri mai încolo, ar fi fost o îmbulzeală nebună, dar pe-aici, în piaţa Vintimille, nu trecea lume multă.

— Cine e?

— Habar n-am. N-am găsit niciun act.

— Poşeta?

— N-are.

Maigret făcu trei paşi, se aplecă. Fata era culcată pe-o rină, cu obrazul drept pe trotuarul ud şi un picior descălţat.

— N-aţi găsit pantoful?

Lognon făcu semn că nu. Era cam nu ştiu cum să priveşti degetele de la picior prin mătasea ciorapului. Fata purta o rochie de scară de satin albastrudeschis care, pesemne că şi din pricina poziţiei nefireşti, părea să-i fie cam mare.

După înfăţişare, nu i-ai fi dat mai mult de douăzeci de ani.

— Doctorul?

— Trebuie să pice dintr-o clipă în alta.

Maigret se întoarse spre Janvier:

— Du-te şi anunţă-i pe băieţii de la Identitatea judiciară. Să trimită fotografii.

Pe rochie, nicio pată de sânge. Luând lanterna unui agent, comisarul îi lumină faţa şi i se păru că ochiul care se vedea, precum şi buza de deasupra erau umflate.

— N-avea palton? întrebă Maigret din nou.

Era o vreme destul de frumoasă, pentru martie mai cu seamă, dar nu destul de cald ca să te plimbi, noaptea mai ales, prin ploaie cu o rochie uşoară şi care, în plus, nu-ţi acoperă nici măcar umerii, ţinându-se doar prin bretele subţiri.

— Probabil că n-au omorât-o aici – şuieră Lognon, sinistru, cu aerul că-şi face firească datorie ajutându-l pe comisar, dar că, de fapt, „afacerea” îl lasă rece. De altfel se ţinea anume mai la o parte. Janvier se îndreptă spre un bar din Piaţa Blanche, ca să telefoneze. Un taxi frână lângă micul grup; din maşină coborî un doctor din cartier.

— Puteţi arunca o privire, doctore, dar să n-o mişcaţi până nu vin fotografii. E moartă, fără discuţie.

Doctorul se aplecă, pipăi încheietura mâinii, inima, după care se ridică nepăsător şi fără vreun cuvânt se duse să aştepte lângă ceilalţi.

— Mergem? întrebă femeia, ţinându-şi soţul de braţ, căci începuse să i se facă frig.

— Mai stai puţin.

— Ce să mai aşteptăm?

— Nu ştiu. Dar nu-ncape îndoială că vor face ceva…

Maigret se întoarse spre ei.

— Aţi lăsat numele şi adresa?

— Da, la dumnealui, zise bărbatul, arătându-l pe Lognon.

— La ce oră aţi descoperit corpul?

Cei doi se priviră.

— Am plecat de la bar pe la trei.

— Trei şi cinci – preciza femeia. Tocmai mă uitasem la ceas când crai la garderobă.

— Mă rog. Iar până aici am făcut vreo… trei-patru minute. Tocmai voiam să ocolim piaţa, când am observat o pată albă pe trotuar.

— Fata… era moartă?

— Cred că da. În tot cazul, nu mai mişca.

— Sper că n-aţi atins-o…

Bărbatul făcu semn că nu.

— Atunci am trimis-o pe nevastă-mea să cheme poliţia. E un sediu al Brigăzii de intervenţii rapide în colţ, cum intri pe bulevardul Clichy. îl ştiu, că-i lângă noi. Noi stăm pe bulevardul Batignolles, la doi paşi.

Între timp Janvier se întoarse.

— Vor fi aici peste câteva minute – anunţă el.

— Îmi închipui că Moers nu era acolo.

Maigret simţea pe undeva, tulbure, că a dat peste o afacere destul de încurcată. Aştepta cu mâinile-n buzunar, cu pipa în gură, şi arunca, din timp în timp, câte o privire fetei aflate la picioarele lui. Rochia albastră nu mai era nouă de mult, îi lipsea apretul şi materialul era destul de ieftin. Aducea cu rochiile animatoarelor de bar din Montmartre. Ca şi pantoful, un pantof argintiu cu tocul foarte înalt şi talpa uzată, ce evoca aceeaşi apartenenţă. La prima vedere, s-ar fi zis că e vorba de o animatoare atacată pe când se-ntorcea acasă şi jefuită de poşetă. Dar… în cazul acesta un pantof nu ar fi dispărut şi agresorul nu s-ar fi ostenit să ia mantoul victimei.

— Probabil c-a fost ucisă în altă parte – îi şopti Maigret lui Janvier.

Lognon, care trăgea cu urechea, auzi şi rânji: nu spusese el cel dintâi asta?

Dar dacă fusese omorâtă în altă parte, de ce au aşezat cadavrul în piaţa aceasta? Era puţin probabil ca asasinul s-o fi cărat în spinare. O fi avut o maşină şi nu era mare lucru să arunce cadavrul în Sena, ori undeva, pe-un maidan, la marginea oraşului.

Maigret nu-şi mărturisea că ceea ce îl intriga cel mai mult era faţa victimei, cu toate că nu putea să vadă decât o jumătate din ea. Fata avea un aer bosumflat, poate şi din cauza loviturilor. Părul era subţire şi castaniu, ondulat natural, pieptănat pe spate. Din cauza ploii, fardul se cam ştersese, dar acest lucru, în loc s-o îmbătrânească sau s-o urîţească, o făcea mai tânără şi mai înduioşătoare.

— Vino puţin, Lognon.

Maigret îl trase deoparte.

— Vă ascult!

— Ai vreo idee?!

— Ştiţi foarte bine că eu n-am niciodată idei. Nu smb decât un inspector oarecare, de cartier.

— Ai mai văzut-e vreodată?

Lognon cunoştea tot ce se putea cunoaşte între Piaţa Blanche şi Piaţa Pigalle.

— Niciodată.

— Să fie vreo animatoare?

— În orice caz, nu una dintre cele de pe-aici. Le cunosc pe toate.

— O să am nevoie de dumneata.

— Vă rog, nu trebuie să spuneţi doar aşa, ca să-mi faceţi plăcere. Din moment ce „Qu’ai des Orfèvres” – se ocupă de cazul ăsta, afacerea nu mă mai priveşte. N-am nimic contra, e cât se poate de firesc. Şi, de altfel, sunt obişnuit. N-aveţi decât să-mi daţi ordine, o să le execut cum pot mai bine.

— Poate n-ar fi rău să stai de vorbă neîntârziat cu portarii localurilor de noapte.

Lognon suspină, privind îndelung la trupul întins pe asfalt.

— M-am dus.

În mintea lui totul era limpede: Maigret îl îndepărta

dinadins de locul cu pricina. Nasolu' traversă strada cu mersul său veşnic ostenit, având deosebită grijă să nu întoarcă, pentru nimic în lume, capul. Sosise şi maşina Identităţii judiciare. Un poliţist se chinuia să-l alunge pe un beţiv care se apropiase şi era furios că nimeni n-o ajută pe „duduia".

— Toţi la fel sticicţii ăştia. Pentru că a băut omul un păhărel mai… mult…

Fotograful terminase. Aşa că doctorul se aplecă asupra trupului şi-l întoarse pe spate, dezvăluind obrazul tot, care, privit acum, părea şi mai tânăr.

— De ce a murit? întrebă Maigret.

— Fractura craniului.

Doctorul îşi trecu degetele prin părul moartei.

— A fost lovită în creştet cu un obiect greu, un ciocan, o cheie franceză, o ţeavă de plumb, ceva în genul ăsta. Mai întâi, însă, au lovit-o peste faţă, cu pumnii probabil.

— Puteţi fixa cam pe la ce oră?

— După părerea mea, pe la două-trei dimineaţa. Doctorul Paul o să vă spună mai exact însă după autopsie.

Venise şi furgonul Institutului medico-legal. Oamenii aşteptau doar un semn ca să pună corpul pe o targă şi să-l transporte la Pont d'Austerlitz.

— Daţi-i drumul! suspină Maigret.

Apoi îl căută pe Janvier din priviri.

— Mâncăm ceva?

Foamea le trecuse, totuşi intrară într-un restaurant şi comandară supă de ceapă doar fiindcă aşa hotărâseră cu o oră înainte. Maigret dăduse dispoziţii să se trimită ziarelor o fotografie a moartei, ca să apară, pe cât posibil, în ediţiile de dimineaţă.

— Vă duceţi acolo? întrebă Janvier.

„Acolo" voia să zică Morga, care acum se numea Institutul medico-legal.

— Cred c-o să trec pe-acolo.

— Doctorul Paul trebuie să se şi dus… I-am telefonat.

— Un calvados?

— Cum doriţi…

La masa vecină două femei mâncau „choucroute”; nişte animatoare, în rochii de scară amândouă; Maigret le examină cu atenţie, ca şi cum ar fi dorit să descopere deosebirile dintre acestea şi fata moartă.

— Te duci acasă?

— Nu, vin cu dumneavoastră.

Pe la ceasurile patru şi jumătate intrară la Institutul medico-legal, unde doctorul Paul, care tocmai venise, îşi îmbrăca bluza albă.

În colţul gurii – ţigara, ca întotdeauna când se pregătea pentru o autopsie.

— Ai examinat-o, doctore?

— M-am uitat puţin la ea.

Cadavrul zăcea, gol, pe o lespede de marmură. Maigret întoarse capul.

— Şi ce părere ai?

— Trebuie să aibă vreo 19 – 20 de ani. Sănătoasă, dar am impresia că nu mânca îndeajuns.

— O animatoare de local.

Doctorul Paul îl privi pe Maigret cu o sclipire şireată în ochi:

— Adică o fată care se culcă cu onor clienţii?

— Mai mult sau mai puţin.

— În cazul ăsta… nu.

— Cum de poţi da un răspuns aşa de categoric?

— Pentru că fata nu s-a culcat niciodată cu nimeni.

Janvier, care privea mecanic la corpul luminat de-o lampă puternică, întoarse capul roşind.

— Eşti sigur?

— Absolut sigur –, răspunse doctorul, care-şi punea mănuşile de cauciuc şi aranja instrumentele pe-o masă îmbrăcată în email.

— Rămâneţi aici?

— Nu, o să trecem dincolo. Cât zici că durează?

— Mai puţin de o oră. Depinde ce găsesc. Vrei şi o analiză a stomacului?

— Aş prefera. Cine ştie…

Maigret şi Janvier intrară în biroul de alături, unde se aşezară, ca-ntr-o sală de aşteptare. Înfăţişarea lor era gravă. Amândoi păstraseră-n minte imaginea trupului alb al fetei.

— Mă întreb cine-o fi – murmură Janvier, spărgând tăcerea. Cu rochia aia nu putea să meargă decât la teatru, într-un local de noapte sau la o serată.

Amândoi se gândeau de fapt la acelaşi lucru. Era ceva care nu mergeo de fel. Seratele pentru care te-mbraci în ţinută de seară nu sunt numeroase şi nu prea întâlneşti asemenea rochii de doi bani jumate. Pe de altă parte, după spusele doctorului, fata nu părea să fie angajată în vreun bar din Montmartre.

— O nuntă? aruncă Maigret, fără să creadă însă nici el că la nuntă te-mbraci neapărat în rochie de seară.

— Credeţi?

— Nu. Să vedem – suspină Maigret, şi-şi aprinse pipa.

Zece minute de tăcere în doi, apoi Maigret spuse:

— N-ai vrea să aduci lucrurile fetei?

Ţineţi, într-adevăr?

Comisarul încuviinţă din cap.

— Numai dacă ai curaj.

Janvier deschise uşa, dispăru vreme de două minute şi când reveni era atât de palid, încât Maigret se temu să nu-l vadă vomitând. Ţinea în mână rochia albastră şi ceva lenjerie albă.

— Paul mai are mult?

— Nu ştiu. Nu m-am uitat.

— Dă-mi rochia.

Rochia fusese curăţată de multe ori şi culoarea era cam spălăcită pe alocuri. La guler, o etichetă: „M-lle Irène, strada Douai 35 bis”.

— E lângă piaţa Vintimille – remarcă Maigret, în vreme ce examina ciorapii (unul era ud leoaica), chiloţii, sutienul şi un portjartier foarte îngust.

— Asta-i tot ce-avea pe ea?

— Da. Pantoful e cumpărat de pe strada Notre Dame de Lorette. Tot în cartier. Să nu fi fost afirmaţiile doctorului

Paul, toate datele ne-ar fi dus către o animatoare sau o piţipoancă din Montmartre.

— Poate găseşte Lognon ceva! spuse Janvier.

— N-aş crede.

Cei doi nu se prea simţeau în apele lor, imaginându-şi ce se petrece dincolo. Trei sferturi de ceas mai târziu aşa se deschise, dar trupul nu se mai afla în cameră; cineva de la Institut închidea unul din sertarele metalice unde se păstrau cadavrele.

Doctorul Paul îşi scotea bluza. Apoi, aprinzând o ţigară:

— N-am găsit mare lucru – zise el. Moartea provine de la fractura craniului. Capul a fost lovit cu putere de vreo câteva ori, cel puţin de trei ori. Dar nu-mi dau seama cu ce anume. Poate o unealtă oarecare, sau tin lanţ de-aramă, sau un candelabru, în orice caz ceva greu şi tare. Fata a căzut mai întâi în genunchi, încercând să se agaţe de cineva: am găsit nişte scame de lină de culoare închisă sub unghii. O să le trimit numaidecât la laborator. Faptul că avem de-a face cu lină pare să indice că s-a agăţat de… o haină bărbătească.

— Prin urmare, a fost o luptă.

Doctorul Paul deschise un dulăpior unde, alături de halat şi de mănuşile de cauciuc, păstra o sticlă de œnitic.

— Luaţi un păhărel?

Maigret acceptă fără falsă stânjeneală, Janvier aprobă şi el din cap.

— Ce-ţi spun acum e doar o părere personală. Fata a fost lovită mai întâi cu palmele, sau chiar cu pumnii în obraz, după care au izbit-o cu obiectul respectiv. Aş zice că cetăţenii au început prin a-i – cârpi vreo două perechi de palme. Nu ştiu dacă-n clipa aceea a căzut în genunchi, dar am impresia că da şi atunci s-au hotărât probabil s-o lichideze.

— Adică nu crezi că a fost atacată pe la spate.

— În niciun caz.

— Sau că e vorba de-un pungaş care-a atacat-o la colţ de stradă?

— Naş crede. Şi, de altfel, nimic nu-mi spune că lucrurile s-ar fi petrecut în stradă.

— Analiza stomacului spune ceva?

— Da. Ca şi analiza sângelui, de altminteri.

— Ei!

Doctorul Paul schiţă un zâmbet ca şi cum ar fi vrut să spună: „Atenţie, acum va urma o dezamăgire!”

Urmă o pauză, dintr-acelea pe care le făcea înainte de a lansa unul din bancurile sale obişnuite.

— Era pe trei sferturi beată.

— Eşti sigur?

— Mâine, în raport, o să găseşti procentajul exact de alcool pe care l-am descoperit în sânge. O să-ţi trimit şi analiza completă a stomacului. Cred că ultima oară a mâncat cu vreo şase-şapte ore înainte de moarte.

— La ce oră a murit?

— Pe la două noaptea. Mai curând înainte de două decât după.

z – Asta înseamnă c-a mâncat pe la şase-şapte.

— Dar a mai băut după aceea.

Cadavrul n-avea cum să fi rămas multă vreme în Piaţa Vintimille înainte de a fi descoperit… Zece minute? Un sfert de ceas? Mai mult în niciun caz. Aşa încât între clipa morţii şi momentul când aruncaseră trupul pe trotuar au trecut, să zicem, vreo trei sferturi de oră.

— Bijuterii?

Paul se duse dincolo ca să le aducă. La întoarcere ţinea în mână nişte cercei de aur, împodobiţi fiecare cu câte o floare din rubine mici, precum şi un inel de aur, tot cu rubin, dar ceva mai mărişor. Nu erau gablonţ, dar nici lucruri de preţ. După stil păreau să aibă vreo treizeci de ani, dacă nu mai mult

— Asta-i tot? Te-ai uitat la mâini?

Doctorul Paul era specialist în a stabili profesiunea după deformaţiile mai mult sau mai puţin vizibile ale mâinilor şi poliţia izbutise, în câteva rânduri, să identifice necunoscuţi pornind de la asemenea observaţii.

— Făcea un pic de gospodărie, dar nu prea mult. Nu

era nici dactilografă, nici croitoreasă. Acum vreo trei-patru ani a fost operată de apendicită de un chirurg de mâna a doua. Asta-i tot ce pot să spun la ora de faţă. Vă duceţi-la. culcare?

— Cred că da – murmură Maigret.

— Noapte bună. Eu mai rămân. Raportul o să-l primiţi pe la nouă dimineaţa… Mai luaţi un păhărel?

Maigret şi Janvier ieşiră pe chei, unde pe bordul vaselor de pescuit ancorate începuse forfota.

— Te las acasă, patroane?

Maigret încuviinţă din cap. Trecură prin faţa gării Lyon, unde abia sosise un tren. Cerul pornea să se lumineze.

Aerul era mai rece ca-n timpul nopţii. Se luminaseră şi câteva ferestre. Din când în când trecea câte un om; care se ducea la lucru.

— Să nu te prind pe la birou până după-masă!

— Şi dumneavoastră?

— O să trag şi cu un pui de somn.

— Noapte bună, patroane!

Maigret urcă scările fără zgomot. Dar când voi să vâre cheia-n broască, uşa se deschise şi doamna Maigret, în cămaşă de noapte, aprinse lampa şi-l privi, orbită o clipă de lumină…

— Ce târziu vii! Cât e ceasul?

Doamna Maigret îl auzea chiar prin somn când turca scările.

— Habar n-am. Vreo cinci şi ceva.

— Ţi-e foame?…

— Nu.

— Hai la culcare… O cafea vrei?

— Nu… lasă…

Maigret se dezbrăcă, se cuibări în patul cald. Dar în loc să adoarmă, se gândea mai departe la fata moartă din Piaţa Vintimille. Auzea cum afară Parisul se trezea încet-încet, cu zgomote mai întâi izolate, venind mai mult sau mai puţin de departe; rare la început, ele se îngemănau apoi într-un fel de simfonie familiară. Portăresele scoteau

lada cu gunoi pe trotuar. Pe scară lipăiau paşii lăptăreiei: uite, acum pune sticlele la uşă.

În sfârşit, doamna Maigret se scoală cu infinite precauţii, iar Maigret trebui să facă un efort pentru a-şi stăpâni zâmbetul care l-ar fi trădat. Doamna Maigret a intrat în baie, iese, a intrat în bucătărie, aprinde gazul şi – gata – apartamentul este năpădit de un miros de cafea.

Cu toate că ar fi dorit să doarmă, Maigret nu izbutea cu niciun chip. Din cauza oboselii, probabil. Nevastă-sa, oare – mânca, tresări când îl văzu intrând în halat şi papuci în bucătărie, wide ea lua micul dejwi.

— Nu dormi?

— Nu.

— Vrei să mănânci ceva?

— Dacă se poate…

Doamna Maigret nu-l întrebă de ce-şi petrecuse aproape toată noaptea afară, în stradă. Paltonul. – văzuse ea – era ud.

— Nu cumva ai răcit?

Maigret îşi bău cafeaua, apoi telefona la Secţia a 2-a.

— Inspectorul Lognon e pe-acolo?

Barurile de noapte se închiseseră de mult, aşa încât Lognon ar fi putut să se ducă la culcare. Dar – bineînţeles – era la birou.

— Lognon? Aici Maigret. Ceva nou?

— Nimic. Am fost prin toate barurile şi am discutat cu şoferii de taxi.

„Probabil – îşi zicea Maigret – din cauza observaţiei aruncate de doctorul Paul”.

— Cred că poţi să te duci acasă.

— Şi dumneavoastră?

În vocabularul lui Lognon asta însemna:

— «Care va să zică, mă expediezi acasă ca să-ţi faci dumneata ancheta în linişte. Şi ca după aceea să *se* zică: „Dobitocul de Lognon, n-a făcut nimic!”»

Maigret se gândea, de fapt, la doamna Lognon. Slabă şi veşnic bolnăvicioasă, din pricina acestor stări nu ieşea cu zilele din casă. Locuiau într-un apartament, undeva,

prin Piaţa Constantin Pequeux. Când inspectorul venea acasă, n-avea parte decât de gemete şi bombăneli. După care pornea să facă gospodărie şi să alerge după cumpărături.

„Eşti sigur c-ai şters praful de sub bufet?” îi era milă de Nasolu’!

— Am găsit o urmă. Dar nu sunt sigur c-o să iasă ceva.

La celălalt capăt al firului, tăcere.

— Dacă n-ai chef să dormi, vin să te iau într-o oră-două…

— Sunt la birou.

Maigret telefona la „Quai des Orfèvres”, cerând să i se trimită o maşină care să treacă mai întâi pe la Institutul medico-legal după lucrurile fetei.

Pe urmă, în baie, i se făcu somn de-a binelea. O clipă îl ispiti gândul să-i telefoneze lui Lognon: „Eu nu mai merg, du-te singur la domnişoara Irène, pe strada Douai”.

Ploaia încetase. Cerul alburiu şi cu scânteieri galbene făgăduia o zi însorită.

— Vii la masă?

— Cred că da. Nu ştiu.

— Credeam că ai terminat ancheta azi-noapte Ü

— Pe aia am terminat-o, acum avem alta.

Aşteptă înainte de a ieşi din casă să vadă micuţa maşină de la P.J. frânând în faţa casei. Şoferul claxonă de trei ori-Maigret îi făcu semn cu mâna de la fereastră: vin.

— La revedere.

Zece minute mai târziu, în vreme ce maşina străbătea cartierul Montmartre, Maigret uitase şi de noaptea fără somn, şi de oboseală.

— Opreşte undeva, pe-aici. Să bem ceva… – zise el.

CAPITOLUL II

În care Nasolu’ se întâlneşte cu o veche cunoştinţă, iar Lapointe e însărcinat cu o misiune ciudată.

Lognon aştepta la marginea trotuarului, pe strada La Rochefoucauld, şi chiar de-l priveai din depărtare avea aerul că se încovoaie sub povara destinului. Purta veşnic

haine gri-închis, niciodată călcate şi avea un pardesiu tot gri şi o pălărie de culoare urâtă, cafenie. Faţa-i era galbenă, ca de om bolnav de ficat şi parcă avea guturai, dar nu din pricina nopţii nedormite. Nu. Asta era înfăţişarea lui obişnuită, şi când se scula din pat arăta probabil la fel de prăpădit.

Maigret îi spusese la telefon că vino să-l ia, dar nu-i ceruse să-l aştepte în stradă. Lognon înţepenise anume la marginea trotuarului, ca şi cum ar fi aşteptat acolo de ceasuri întregi. Aşadar, nu numai că i se şparlea ancheta, dar îl puneau să-şi piardă timpul şi acum, după o noapte nedormită, îl sileau să se frământe aşteptând în stradă.

Maigret deschise portiera şi aruncă o privire spre faţada comisariatului unde atârna un steag decolorat, nemişcat de nicio adiere; uite clădirea în care îşi începuse cariera odinioară, dar nu ca inspector, ci ca secretar de comisar.

Lognon se aşeză în tăcere, fără a întreba unde se duc. Şoferul care primise înainte ordinele de cuviinţă o coti la stânga, îndreptându-se spre strada Douai. Cu Lognon era foarte greu întotdeauna de vorbit, pentru că oricum o suceai, el găsea mijlocul să se simtă jignit.

— Ai citit ziarul?

— N-am avut timp.

Maigret, care tocmai cumpărase o gazetă, o scoase din buzunar. Fotografia necunoscutei trona pe pagina întâia: numai capul, cu răni la ochi şi la buză. Fapt care, însă, nu te împiedica s-o recunoşti.

— Sper că la ora asta la „Quai” au început să primească telefoane – continuă comisarul.

Drept care, Lognon se gândea:

„… cu alte cuvinte, mi-am pierdut noaptea degeaba, umblând din bar în bar şi din şofer în şofer. Ajunge, va să zică, să publici o fotografie în ziare şi să aştepţi telefoanele!”

Nu rânjea. Era greu să-i explici mutra. Faţa îi devenise lugubră şi resemnată, ca şi cum s-ar fi preschimbat într-un reproş viu la adresa omenirii crude şi

rău organizate.

Întrebări – nu punea. Ce era el, la urma urmei? Doar o umilă rotiţă a poliţiei; or, unei rotiţe nu i se dau niciodată explicaţii.

Strada Douai era pustie. Doar o portăreasă şedea pe prag. Maşina opri în faţa unei prăvălii zugrăvite în liliachiu. Deasupra stătea scris cu caractere cursive: „Domnişoara Irène”. Iar dedesubt, cu litere mici: „Rochii de lux”.

În vitrina prăfuită, doar două rochii: una albă cu paiete şi o rochie de stradă din mătase neagră. Maigret coborî, făcu semn Nasolului să-l urmeze şi, în timp ce spunea şoferului să aştepte, luă pachetul învelit în hârtie cafenie, pe care îl primise de la Institutul medico-legal.

Deşi trecuse de nouă şi jumătate, uşa magazinului era închisă şi zăvorul tras. Lipindu-şi obrazul de geam, comisarul zări lumină într-o cameră de dincolo de prăvălia propriu-zisă şi porni să bată în uşă.

Trecură aşa mai multe minute, ca şi cum n-ar fi fost nimeni înăuntru să audă gălăgia produsă de batăile în uşă. Lognon aştepta, lângă comisar, nemişcat, fără să descicşteze dinţii. Nu fuma, se lăsase de câţiva ani, adică din clipa când jievastă-sa, îmbolnăvindu-se, pretindea că fumul o înăbuşă. În sfârşit, o umbră ieşi pe uşa din fund. O fată. Apariţia, îmbrăcată într-un capot roşu, aruncă o privire celor doi bărbaţi şi dispăru din nou, probabil ca să comunice faptul cuiva. Apoi reveni, străbătu prăvălia/plină de rochii şi paltoane şi se hotărî, în sfârşit, să deschidă uşa.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, uitându-se cu teamă la Maigret, la Lognon şi la pachet.

— Domnişoara Irène?

— Nu. Nu-s eu.

— Domnişoara nu-i acasă?

— Magazinul e închis.

— Aş vrea să vorbesc cu domnişoara Irène.

— Pe cine să anunţ?

— Comisarul Maigret de la Poliţia judiciară.

Fata nu păru nici surprinsă, nici speriată. Privita mai de aproape, nu-i dădeai mai mult de 18 ani. Avea un aer apatic, poate din pricina somnului, poate, însă, că aşa-i era firea…

— Să văd – spuse ea, îndreptându-se spre camera din fund.

Cei doi o auziră vorbind încet cu cineva, apoi remarcară zgomotul făcut de o persoană care se scoală din pat. După două-trei minute, domnişoara Irene, care se pieptănase şi îmbrăcase la repezeală un capot, intră în magazin. Era o femeie mai în vârstă, palidă, cu nişte ochi mari, albaştri, cu părul rărit, de un blond care la rădăcină se preschimba în alb. Întâi băgă doar capul pe uşă să-i vadă, apoi, când se apropie, în cele din urmă, avea o ceaşcă de cafea în mână.

Dar nu i se adresă lui Maigret, ci lui Lognon:

— Ce mgi vrei? întrebă ea.

— Nu ştiu. Comisarulvrea să vă vorbească.

— Domnişoara Irène? întrebă Maigret.

— Vreţi să ştiţi care-i numele meu adevărat? Sunt născută Coumar, Elizabeth Coumar. Irène merge mai bine pentru magazin.

Maigret, care se apropiase de tejghea, desfăcu pachetul din care scoase rochia albastră.

— Cunoaşteţi rochia asta?

Domnişoara Irène nu făcu niciun pas. ca s-o privească mai bine şi spuse fără ezitare:

— Bineînţeles.

— Când aţi vândut-o?

— N-am vândut-o.

— Dar e de la dumneavoastră, nu?

Domnişoara Irène nu-l poftise să ia loc şi, în plus, nu părea câtuşi de puţin impresionată sau neliniştită.

— Ei, şi?

— Când aţi văzut-o ultima oară?

— Ce importanţă are?

— Poate că are.

— Aseară.

— La ce oră?

— Pe la nouă şi ceva.

— Dumneavoastră ţineţi deschis la nouă seara?

— Nu închid niciodată înainte de zece. Pentru ca aproape întotdeauna se nimereşte câte o clientă care are nevoie de ceva în ultima clipă.

Lognon era probabil la curent cu cele de mai sus, dar arbora o mutră nepăsătoare, de parcă nimic din toate acestea nu l-ar fi privit.

— Îmi închipui că majoritatea clientelor dumitale sunt animatoare sau artiste de local.

— Şi dintr-astea, şi dintr-altele. Unele, se scoală ceva mai târziu, pe la opt seara adică, şi le lipseşte întotdeauna câte ceva: ciorapi, un portjartier, un sutien, sau descoperă că noaptea trecută li s-a rupt rochia.

— Aţi spus adineaori că rochia asta n-a fost vândută?

— Viviane! mai dă-mi o ceaşcă de cafea! se răsuci ca spre fata care rămăsese în pragul camerei alăturate.

Viviane se repezi să ia ceaşca, cu gesturi smerite, ca de sclavă.

— E servitoarea dumitale? întrebă Maigret, uitându-se lung după ea.

— Nu. E protejata mea. A venit şi ea, într-o seară, aşa, şi a rămas.

Stăpâna magazinului nu se osteni să explice întâmplarea. Fără îndoială însă că Lognon, căruia îi arunca din când în când o privire, era la curent.

— Să ne-ntoarcem la seara de ieri – făcu Maigret.

— A venit…

— Un moment! O cunoşteaţi dinainte?

— O mai văzusem o dată.

— Când?

— Acum vreo lună.

— Venise să – cumpere o rochie?

— Nu, să închirieze.

— Dumneavoastră închiriaţi lucruri de damă?

— Se întâmplă.

— V-a dat numele şi adresa?

— Cred că da. Mi se pare că le am scrise pe o bucată de hârtie. Dacă vreţi să le caut…

— Un moment. Când a venit prima dată era tot pentru o rochie de seară?

— Da. Aceeaşi.

— Şi tot aşa de târziu?

— Nu. Cam după cină, pe la opt. Avea nevoie de-o rochie de seară şi mi-a mărturisit că nu poate să-şi cumpere una. Pe urmă, m-a întrebat, dacă-i adevărat că închiriez rochii.

— N-aţi avut impresia că-i o fată mai deosebită decât celelalte cliente?

— Toate sunt deosebite la început. Dar după câteva luni, seamănă toate între ele.

— I-aţi găsit o rochie pe măsură?

— Rochia asta albastră pe care-o aveţi în mână. E numărul 40. Au purtat-o noaptea nu ştiu câte fete din cartier.

— A luat-o?

— Prima dată? Da.

— Şi a adus-o înapoi a doua zi dimineaţă?

— La prânz. Mă mirasem de altfel că vine aşa devreme. De obicei fetele astea dorm toată ziua.

— A plătit chiria?

Da.

— Şi până aseară n-aţi mai văzut-o de loc?

— V-am mai spus o dată. Era trecut de nouă când a intrat aici şi m-a întrebat dacă mai am rochia. I-am zis că da. Atunci mi-a spus că de data astaen-o să-mi poată lăsa garanţia, dar că, dacă vreau, îmi lasă lucrurile de pe dânsa.

— S-a schimbat aici?

— Da. Îi trebuiau şi pantofi, şi un mantou. I-am găsit o capă de velur care aproapecă mergea la rochie.

— Cum arăta?

— Aşa cum arată o femeie care are neapărat nevoie de-o rochie de seară şi de-un mantou.

— Cu alte cuvinte, părea ceva. important pentru ea?

— Lucrurile astea par întotdeauna importante.

— Aţi avut impresia că se duce la o întâlnire?

Domnişoara Irène ridică din umeri şi sorbi din cafeaua pe care tocmai i-o adusese Viviane.

— Protejata dumitale a văzut-o?

— Ea a ajutat-o la îmbrăcat.

— Nu v-a spus nimic deosebit, domnişoară?

Drept care, patroana răspunse în locul ei: – Viviane nu ascultă niciodată ce i se spune. N-o interesează.

Era adevărat. S-ar fi zis că fata trăieşte într-o lume imaterială. Ochii erau goi şi se deplasa fără să mişte aerul. Pe lângă patroana cea grasă, părea într-adevăr o sclavă sau mai degrabă un câine.

— I-am găsit pantofi, ciorapi şi o poşetă argintie. Ce s-a întâmplat cu ea?

— N-aţi citit ziarele?

— Când aţi bătut în uşă mai dormeam, iar Viviane tocmai îşi încălzea cafeaua.

Maigret îi întinse ziarul. Domnişoara se uită la fotografie fără a manifesta nici cea mai mică surpriză.

— Ea e?

— Da.

— Şi nu vă miră… că…?

— De mult nu mă mai miră nimic. Rochia s-a dus dracului?

— A udat-o ploaia… dar nu s-a rupt.

— Tot aia e. Îmi închipui că vreţi să vă dau hainele ci? Viviane!

Fata, care înţelesese, porni să caute prin dulapurile pline cu rochii şi puse pe tejghea o rochie de lână neagră. Maigret căută numaidecât eticheta.

— Rochia asta şi-a cusut-o singură – spuse domnişoara Irène. Adu şi paltonul, Viviane.

Paltonul, tot de lână, era dintr-o stofă oarecare, bej cu carouri mari, maro, şi fusese cumpărat la un magazin universal de pe strada Lafayette.

— Lucruri de duzină, vedeţi? Nici pantofii nu-s mai acătării. Şi nici combinezonul.

Lucrurile se-nşiruiau unul după altul pe tejghea. Apoi sclava aduse o poşetă de piele neagră, cu închizătoare de metal alb. Un creion, o pereche de mănuşi vechi, în rest poşeta era goală.

— Parcă spuneaţi că i-aţi împrumutat o poşetă?

— Da. Voia să meargă cu asta, dar i-am atras atenţia că nu se potriveşte de fel cu rochia şi i-am găsit o poşetă de seară, argintie. A luat-o, şi-a pus înăuntru rujul, pudra şi batista.

— Portmoneu n-avea?

— Poate. N-am observat.

Lognon privea în gol, cu aerul omului care ascultă o discuţie la care n-a fost invitat.

— La ce oră a plecat de aici?

— Îmbrăcatul a durat... ştiu eu?... cam vreun sfert de ceas.

— Era grăbită?

— Părea, în tot cazul. S-a uitat la ceas de vreo două-trei ori.

— La ceasul ei?

— N-am văzut să aibă ceas. E aici unul, deasupra tejghelei.

— Când a ieşit, ploua. A luat un taxi?

— De unde! Nu era niciun taxi pe stradă. A pornit-o pe jos, spre strada Blanche.

— V-a lăsat şi a doua seară numele şi adresa?

— Nu, nu i-am cerut nimic.

— Dacă* sunteţi amabilă să căutaţi bucăţica de hârtie pe care aţi însemnat adresa atunci... prima oară!

Domnişoara Irène se îndreptă, oftând, spre celălalt capăt.al tejghelei, deschise un sertar doldora cu fel de fel de carneţele, facturi, creioane, eşantioane de stofă şi un număr mare de nasturi de tot soiul.

Căutând prin sertar, fără prea multă convingere, spuse:

— Înţelegeţi, n-are niciun rost să păstrezi adresele, pentru că fetele locuiesc de obicei în camere mobilate, pe care le schimbă mai des decât combinezonul... când au

rămas fără bani de chirie, şi-au luat valea, şi… Nu! Nu-i asta. Dacă mi-aduc bine aminte, era o stradă undeva, prin cartier. O stradă pe care o ştie toată lumea. Tţţ! N-o găsesc. Dacă ţineţi însă neapărat, o s-o mai caut şi-o să vă telefonez…

— Vă rog…

— Ăsta lucrează cu dumneavoastră? întrebă ea, arătându-l pe Lognon. O să vă povestească o droaie de lucruri pe socoteala mea. Dar, să ştiţi, sunt în regulă cu tot ce se cuvine, de ani şi ani de zile. Este?

Maigret împachetă veşmintele în hârtia cafenie.

— Nu-mi lăsaţi rochia albastră?

— Nu acum. O să v-o înapoiez mai târziu.

— Cum doriţi.

Când să iasă, Maigret se gândi la altă întrebare:

— Aseară, când a venit, a cerut o rochie pur şi simplu, sau rochia pe care-o purtase prima oară?

— Rochia pe care o mai îmbrăcase o dată.

— Şi dacă n-aţi fi avut-o la îndemână, credeţi c-ar fi luat alta?

— Nu ştiu. M-a întrebat doar dacă mai am rochia albastră.

— Vă mulţumesc.

— N-aveţi pentru ce.

Se urcară în maşină şi sclava închise uşa în urma lor. Lognon tăcea în continuare, aşteptând întrebările.

— A stat la închisoare?

— De vreo trei sau patru ori.

— Tăinuire?

— Da.

— Când a fost condamnată ultima dată?

— Acum vreo patru sau cinci ani. A fost o vreme dansatoare, apoi ajutoare de ţaţă într-o casă, pe timpul când, fireşte, instituţiile respective nu fuseseră încă desfiinţate.

— Şi… obişnuia dintotdeauna să aibă câte o sclavă?

Şoferul. aştepta să i se comunice direcţia.

— Te duci. acasă, Lognon?

— Dacă n-aveţi nimic urgent să-mi ordonaţi.»

— În Piaţa Constantin Pecqueur – spuse comisarul.

— Lăsaţi, pot să mă duc şi pe jos.

„La dracu'! Nasolu' trebuie să-şi facă din când în când micul său număr de umilinţă şi resemnare totală!" gândi Maigret.

— O cunoşti pe Viviane asta?

— Pe asta nu. Domnişoara îşi schimbă din timp în timp sclavele.

— Le dă afară?

— Nu. Fetele pleacă de bunăvoie. Patroana le primeşte în slujbă când sunt leftere şi n-au unde să-şi pună capul.

— De ce?

— Poate pentru ca să nu le lase petrotuar.

Lognon sugera în subtext:

„Ştiu că nu credeţi şi că ban uiţi dracu' ştie ce dedesubturi necurate. Se poate întâmpla totuşi ca o femeie dintr-astea să fie miloasă şi să-şi ajute semenële din filantropie pur şi simplu. Şi despre mine se zice că sunt..."

Maigret suspină:

— Cred c-ar fi bine să te odihneşti niţel, Lognon. Probabil că o să am nevoie de dumneata la noapte. Ce părere ai despre „afacere"?

Inspectorul nu răspunse, mulţumindu-se a ridica uşor din umeri. La ce bun se preface Maigret că-l crede în stare să judece, când toată lumea, ştie el prea bine, îl taxează de imbecil?

Păcat! Pentru că Nasolu' era nu numai inteligent, dar şi unul dintre cei mai conştiincioşi oameni de care dispunea poliţia metropolitană.

O piaţetă. Maşipa opri în faţa unei case de raport.

— O să-mi telefonaţi la birou?

— Nu, acasă. Prefer să aştepţi acasă.

După jumătate de oră, Maigret intra în biroul inspectorilor de la Quai des Orfèvres, cu pachetul cafeniu sub braţ.

— Lucas, ai ceva pentru mine?

— Nimic, patroane!

Maigret se încruntă, surprins, dezamăgit. În definitiv trecuseră câteva ore de când fotografia apăruse în toate ziarele! z

— Niciun telefon?

— Unul singur: un furt de brânză în Hale.

— Mă gândeam la fata omori ta azi-noapte.

— Nu. Absolut nimic.

Raportul doctorului Paul era pe birou, O privire doar şi Maigret constată că raportul nu aducea nimic în plus faţă de cele aflate în timpul nopţii de la medicul legist.

— Fii drăguţ şi trimite-mi-l pe Lapointe!

Aşteptând, comisarul se uita când la veşmintele aruncate pe un fotoliu, când la fotografia fetei.

— Bună ziua, patroane. Aveţi ceva pentru mine? îi arătă fotografia, rochia, lenjeria.

— Mai întâi, te duci cu astea sus, la Moers, şi-l rogi să le examineze… ştie el cum.

Adică Moers o să închidă lucrurile într-un sac de hârtie, o să le scuture pân' ce iese tot praful din ele, şi pe urmă o să analizeze praful la microscop. Operaţie care dădea, câteodată, anume rezultate.

— Să cerceteze şi poşeta; şi pantofii; şi rochia de seară. Înţeles?

— Da. Tot nu se ştie cine-i fata?

— Nu. Ştim doar atât: că aseară a împrumutat rochia pe care o vezi, pentru o noapte, dintr-o prăvălie din Montmartre. După ce termină Moers, fugi la Institutul medico-legal şi uită-te bine la corp.

Tânărul Lapointe, care nu împlinise decât doi ani de meserie, se strâmbă.

— Trebuie! După aceea, te duci şi cauţi o agenţie de modele. Oricare. E una pe strada Saint-Florentin. Acolo-mi cauţi o femeie tânără, care să aibă aproximativ înălţimea şi talia moartei. Numărul 40.

O clipă, Lapointe se întrebă dacă patronul vorbeşte serios sau vrea poate să-l tachineze.

— Şi după aceea? întrebă el.

— O pui să-mbrace rochiile fetei. Dacă-i vin bine, o aduci încoace şi te duci cu ea la fotograf.

Lapointe începea să înţeleagă.

— Şi mai e ceva. Vreau şi o fotografie a moartei, dar fardată, aranjată, aşa ca să pară vie.

Era la Identitatea judiciară un fotograf care se pricepea de minune la asemenea treburi.

— Ajunge un montaj combimnd cele două fotografii, aplicând deci capul moartei pe trupul manechinului. Viteză… Am nevoie de fotografie pentru ultima ediţie a gazetelor de seară.

Maigret, rămas singur în birou, iscăli câteva hârtii pentru expediere, îşi umplu pipa şi-l trimise pe Lucas să-i aducă, pentru orice eventualitate, dosarul numitei Elizabeth Coumar, zisă Irène. Era convins că n-o să descopere nimic, că femeia a spus cam totul, dar domnişoara era. până una alta, singura persoană care o recunoscuse pe moarta din Piaţa Vintimille.

Cu cât treceau orele, cu atâta comisarul era mai uimit de absenţa telefoanelor. Dacă necunoscuta locuia la Paris, erau posibile o serie de ipoteze. Să presupunem mai întâi că fata locuia cu părinţii. În cazul acesta, respectivii, văzând fotografia în ziar, s-ar fi repezit numaidecât la cel dintâi comisariat întâlnit în cale, sau la Quai des Orfèvres. Dacă locuia singură, fata trebuie că a avut vecini, o portăreasă, şi că, în plus, îşi făcea mai mult ca sigur cumpărăturile prin cartier. Poate însă că victima locuia împreună cu o prietenă, aşa cum se întâmplă adesea. Ar fi fost, în această eventualitate, încă o persoană – deci – care să se îngrijoreze de dispariţia fetei şi să recunoască fotografia. Fata ar fi putut locui, de asemenea, într-o pensiune pentru studente sau pentru muncitoare tinere, cum sunt destule, şi faptul ar fi înmulţit iarăşi numărul persoanelor care s-o cunoască, în sfârşit, era de luat în consideraţie ipoteza unei camere mobilate închiriată la unul dintre miile de „meublé”-uri de mâna a şaptea din Paris.

Maigret sună la biroul inspectorilor.

— Torrence e acolo? Nu-i ocupat? Spune-i să treacă pe la mine.

Dacă fata locuia cu părinţii, poliţia n-avea altceva de făcut decât să aştepte. La fel dacă locuia într-o casă particulară, fie singură, fie cu o prietenă. Dar, luând în discuţie celelalte posibilităţi, cercetările puteau fi accelerate.

— Stai jos, Torrence. Uită-te la fotografia asta. O să avem deseară una mai bună. Închipuie-ţi că fata e îmbrăcată într-o rochie neagră şi are un palton bej cu carouri. Cam aşa e lumea obişnuită s-o vadă.

În clipa aceea chiar, o rază de soare se strecură pe fereastră, creionând o linie de lumină pe birou. Maigret se opri un moment ca s-o privească, surprins, ca şi cum ar fi observat o pasăre oprindu-se pe pervazul ferestrei.

— În primul rând, du-te la secţia „Camere mobilate” * şi spune băieţilor să plece cu fotografia prin hotelurile ieftine. Cel mai bine ar fi să înceapă cu arondismentele IX şi XVIII. Înţelegi?

— Da. Ştiţi cum o cheamă?

— Nu ştiu nimic. Tu îţi faci o listă cu toate pensiunile pentru tinere fete şi dai o raită pe-acolo. Mă-ndoiesc că o să găseşti ceva, dar nu vreau să neglijăm nicio posibilitate.

— Am înţeles.

— Asta-i tot. Ia o maşină, ca să nu pierzi vremea, în cameră începea să fie cald, dintr-odată. Maigret deschise fereastra, mai răsfoi câteva hârtii aflate pe birou, se uită la ceas şi hotărî să se ducă la cul care.

— Să mă trezeşti pe la patru – ceru el soţiei.

— Dacă trebuie…

Nu trebuia. De fapt, tot ce putea să facă acum era să aştepte. Maigret adormi aproape numaidecât, prăbuşindu-se într-un somn adânc. Când îşi văzu nevasta apropiindu-se de pat cu o ceaşcă de cafea în mână, o privi surprins, trezit de soarele ce inunda odaia.

— E patru. Mi-ai spus că…

— Aşa e… M-a căutat cineva?

— Instalatorul doar. Zicea că…

Ediţia întâi a ziarelor de după-amiază apăruse pe la ora unu. Toate gazetele publicau fotografia de dimineaţă. Moarta era puţin desfigurată, dar să nu uităm că Irène o recunoscuse de la prima vedere, cu toate că nu o văzuse decât de două ori.

Mai rămânea o eventualitate: ca fata să nu fi fost din Paris, să nu locuiască deci la hotel, şi ca în zilele când trecuse pe la magazinul de pe Douai, să fi sosit dintr-altă localitate doar cu câteva ore mai devreme. Totuşi, ipoteza nu prea era verosimilă, pentru că toate lucrurile de pe dânsa erau cumpărate de pe strada Lafayette, exceptând, firește, rochia pe care şi-o cususe singură.

— Vii la masă?

— Poate. Habar n-am.

— Dacă deseară rămâi pe-afară, ia-ţi pardesiul gros. O să fie rece la noapte.

Când intră în birou, nu găsi niciun bilet sub sugativă. Dezamăgit, sună după-Lucas.

— Tot nimic? Niciun telefon?

— Nimic, patroane. V-am adus dosarul Elizabeth Coumar.

Îl răsfoi în picioare, dar nu găsi niciun amănunt în plus faţă de cele istorisite de Lognon.

— Lapointe a trimis fotografia la ziare.

— E aici?

— Vă aşteaptă.

Spune-i să intre.

Fotografiile erau nişte capodopere de montaj, încât până şi Maigret se cutremură. I se ivea brusc sub ochi imaginea fetei, dar nu aşa cum o văzuse în ploaie, în Piaţa Vintimille, atunci, la lumina lanternelor, şi nici aşa cum o întâlnise mai târziu, pe marmura de la Institutul medico-legal, ci aşa cum trebuie că a fost cu o seară înainte, când bătuse la uşa domnişoarei Irène. Lapointe părea şi el impresionat.

— Ce părere ai, patroane? făcu el şovăitor. Apoi, după. t) scurtă tăcere: Era frumoasă, nu?

Frumoasă nu era de fapt cuvântul căutat de Lâpointe

şi nici vorba care să corespundă realităţii. Fata era drăguţă, fără-ndoială, dar avea şi un nu ştiu ce deosebit, foarte greu de exprimat. Fotograful izbutise să dea viaţă până şi ochilor fetei, care păreau a rosti o întrebare de nedezlegat. Două fotografii o înfăţişau pe victimă în rochia neagră, altă fotografic o arăta îmbrăcată cu paltonul în carouri, a patra – în rochie de seară. Privind clişeele, ţicra uşor s-o urmăreşti pe străzile Parisului, unde atâtea feţe ca şi că se furişau prin mulţime, oprindu-se pentru o clipă în faţa vitrinelor, apoi îndreptându-se nu ştiu unde. Probabil că avusese un tată, o mamă, mai târziu, la vremea şcolii, colege de vârsta ei. Apoi un număr de oameni o cunoscuseră ca domnişoară. Bărbaţi, femei. Ea le vorbise. Ei o strigaseră pe nume. Or, acum, când pierise, uite că nimeni nu-şi aminteşte de ea, nimeni nu cunoaşte îngrijorarea. De parcă fata în rochie albastră nici n-ar fi trecut vreodată pe acest pământ.

— Nu ţi-a fost greu?

— Ce anume?

— Să găseşti un model.

— Doar… cam jenant. Erau vreo douaşpe în jurul meu şi când am scos rochiile, s-au repezit toate să le încerce.

— În faţa ţa?

— S-au obişnuit de mult.

Bunul Lapointe, care, după doi ani de P.J., mai avea încă facultatea de a roşi…

— Trimite fotografiile prin provincie. La toate brigăzile.

— M-am gândit la asta şi mi-am permis să le expediez fără să mai aştept ordinele dumneavoastră.

— Perfect, Ai trimis copii şi la comisariate?

— Acum o jumătate de oră.

— Dă-i un telefon lui Lognon.

— La Secţia a 2-a?

— Nu, acasă.

Câteva minute mai târziu. O voce rostea în receptor:

— Inspectorul Lognon la telefon.

— Maigret.

— Ştiu.

— Ţi-am trimis nişte fotografii la birou. Sunt fotografiile care-or să apară în ziare peste vreo o-ă-do-uă.

— Vreţi s-o iau de la capăt cu ancheta prin localuri?

Maigret nu ştia nici el de ce nu prea crede în rezultatul acestei anchete. Totuşi, vizita făcută domnişoarei Irène, originea rochiei de seară, ora la care fusese comisă crima, toate sugerau o legătură între fapt şi cartierul barurilor de noapte.

De ce să fi avut nevoie necunoscuta, la ora 9, de o rochie de seară, dacă nu pentru că trebuia să se ducă într-un loc un.de lumea purta haine de seară? Ora la care încep teatrele de obicei trecuse. De altfel, cu excepţia Operei şi a premierelor, la teatru nu ai nevoie de rochie de seară.

— Încearcă, la noroc. Ai grijă mai ales de taxiurile de noapte.

Maigret isprăvi convorbirea. Lapointe aştepta instrucţiuni, dar Maigret habar n-avea ce să-i spună. Tot la noroc formă numărul magazinului din strada Douai.

— Domnişoara Irène?

— Da, eu sunt.

— Aţi găsit adresa?

— Ah, dumneavoastră eraţi? Nu! Am căutat peste tot. Cred că am aruncat bucăţica de hârtie sau am folosit-o ca să scriu măsurile unei cliente. Dar mi-am adus aminte cum o cheamă. Sunt aproape sigură că aşa e. O chema Louise şi încă un nume care începe tot cu L. Cu „La „şi încă ceva. Ceva în genul lui „La Fontaine” sau „La Bruyère”. Nu-i chiar aşa, dar seamănă…

— Domnişoară, atunci când şi-a scos lucrurile din poşeta ei şi le-a mutat în geanta argintie, n-aţi văzut cumva dacă avea un buletin?

— Nu.

— Dar vreo cheie?

— A! Staţi puţin! Parcă îmi aduc aminte de nişte chei. Adică nu *chei*. Ci o singură cheiţă. De aramă.

Maigret o auzi strigând:

— Viviane! Vino-ncca’…

Dar ce anume îi spunea sclavei (sau protejatei), nu se auzea.

— Viviane zice şi ca că parcă ar fi zărit o cheiţă – întări domnişoara.

— O cheie plată?

— Da, ştiţi… cam aşa cum se fac acum cheile.

— Bani n-avea?

— Câteva bancnote împăturite. Da, parcă îmi amintesc… Nu erau multe, vreo două sau trei. Hârtii – de o sută de franci[2]. Chiar mă gândeam că n-o să ţină mult doar cu atâta…

— Altceva nimic?

— Nu, cred că asta-i tot.

Cineva bătu la uşă. Era Janvier, care tocmai jsosise şi care, văzând fotografiile de pe birou, avu aceeaşi tresărire ca şi Maigret.

— Aha! Va să zică aţi găsit fotografii de-ale fetei?

Apoi se încruntă şi privi mai cu atenţie:

— Asta… au făcut-o sus? în sfârşit. murmură:

— Ciudată fată, nu?

Tot nu ştiau nimic despre ea, exceptând faptul că nimeni – dacă nu punem la socoteală o vânzătoare de rochii de ocazie – nu părea să o fi cunoscut vreodată.

— Ce facem?

Maigret ridică clin umeri şi răspunse:

— Aşteptăm!

CAPITOLUL III

Servitoarea cea micuţă care nu ştie să vorbească la telefon şi bătrâna doamnă din strada Clichy.

Maigret, puţin mohorât, puţin dezamăgit, rămase la „Quai” până la 7 seara, după care luă autobuzul ca să se întoarcă în bulevardul Richard-Lenoir. Pe măsuţă, un ziar desfăcut, cu fotografia necunoscutei pe prima pagină, şi probabil cu precizări în text cum că Maigret se ocupă de „afacere”.

Dar nevastă-sa nu-l întrebă nimic. Nici măcar nu încercă să-l facă a uita de treburi. La un moment dat, pe

2 Franci vechi.

când mâncau faţă în faţă şi ajunseseră la desert, Maigret observă cu surprindere că e la fel de îngrijorată ca şi el. Dar nu se întrebă dacă nevastă-sa se gândeşte la acelaşi lucru. Mai târziu, comisarul se aşeză în fotoliul lui, îşi aprinse pipa şi începu să citească ziarul, în timp ce doamna Maigret strângea de la masă şi se pregătea să spele vasele. Mai târziu, când ea veni să se aşeze înaintea lui, cu coşuleţul de ciorapi de ţesut pe genunchi, o privi cercetător de două-trei ori şi murmură, în cele din urmă, ca şi cum întrebarea n-ar fi avut nicio importanţă:

— Mă-ntreb când anume are nevoie o fată, dar neapărat nevoie, de o rochie de seară.

De ce era atât de sigur că şi ea se gândise tot timpul la asta? Ar fi jurat chiar, după oftatul de uşurare au Sit, că nevastă-sa de-abia aşteaptă ca el să deschidă discuţia.

— Poate că nici nu-i nevoie să cauţi prea departe – începu ea.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că un bărbat, de pildă, nu şi-ar pune smochingul fără un scop anume. Să zicem, un scop serios. Pentru o fată, însă, e altceva. Când aveam treisprezece ani, ţin minte că m-am chinuit ore întregi pe ascuns să-mi aranjez o rochie de scară, veche, de-a mamei, pe care ea n-o mai purta.

Maigret se uită la ea surprins, ca şi cum ar fi descoperit dintr-odată o trăsătură neştiută din caracterul neveste-sii.

— Şi câteodată, scara, când toată lumea credea că dorm, mă sculam ca să îmbrac rochia aia şi să mă admir în oglindă. Ba, odată, când părinţii mei erau plecaţi, am îmbrăcat rochia, am încălţat nişte pantofi de-ai mamei, care, fireşte, erau prea mari şi m-am târât aşa până la colţul străzii.

Maigret tăcu mai mult de-un minut, fără să bage de seamă că nevastă-sa roşeşte, ruşinată de cele mărturisite.

— Bine, dar aveai treisprezece ani – spuse el, în sfârşit.

— Ei, şi? O mătuşă de-a mea, tanti Cecile, pe care n-

ai cunoscut-o, dar despre care ţi-am vorbit de multe ori, ştii, aia care fusese foarte bogată câţiva ani şi al cărei bărbat s-a ruinat peste noapte, ci bine, tanti Cecile obişnuia foarte des să se închidă în camera ci, pieptănându-se ore întregi şi gătindu-se ca pentru Operă. Dacă bătea cineva la uşă striga că arc migrenă. Într-o zi, m-am uitat pe gaura cheii şi am văzut ce făcea de fapt. Se uita în oglinda dulapului şi făcea graţii cu evantaiul, zâmbind.

— E mult de-atunci.

— Crezi că între timp femeile s-au schimbat?

— Totuşi, trebuie să ai un motiv ceva mai serios pentru ca să baţi la 9 seara la domnişoara Irène, să ceri o rochie de scară, cu toate că n-ai decât două sau trei sute de franci în buzunar, s-o îmbraci urgent şi pe urmă să alergi cu ea prin ploaie.

— Da, dar ce voiam să-ţi spun este că motivul respectiv nu trebuie să-i pară neapărat serios unui bărbat.

Maigret înţelegea ce voia să spună, dar nu era convins.

— Ţi-e somn?

Maigret încuviinţă din cap. Se culcară devreme. Dimineaţa era vântoasă şi cu un cer mirosind a ploaie şi doamna Maigret îl sili să-şi ia umbrela. La Quai des Orfèvres era cât pe-aci să rateze telefonul mult aşteptat, pentru că tocmai dădea să iasă din birou ca să meargă la raport, când auzi soneria. Se întoarse din uşă.

— Alo! Aici comisarul Maigret.

— E cineva care nu vrea să-şi spună numele şi ţine neapărat să vorbească personal cu dumneavoastră – spuse telefonista de serviciu.

— Fă-mi legătura.

La capătul celălalt al firului se auzi o voce stridentă şi atât de ascuţită, încât receptorul porni să vibreze: era vocea cuiva care n-avea obişnuinţa discuţiilor la telefon.

— Comisarul Maigret?

— Da, eu sunt. Cine e la telefon?

Tăcere.

— Alo! Vă ascult…

— Aş vrea să vă spun ceva în legătură cu fata aceea… care a fost omorâtă.

— Fata din Piaţa Vintimille?

Şi iarăşi tăcere. Maigret se întrebă dacă nu-l chemase cumva un copil la telefon.

— Vorbiţi… O cunoaşteţi?

— Da. Ştiu unde stă.

Maigret era convins că pauzele nu erau pricinuite de ezitarea interlocutoarei, ci de faptul că telefonul o impresiona. Vorbitoarea ţipa cu gura lipită de aparat. În loc să vorbească simplu, normal. Se auzea muzică de radio, de – undeva, şi plânsul unui copil mic.

— Unde?

— Pe strada Clichy, la numărul 113 bis.

— Dar dumneata cine eşti?

— Dacă aveţi nevoie de informaţii, puteţi să întrebaţi pe bătrâna de la doi, madam Crémieux. Aşa o cheamă: madam Crémieux.

Maigret auzi o voce strigând:

— Rose!… Rose!… Ce…?

Drept care, numaidecât, interlocutoarea închise telefonul.

Maigret nu stătu decât două minute în biroul şefului, apoi plecă, luându-l cu el pe Janvier, care tocmai se înapoiase. Cu o seară înainte, inspectorul cutreierase tot Parisul, însă degeaba. Iar Lognon, care se ocupase de baruri şi de şoferii de taxiuri, nu dăduse până la ora de faţă niciun semn de viaţă.

— Cred că e o servitoare venită proaspăt de la ţară – îi spuse comisarul lui Janvier. Vorbea cu accent; de unde-o fi, însă?

Strada Clichy numărul 113 bis. O casă de tip burghez ca mai toate locuinţele din cartier. Vizitatorii se opriră mai întâi la portăreasă, o femeie de vreo patruzeci de ani, care-i cercetă cu o privire olină de neîncredere.

— Poliţia judiciară – rosti Maigret, arătându-i insigna.

— Ce doriţi?

— Aveţi aici o locatară, doamna Crémieux?

— La doi, pe stânga.

— E acasă?

— Dacă n-o fi ieşit după târguieli… Eu n-am văzut-o…

— Locuieşte singură?

Portăreasa nu părea să aibă conştiinţa pe deplin liniştită.

— Singură… şi nu prea.

— Adică?

— Din când în când şade cineva pe la ea.

— Cineva din familie?

— Nu. La urma urmei, nu văd de ce-aş face atâtea mistere… N-are decât să se descurce singură. Doamna Crémieux obişnuieşte să primească oameni în gazdă.

— Aşa… pentru un timp, doar?

— Ea ar fi vrut o chiriaşă care să rămână permanent, bineînţeles, numai că la caracterul ei nu se poate, fug toate ca potârnichile. Cred că ultima a fost a cincea sau a şasea.

— Şi de ce n-ai spus de la-nceput?

— Pentru că prima oară când a luat o fată în gazdă, era o vânzătoare mi se pare, m-a rugat să spun că e nepoata ei.

— Ţi-a dat ceva?

Femeia ridică din umeri.

— În primul rând, proprietarul nu permite locatarilor să subînchirieze. După aia, ştiţi foarte bine că atunci când închiriezi o cameră mobilată trebuie să te duci la Comisariat – să anunţi şi să completezi o droaie de formulare. În sfârşit, n-aş prea crede că a declarat la impozite… venitul ăsta.

— Va să zică… de-asta nu ne-aţi anunţat?

Portăreasa înţelese aluzia. De altfel, pe un scaun zăcea o gazetă din ajun cu fotografia necunoscutei pusă bine la vedere.

— O cunoşti?

— E ultima.

— Ultima, ce?

— Ultima chiriaşă. Ultima nepoată, cum ar spune

baba.

— Când ai văzut-o ultima dată?

— Nu ştiu, nu-mi amintesc ziua.

— Dar cum o cheamă ştii?

— Madam Crémieux îi zicea Louise. Însă fata n-a primit nicio scrisoare cât a stat aici, aşa că nu-i ştiu numele de familie. După cum v-am spus, eu nu trebuia să ştiu că-i o chiriaşă. Locatarii au dreptul doar să primească la ei câte o rudă. Şi acum te pomeneşti că, din pricina asta, s-ar putea să mă dea şi afară… Cred că o să scrie şi-n ziare.

— Tot ce se poate. Ce fel de om era?

— Fata? O oarecare, una care dădea din cap când trecea prin faţa mea, dacă se gândea la asta, dar care nu şi-a dat niciodată osteneala să schimbe o vorbă cu mine.

— Locuia aici de multă vreme?

Janvier lua note într-un carnet. Faptul o impresionă peste poate pe portăreasă, care acum se gândea mai temeinic înainte de a răspunde.

— Dacă-mi aduc bine aminte, fata a venit aici cam înainte de Anul nou.

— Avea bagaje?

— Doar o valijoară albastră.

— Cum a cunoscut-o pe doamna Crémieux?

— Trebuia să-mi închipui c-o să se sfârşească rău.

E prima dată când mă las dusă aşa de nas, dar jur pe tot ce-am mai sfânt că e şi ultima oară. Doamna Crémieux stă aici încă de pe când trăia bărbatu-său, care a fost subdirector la o bancă. De fapt, când am venit eu, ei locuiau aici de mult.

— Când a murit bărbatu-său?

— Să fie vreo cinci-şase ani… Copii n-aveau.

Atunci ea a început să se vaite, să zică ce groaznic este să trăieşti singură într-un apartament atât de mare, da, da. Pe urmă a început să vorbească de bani, de pensia care rămâne aceeaşi, în timp ce viaţa se scumpeşte mereu.

— E bogată?

— Trebuie să aibă ea ceva stare. Într-o zi s-a scăpat şi

mi-a mărturisit că are două casc, undeva, prin arondismentul XX. Prima oară când a primit pe cineva în gazdă, a încercat să mă ducă, spunându-mi că-i o rudă din provincie, dar am ghicit numaidecât care-i situaţia şi m-am dus sus la ea. Atunci mi-a oferit un sfert din chirie, ca să tac din gură şi eu, minte proastă de femeie, am primit. Adevărul e că apartamentu-i prea mare pentru o singură persoană.

— Dădea anunţuri la ziare?

— Da. Dar fără adresă. Numai numărul de telefon.

— Cam ce fel de locatare primea?

— Greu de spus. De obicei fete destul de curăţele. Fete care lucrau şi erau bucuroase să facă rost de-o cameră mai mare decât la hotel, dar la acelaşi preţ, dacă nu chiar mai ieftin. O singură dată doar s-a nimerit să fie una care părea tot aşa", binett, dar care se scula noaptea şi aducea bărbaţi în casă. După două zile, însă, doamna Crémieux i-a făcut vânt.

— Vorbeşte-mi de ultima chiriaşă…

— Ce vreţi să ştiţi?

— Totul.

Portăreasa se uită instinctiv la fotografia din ziar.

— V-am spus: eu n-o vedeam decât în fugă, atunci când intra şi ieşea. De obicei pleca dimineaţa, pe la nouă-nouă jumătate.

— Nu ştiţi unde lucra?

— Nu.

— La prânz… se întorcea la masă?

— Madam Crémieux nu le dă voie să gătească în odaie.

— Şi… când se întorcea?

— Seara. Câteodată pe la şapte, alteori la zece sau la unsprezece.

— Ieşea des? O căutau ceva prietene… prieteni?

— N-a căutat-o nimeni niciodată.

— Aţi văzut-o cumva vreodată în rochie de seara 7

Portăreasa făcu semn că nu.

— Ştiţi, era o fată ca o mie altele şi nu m-am uitat

niciodată mai cu atenţie la ea Mai ales că-mi închipuiam că n-o să dureze mult.

— De ce?

— V-am spus. Baba vrea pe de o parte să închirieze o cameră, dar pe de altă parte, nu-i place să fie deranjată. Ea se culcă de obicei pe la zece. jumătate şi dacă locatara are nenorocul să se întoarcă mai târziu, îi face scandal. De fapt, bătrâna n-ar avea nevoie atât de 6 chiriaşă, cât mai degrabă de cineva care să-i ţină de urât şi cu care să joace cărţi.

Portăreasa n-avea cum să înţeleagă zâmbetul lui Maigret, care tocmai se gândea la negustoreasa de rochii din strada Douai. Elizabeth Coumar adăpostea fetele fără căpătâi şi din bunătate probabil, dar mai ales ca remediu împotriva singurătăţii; şi întrucât nefericitele îi datorau totul, ele se transformau într-un gen de sclave pe un timp mai scurt sau mai lung.

Doamna Crémieux îşi lua câte o chiriaşă. În fond, amândouă făceau cam acelaşi lucru. Şi câte asemenea femei în vârstă sau fete bătrâne erau la Paris, care căutau în chipul aceste să-şi asigure tovărăşia cuiva, preferabil o persoană tânără şi fără griji.

— Ah, dac-aş putea să-i dau îndărăt fleacul ăla de bani pe care i-am primit şi să-mi păstrez slujba…

— Aşadar, nu ştii cine era fata, nici de unde venea, nici ce făcea, nici cu cine se vedea?

— Nu.

— Am impresia că nu prea-ţi plăcea!

— Mie nu-mi plac oamenii care n-au mai mult că mine, dar se cred superiori”.

ezi că era săracă?

— Dacă o vedeam mereu cu aceeaşi rochie pe dânsa şi cu acelaşi palton…

— În casa asta sunt ceva servitoare?

— Da’ de ce? Sunt, sigur că sunt: trei. Aia de la unu, aia de la doi pe dreapta, şi…

— E printre ele una mai tânără şi care tocmai a venit de la ţară?

— Cred că Rose.

— Unde lucrează?

— La doi, la Larcher. Familia Larcher avea deja doi copii, dar doamna a născut acum două luni şi cum n-o mai scotea la capăt, şi-a adus o servitoare din Normandia.

— Familia Larcher are telefon?

— Da. Domnul Larcher are o slujbă bună la o societate de asigurări. Şi-au luat de curând şi maşină.

„— Mulţumesc.

— Dacă s-ar putea ca proprietarul să nu afle… de…

— Încă ceva. Ieri, când a apărut fotografia fetei în gazetă, ai recunoscut-o?

Portăreasa ezită o clipă, apoi minţi:

— Nu prea… Ştiţi, prima fotografie…

— Doamna Cr-iieux ţi-a făcut o mică vizită… nu-i aşa?

Portăreasa roşi:

— Da, când s-a întors de la târguieli, a trecut pe la mine… cică poliţia-i destul de bine plătită ca să nu-i facă alţii treburile. Am înţeles şi… Dar când am văzut a doua fotografie, asta, mă gândisem să vă chem, şi, de fapt, mai bine că aţi venit… parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă.

Casa avea lift. Maigret şi Janvier urcară până la etajul doi. În spatele uşii din dreapta se auzeau glasuri de copii şi încă o voce pe care Maigret o recunoscu, şi care striga:

— Jean-Paul!… Jean-Paul!… Las-o-n pace pe surioara ta!

Maigret sună la uşa din stânga. Întâi se auziră nişte paşi uşori, furişaţi, dinăuntru. Cineva întrebă din spatele uşii:

— Cine-i?

— Doamna Crémieux?

— Ce doriţi?

— Poliţia.

Câteva clipe de linişte, apoi un murmur:

— Un moment…

Femeia se îndepărtă, fără îndoială să se aranjeze un pic. Când reveni, zgomotul paşilor nu mai era acelaşi: îşi

schimbase, probabil, papucii cu nişte pantofi. Deschise uşa, dar nu cu prea mare tragere de inimă, şi-i privi scrutător pe amândoi.

— Poftim. Nu terminasem încă cu dereticatul.

Cu. toate acestea, purta o rochie neagră, destul de pretenţioasă, şi era pieptănată cu grijă. Avea cam vreo 65 – 70 de ani, era mărunţică, slabă, dar vădea o putere surprinzătoare?

— Aveţi o legitimaţie?

Maigret îi arătă insigna, pe care cucoana o cercetă cu atenţie.

— Dumneavoastră sunteţi comisarul Maigret?

Îl pofti într-un salon mai mult decât spaţios, dar atât de încărcat cu mobile şi bibelouri, încât abia dac-aveai loc să te mişti.

— Luaţi loc. Ce poftiţi?

Gazda se aşezase destul de demnă, neputându-şi împiedica însă o crispare nervoasă a degetelor.

— Am venit în legătură cu locatara dumneavoastră.

— N-am locatari. Dar se întâmplă să primesc pe câte cineva şi să-i ofer adăpost…

— Da, da… suntem la curent, doamnă Crémieux…

Fără să se tulbure, interlocutoarea aruncă o privire pătrunzătoare comisarului.

— La curent cu ce?

— Cu totul. Noi însă nu lucrăm la Ministerul de Finanţe, aşa că declaraţiile dumneavoastră asupra veniturilor nu ne privesc.

În cameră nu se vedea niciun ziar. Maigret scoase din buzunar fotografia necunoscutei.

— O recunoaşteţi?

— A stat la mine câteva zile.

— Câteva zile?

— Să zicem câteva săptămâni.

— Sau să zicem, mai degrabă, două – luni şi jumătate, nu?

— Se prea poate. La vârsta mea, timpul contează atât de puţin… încât nici nu vă închipuiţi ce repede trec zilele.

— Cum o chema?

— Louise Laboine.

— Asta-i numele de pe buletin?

— Nu i-am văzut buletinul. Asta-i numele pe care mi i-a spus atunci când s-a prezentat.

— Va să zică, nu ştiţi dacă-i numele ei adevărat.

— N-avem niciun motiv s-o bănuiesc că mă înşală…

— Louise Laboine a citit anunţul din ziar?

— De unde ştiţi?! V-a spus portăreasa?

— N-are importanţă, doamnă. Şi v-aş ruga să nu pierdem timpul. Şi, în plus, vreau să precizez că în cazul de faţă eu întreb.

— Foarte bine, vă ascult – răspunse ea demn.

— Louise Laboine a răspuns la anunţul dumneavoastră?

— Mi-a telefonat să mă întrebe de preţ. I l-am spus. Atunci a vrut să ştie dacă nu pot să-i las ceva mai ieftin şi i-am spus să vină să mă vadă.

— Aţi acceptat reducerea?

— Da.

— De ce?

— Pentru că aşa sunt eu: mă las totdeauna dusă.

— De ce?

— Când vin aici, pentru cameră, toate au un aer – foarte cumsecade, sunt smerite, serviabile. Am întrebat-o, de pildă, dacă obişnuieşte să iasă seara şi mi-a zis că nu.

— Ştiţi unde lucra?

— Mi se pare că la un birou, dar unde anume habar n-am. Abia după câteva zile m-am lămurit ce fel de specimen era.

— Adică?

— O fire îngrozitor de închisă… una care când îşi pune-n cap să nu spună nimic…

— Nu ştiţi nimic despre ea? Nu vă vorbea?

— Foarte puţin. Se credea la hotel. Dimineaţa se scula, se îmbrăca, pleca. Dacă ne întâlneam, îmi dădea bună-ziua în treacăt şi atât!

— Când pleca de acasă, pleca totdeauna la aceeaşi

oră?

— Tocmai asta mi s-a părut ciudat. În primele două sau trei zile pleca de acasă la opt şi jumătate, de unde am tras concluzia că fata începe lucrul la nouă. După aia, a început să plece şi la nouă, şi la nouă şi un sfert. Atunci ţin minte că am întrebat-o dacă şi-a schimbat serviciul.

— Şi ce v-a răspuns?

— Nimic. Asta era genul ei. Când nu-i convenea ceva, se făcea că plouă, iar seara încerca în fel şi chip să mă ocolească.

— Dacă înţeleg bine, trebuia să traverseze salonul ca să ajungă în camera ei?

— Da. Eu stau mai toată vremea aici. O pofteam mereu să stea jos, să ia o ceaşcă de cafea, de ceai. O singură dată a binevoit să rămână cu mine şi sunt sigură că într-un ceas, cât a stat, n-a scos mai mult de cinci fraze.

— Despre ce aţi vorbit?

— De toate. Încercam să mă lămuresc.

— În legătură cu ce?

— Cine este, de unde vine, unde locuise până atunci.

— Şi n-aţi reuşit să aflaţi nimic de la ea?

— Ştiu doar atât: că a trăit o vreme în sud. Îi povestisem de Nisa, unde pe vremuri mergeam în fiecare an câte două săptămâni cu bărbatul meu, şi am văzut că şi ea fusese acolo. Când am întrebat-o de părinţi, s-a uitat în altă parte. Dac-aţi fi văzut-o ce mutre făcea, sunt sigură că v-ar fi scos şi pe dumneavoastră din sărite.

— Unde mânca?

— În principiu, în oraş. Eu nu permit chiriaşelor să gătească în cameră, căci e pericol de incendiu.

Dacă-şi aduc spirliere nu se ştie ce se poate întâmpla. Fără să mai socotim că am o mulţime de mobile vechi, lucrwi de valoare rămase din familie. Numai că, oricât se ascundea, tot am zărit o dată nişte firimituri de pâine, iar altă dată am prins-o arzând hârtii grase, de la mezeluri, probabil.

— Seara se închidea în cameră şi stătea acolo singură?

— Da… de cele mai multe ori. Nu ştiu clacă ieşea de două-trei ori pe săptămână.

— Atunci când ieşea în oraş, se îmbrăca de scară?

— Cum să se îmbrace de seară, când n-avea cu totul decât o singură rochie şi un palton? Iar luna trecută, ce-am prevăzut s-a întâmplat!

— Ce-aţi prevăzut?

— Că într-o bună zi n-o să mai aibă cu ce-şi plăti chiria.

— N-a plătit-o?

— Mi-a dat 100 de franci acont şi restul mi l-a promis până la sfârşitul săptămânii. La sfârşitul săptămânii a încercat să mă evite, dar i-am tăiat drumul. Atunci mi-a zis că într-o zi-două o să facă rost de bani. Să nu vă închipuiţi că sunt zgârcită şi că nu mă gândesc decât la bani. Bineînţeles am nevoie de ei ca toată lumea. Numai că dacă s-ar fi purtat ca o fiinţă omenească”, aş mai fi păsuit-o.

— I-aţi cerut să plece?

— Răsalaltăieri. Asta-nseamnă cu o zi înainte de a fi dispărut. I-am spus că aştept o rudă clin provincie şi că am nevoie de cameră.

— Cum a reacţionat?

— A spus: „Bine”.

— Dacă vreţi să ne ară tati camera…

Bătrâna doamnă se ridică de pe fotoliu la fel de plină de demnitate.

— Pe-aici, vă rog. O să vedeţi că n-ar fi găsit nicăieri o cameră ca asta…

Camera era într-adevăr spaţioasă, avea ferestre mari, luminoase, şi, aidoma salonului, era mobilată stil veacul al nouăsprezecelea. Patul era din acaju masiv; între ferestre trona un birou „empire care trebuie să fi aparţinut domnului Crémieux, dar nu şi găsise loc în altă parte. La ferestre, perdele grele de catifea. Pe pereţi, nişte fotografii vechi de familie, cu rame negre sau aurii.

— Singurul inconvenient e că baia-i comună. Dar eu aşteptam întotdeauna ca dânsa să intre prima şi nu intram niciodată fără să bat la uşă.

— Îmi închipui că n-aţi luat nimic din cameră după dispariţia fetei?

— Bineînţeles că nu.

— Când aţi văzut că nu mai vine, aţi căutat cumva printre lucruri?

— Ce să caut? Nici nu prea aveai ce vedea. Am venit să controlez doar dacă nu cumva şi-a luat lucrurile cu dânsa.

— Şi?

— Nu şi le-a luat. Puteţi să vedeţi.

Pe măsuţă zăceau un pieptene, o perie, o trusă obişnuită de manichiură şi o cutie de pudră, dintre cele mai ieftine. În plus, un tub de aspirine şi unul cu somnifere.

Maigret deschise sertarele, dar nu găsi decât ceva lenjerie, precum şi un fier de călcat electric, înfăşurat într-un combinezon de mătase artificială.

— Ce vă spuneam! exclamă doamna Crémieux.

— Ce?

— Îi atrăsesem; atenţia cât se poate de clar: nu permit spălatul şi călcatul rufelor în cameră. Or, asta făcea de fapt serile, când se închidea câte o oră în baie. Şi tot de-asta închidea uşa cu cheia.

Într-alt sertar, comisarul găsi o mapă cu hârtie de scrisori, două-trei creioane şi un stilou.

În dulap atârna un capot de bumbac şi într-un colţ se vedea o valiză albastră din material plastic. Valiza era închisă cu cheia. Cheia, însă, nicăieri. Maigret forţă broasca cu vârful briceagului, în timp ce bătrâna se apropie. Valiza era goală.

— N-a căutat-o nimeni, niciodată?

— Nu, nimeni.

— Sunteţi sigură că n-a intrat nimeni în apartament în lipsa dumneavoastră?

— Mi-aş fi dat scama: cunosc atât de bine locul fiecărui lucru, încât…

— Telefoane primea?

— O singură dată.

— Când?

— Acum vreo două săptămâni. Adică nu, mai demult. Cred că o lună. Într-o seară, pe la opt, în timp ce dânsa era în cameră, cineva a chemat-o la telefon.

— Un bărbat?

— Nu, 6 femeie.

— Dacă vreţi să vă amintiţi exact vorbele ei…

— M-a întrebat: „Domnişoara Laboine e acasă?” I-am răspuns că da. M-am dus şi am bătut la uşă. / „Domnişoară Louise, la telefon”. „Eu?” se miră ea.

„Da, dumneata”. „Numaidecât!” Atunci am avut impresia că plânsese.

— Înainte de a vorbi la telefon, sau după?

— Înainte, adică atunci când a ieşit din cameră.

— Era îmbrăcată?

— Nu. Era-n capot şi cu picioarele goale.

— Şi cam ce-a spus la telefon?

— Mai nimic. Doar: „Da… da… bine… cine?… Poate…” La sfârşit a zis: „Bine, imediat”.

— A plecat?

— Da, după zece minute.

— În scara aceea la ce oră s-a întors?

— Nu s-a întors toată noaptea. De-abia pe la şase dimineaţa a intrat în casă. O aşteptam, eram hotărâtă s-o dau afară. Dar mi-a spus că a trebuit să vegheze toată noaptea la căpătâiul unei rude bolnave. De altfel, nici n-avea aerul cuiva care vine de la o petrecere. Pe urmă s-a culcat şi n-a mai ieşit din cameră vreo două zile. Eu i-am adus demâncare şi i-am cumpărat nişte aspirine; zicea că are gripă.

Îşi închipuia oare proprietăreasa că fiecare cuvânt făcea să se-nchege în mintea lui Maigret o» imagine, deşi acesta părea că de-abia o ascultă? Puţin câte puţin comisarul reconstituia viaţa trăită de cele două femei în apartamentul întunecos şi înţesat de mobile. În privinţa uncia dintre locatare, cel puţin, era simplu: o avea în faţa ochilor. Iat-o! mai greu era să-şi închipuie mişcările fetei, vocea, gesturile şi mai ales gândurile ei.

Acum îi aflase, în sfârşit, numele, cu condiţia, firește, ca numele să fie cel adevărat. Pe urmă ştia unde locuise în ultimele două luni şi cum îşi petrecea serile, adică o parte din seri. Maigret mai ştia că fusese de două ori în strada Donai, ca să închirieze sau să împrumute o rochie de seară. Prima oară plătise taxa obişnuită. A doua oară avea numai 200 sau 300 de franci în buzunar, adică o sumă îndestulătoare doar pentru un taxi sau pentru o masă pe sponci. De ce s-o fi dus prima oară la domnişoara Irène? Din pricina telefonului? Supoziţia nu părea verosimilă. În scara aceea nu venise chiar aşa de târziu la magazin. De altfel, când se întorsese acasă, la şase dimineaţa, era îmbrăcată cu rochia şi paltonul cele de toate zilele. N-ar fi avut cum să treacă, între timp, pe la domnişoara Irène pentru a înapoia rochia albastră, căci aceasta se scula târziu. Din toate datele strânse la un loc, reieşea deci că pe la 1 ianuarie, adică cam două luni înainte, Louise mai avea ceva bani; dovadă că hotărâse să închirieze o cameră. Dar bani puţini: dovadă că se tocmise, solicitând o reducere. Dimineaţa pleca în oraş la ore aproape regalate, mai întâi la opt jumătate, apoi după nouă.

Ce făcea toată ziua? Şi serile când lipsea de-acasă ce făcea?

De citit, nu citea. Nicio carte în cameră, nicio revistă. De cusut, iarăşi nu cosea; doar atât cât să-şi aranjeze îmbrăcămintea şi rufăria, pentru că în sertar erau numai trei gheme de aţă, un degetar, nişte foarfece, nişte mătase bej şi câteva ace într-o trusă.

După spusele doctorului Paul, fata trebuie să fi avut aproximativ douăzeci de ani.

— Vă jur că e ultima oară când mai subînchiriez!

— Presupun că-şi făcea curat singură?

— Doar nu era să fac pe servitoarea ei! A încercat una odată, dar vă rog să mă credeţi că a doua oară n-a mai deschis gura.

— Ce făcea duminicile?

— Dormea târziu, până pe la prânz. La liturghie, d, e asta mi-am dat seama încă de la început, nu mergea. Am

întrebat-o dacă nu e catolică; mi-a răspuns că ba da, este. Dar zicea şi ea aşa, înţelegeţi, ca să fie… Câteodată ieşea din casă abia pe la unu. Îmi închipui că se ducea la cinema. Da, da, o dată am găsit un bilet de cinema în cameră.

— Nu ştiţi la ce cinematograf era?

— N-am remarcat. Era un bilet roz.

— Unul singur?

Şi deodată Maigret aruncă o privire scrutătoare bătrânei, ca şi cum ar fi vrut s-o împiedice să mintă i

— Ce avea în poşetă?

— Cum aş putea să…?

— Răspundeţi! V-aţi uitat, desigur, în poşeta ei, când o lăsa prin casă.

„— Nu prea o lăsa aşa…

— O dată a fost suficient. Buletinul i l-aţi văzut?

— Nu.

— N-avea acte?

— Poate că avea. Dar nu în poşetă. Şi, oricum, nu în ziua aia. De fapt, prima oară m-am uitat abia acum o săptămână. Începusem să cad la bănuieli.

— Ce fel de bănuieli?

— Vedeţi… dacă lucra regulat, ar fi avut cu ce să-şi plătească chiria. Tot aşa, e prima oară când văd o faţă de vârsta ei să n-aibă decât o rochie. În sfârşit, nu era chip să scoţi de la ea nimic, nici despre ce face, nici de unde vine, nici despre familie.

— Şi ce v-aţi închipuit?

— Că a fugit de-acasă. Sau poate…

— Ce?

— Nu ştiu. Nu ştiam de unde s-o apuc. Sunt oameni de la care ştii întotdeauna la ce să te aştepţi. De la ea, nu. Nu vorbea cu niciun fel de accent. Nici n-avea aerul că vine de la ţară. Cred că avea şi ceva şcoală. Şi, în afară de faptul că nu răspundea la întrebări şi că mă ocolea sistematic, era destul de bine-crescută. Da, cred că era destul de bine-crescută.

— Ce avea în poşetă?

— Un ruj, o pudrieră, o batistă şi nişte chei.

— Ce fel de chei?

— Cheia de la apartament, pe care o primise de la mine, şi cheia de la valiză. Mai avea şi un portmoncu cam uzat, unde ţinea banii şi o fotografie.

— De bărbat sau de femeie?

— De bărbat. Dar nu e ce „credeţi. Era o fotografie veche de cel puţin cincisprezece ani, îngălbenită, crăpată. Iar bărbatul trebuie să fi avut cam la patruzeci de ani.

— Cum arăta?

— Un – bărbat frumos, elegant. Ce m-a frapat a fost faptul că purta un costum foarte deschis, probabil de pânză, cum am văzut la Nisa. Mă gândeam la Nisa şi pentru că în spatele bărbatului se zărea un palmier.

— N-aţi remarcat cumva vreo asemănare între el şi…

— Şi ea? Nu. M-am gândit şi eu la asta, dacă nu cumva e taică-său; dar nu semănau de loc.

— Dacă l-aţi întâlni acum, l-aţi recunoaşte?

— Cu condiţia să nu se fi schimbat prea mult între timp.

— N-aţi discutat cumva cu Louise despre el?

— Cum era să-i spun că am văzut fotografia?! Ar fi însemnat că m-am uitat în poşetă. I-am vorbit doar. despre Nisa, despre locurile din sud…

— Janvier, dacă vrei să iei tu lucrurile astea.

Maigret arătă cu degetul spre sertare, capotul din dulap şi valiza albastră. Avuţia fetei încăpea toată în valiză, însă broasca fiind stricată, reprezentanţii legii au fost nevoiţi să-i ceară bătrânei nişte sfoară, ca să închidă micul geamantan.

— Credeţi că o să am necazuri?

— Cu noi, nu.

— Dar cu fiscul?

Maigret ridică din umeri şi mormăi:

— Asta nu mă mai priveşte.

CAPITOLUL IV

În care-i vorba de fata de pe banca şi de mireasa din bar

Bătrâna îi văzuse, prin deschizătura uşii (pe care

avusese grijă să n-o închidă de tot), îndreptându-se nu spre lift sau spre scară, ci spre apartamentul din faţă. Mai târziu, când ieşiră, Maigret trase cu coada ochiului spre uşa care se tot mişca şi îi spuse lui Janvier, în timp se coborau:

— E geloasă.

Odată, la procesul unui cetăţean pe care îl trimisese în faţa Curţii cu juri, cineva, care urmărea dezbaterile, îi şoptise:

— Mă-ntreb la ce se gândeşte.

Drept care, Maigret aruncă:

— La ce vor scrie mâine ziarele despre el.

Păierea lui era că asasinii, cel puţin până la condamnare, sunt mai puţin preocupaţi de crima săvârşită şi mai puţin încă de amintirea victimei, cât de efectul pe care au izbutit să-l producă asupra publicului. Ei se transformă în vedete de la o zi la alta. Ziariştii îi asaltează. Fotografii, de asemenea. Câteodată lumea aşteaptă la coadă ceasuri de-a rândul ca să le vadă chipul. Nu e normal, în asemenea condiţii, să capeţi un suflet de cabotin?

Pe văduva Crémieux, bineînţeles, vizita intempestivă a poliţiei n-o încântase peste măsură. Şi, în plus.

Maigret avea un fel al lui de a pune întrebările rare nu-ţi îngăduie să răspunzi aşa cum ai dori de fapt. Trebuise să mărturisească nişte lucruri relativ neplăcute. Dar, cel puţin, a fost cineva care, vreme de o oră şi mai bine, se ocupase de dânsa, mergând până-ntr-acolo încât să-i noteze cele mai neînsemnate vorbe într-un carneţel.

Or, numaidecât după aceea, acelaşi comisar se ducea să sune la uşa din faţă, prezentând onoruri identice unei slujnicuţe de la ţară, care abia deschisese ochii-n lume.

— Nu bem ceva?

Ora unsprezece. Cei doi intrară într-un bar din colţul străzii unde degustară apetitivul fără a scoate o vorbă, ca şi cum ar fi rumegat amândoi ştirile de curând aflate.

Se petrecea cu Louise Laboine cam ceea ce se întâmplă cu plăcile fotografice atunci când le cufunzi într-

un revelator. Acum două zile fata nici nu exista în mintea lor. Apoi se ivise ca o siluetă albastră, un profil pe asfaltul ud din Piaţa Vintimille, un trup alb pe marmura Institutului medico-legal. Iar acum fiipta aceasta dobânjlise un nume; şi, încet-încet, imaginea ei se zbătea să prindă contur, deşi arăta încă f-oarte-foarte schematic.

Stăpâna numitei Rose se simţise şi ea puţin jignită când Maigret îi spusese:

— Dacă sunteţi amabilă să staţi puţin cu copiii, în timp ce noi o să-i punem câteva întrebări slujnicei!

Rose, care nici nu împlinise şaisprezece ani, mai avea încă pufuşor pe obraz.

— Tu mi-ai telefonat azi-dimineaţă, nu?

— Da, domnule.

— Ai cunoscut-o pe Louise Laboine?

— Nu ştiam că o cheamă aşa.

— Te întâlneai cu ea pe scară?

— Da, domnule.

— Îţi vorbea?

— Nu mi-a vorbit niciodată, dar îmi zâmbea mereu. M-am gândit întotdeauna că trebuie să fie foarte (tristă. Semăna cu o artistă de cinema.

— Dar în altă parte n-ai mai văzut-o?

— Ba da. De câteva ori.

— Unde?

— În parcul Trinité. Eu mă duc acolo mai în fiecare după-amiază cu copiii. Şedea pe-o bancă.

— Ce făcea acolo?

— Nimic.

— Poate aştepta pe cineva…

— N-am văzut-o cu nimeni.

— Citea?

— Nu. Odată, ţin minte că a mâncat un sandviş. Dumneavoastră ce credeţi? Ştia c-o să moară?

Asta-i tot ce aflase de la Rose. Cert e că, cel puţin de la o vreme, fata n-avea un program normal de lucru. Şi nici nu se ostenea să meargă prea departe de casă. Cobora pe strada Clichy, apoi, fără a depăşi limitele cartierului,

mergea să se aşeze în faţa bisericii Trinité.

Lui Maigret îi verii în minte s-o întrebe» – Ai văzut-o vreodată intrând în biserică?

— Nu, domnule.

Comisarul plăti, îşi şterse colţurile gurii şi urcă în micul automobil, urmat de Janvier; la Quai des Orfèvres, în anticameră, zări de cum intră o siluetă cenuşie. Era Lognon, cu nasul mai roşu ea oricând.

— Mă aşteptai, Lognon?

— De-o oră.

— S-ar zice că azi-noapte n-ai prea dormit.

— Nu contează.

— Hai până la mine-n birou.

Privindu-l pe Lognon aşteptând în anticameră, nu l-ai fi luat drept poliţist, ci mai degrabă drept cineva care a venit să facă mărturisiri complete, într-atât era Nasolu de întunecat şi lugubru. De data aceasta însă, avea într-adevăr guturai, o voce dogită şi-şi scotea mereu batista din buzunar. Dar Lognon nu se tânguia, adoptând aerul resemnat al omului care a suferit toată viaţa şi va mai suferi până la capătul zilelor sale.

Maigret se instală, îşi umplu pipa şi, fără ca interlocutorul său care şedea pe marginea scaunului să scoată o vorbă, aruncă:

— Presupun că ai ceva nou?

— Am venit să vă dau raportul.

— Te ascult, bătrâne.

Din păcate, cordialitatea n-avea efect asupra musafirului. Dimpotrivă, Nasolu’ o socotea probabil drept Dumnezeu ştie ce soi de ironic.

— Aseară am repetat rondul din noaptea trecută, dar mai cu de-amănuntul. Până pe la trei dimineaţa, însă, adică la 3 şi 4 minute precis, n-am obţinut niciun rezultat.

În timp ce vorbea, scoase o bucată de hârtie din buzunar.

— Aşadar la ora 3 şi 4 minute am interogat în faţa barului de noapte *„Le Grelot”* un şofer de taxi, pe nume Léon Zirkt, de 53 de ani, domiciliat la Levallois-Perrot.

Amănuntele erau, probabil, perfect inutile. Inspectorul ţinea însă să pună punctele pe „i”, subliniind în felul acesta că el nu e decât un subaltern fără personalitate, care nu-şi poate îngădui să aprecieze ceea ce este semnificativ într-o anchetă şi ce nu.

Vorbea cu glas monoton, fără a se uita în ochii comisarului. Maigret însă nu se putea opri să zâmbească.

— I-am arătat fotografia, adică mai exact fotografiile şi atunci şoferul a recunoscut-o pe fata în rochie de seară.

Se opri o clipă din expunere, ca un actor în aşteptarea efectului. Nu ştia că Maigret descoperise şi identitatea victimei, şi ultima locuinţă.

— În noaptea de luni spre marţi, Léon Zirkt staţiona pe la 12 fără ceva în faţă la *„Romeo”*. *„Romeo”* e un bar nou de pe strada Caumartin.

Nasolu, care pregătise totul cu grijă, mai scoase o hârtie din buzunar. O tăietură de ziar.

— În noaptea aceea, în mod excepţional, *„Romeo”* nu era deschis pentru clienţii obişnuiţi, deoarece sala fusese închiriată pentru o nuntă.

Şi aşa cum avocatul, la tribunal, pune documentele în faţa preşedintelui, Lognon aşează tăietura de ziar în faţa lui Maigret.

— După cum veţi constata, e vorba de căsătoria unui oarecare Marco Santoni, reprezentantul pentru Franţa al unei mari firme de vermut italian, cu o oarecare domnişoară Jeanine Armenieu din Paris, fără profesiune. Barul a fost plin cu invitaţi, pentru că se pare că Marco Santoni e un tip foarte cunoscut în lumea localurilor de noapte.

— Astea toate le ştii de le Zirkt?

— Nu. Am fost la *„Romeo”*. Şoferul, aşadar, aştepta împreună cu alţi colegi, în stradă. Ploua mărunt. Pe la 12 şi un sfert a ieşit din local o tânără în rochie de seară, albastră, şi cu o capă de catifea închisă şi a început să meargă pe trotuar. Zirkt a strigat ca de obicei: „Taxi Dar fata a mers mai departe, clătinând din cap.

— Eşti sigur că ea era?

— Da. Intrarea de la *„Romeo”* e luminată de o firmă cu neon. Zirkt, ca om obişnuit să lucreze noaptea, a remarcat numaidecât că rochia necunoscutei era cam prăpădită. De altfel, mai am un martor, pe numitul Gaston Rouget, care lucrează la *„Romeo”*. Şi el a recunoscut fotografia.

— Presupun că şoferul nu ştie încotro s-a îndreptat fata?

Lognon îşi şterse nasul. N-avea aerul că triumfă, dimpotrivă, vădea o umilinţă fără margini, ca şi cum s-ar fi scuzat pentru puţinul pe care-l aduce.

— În momentul acela, vreau să spun câteva minute mai târziu, a ieşit o pereche din local, cerând şoferului să-i ducă la „Étoile”. Or, când Zirkt traversa Piaţa Saint Augustin, s-a încrucişat cu fata care tocmai traversa şi ea piaţa, dar pe jos. Mergea cu paşi repezi înspre bulevardul Haussman, ca şi cum ar fi vrut să ajungă pe Champs-Élysées.

— Asta-i tot?

— Şoferul şi-a lăsat clienţii la domiciliu şi mal târziu, spre mirarea sa, a întâlnit-o din nou pe fată acolo unde bulevardul Haussman face colţul cu Faubourg Saint-Honoré. Ea continua să meargă pe jos. Zirkt era curios să vadă cât timp îi trebuise fetei ca să parcurgă drumul ăsta şi s-a uitat la ceas. Era aproape unu.

Or, după – cum se ştie, Louise Laboine a fost ucisă pe la două noaptea şi găsită în Piaţa Vintimille la ora trei.

Lognon lucrase bine. Şi încă nu spusese totul. Maigret pricepu că mai are ceva, văzându-l că şade mai departe pe scaun şi scoate a treia bucată de hârlic din buzunar.

— Marco Santoni locuieşte într-un apartament de pe strada Berri.

— L-ai văzut şi pe el?

— Nu. După banchetul de la *„Romeo”*, mirii, au luat avionul de Florenţa. E vorba să petreacă acolo câteva zile. Am vorbit cu valetul lui Santoni, un anume Joseph Ptochon.

Lognon n-avea maşină la dispoziţie. De asemenea e

mai mult ca sigur că n-a folosit taxiul, ştiind că la „Quai” decontările sunt puricate până la ultima centimă. De unde concluzia că în cursul nopţii umblase pe jos în toate locurile enumerate. Iar dimineaţa – cu metroul sau autobuzul.

— L-am interogat şi pe barmanul de la „*Fouguet’s*” de pe Champs-Élysées. Am mai vorbit şi cu alţi doi barmani. Pe barmanul de la „*Maxim’s*” n-am apucat să-l văd: locuieşte undeva, la periferie, şi nu venise încă la lucru.

Buzunarul Nasolului părea fără de fund. Pescuia de-acolo, rând pe rând, bucăţi de hârtie, corespunzând fiecare unei faze din anchetă.

— Santoni are 45 de arii. E un bărbat frumos, cam plinuţ, foarte pus la punct, frecventează cabaretele, barurile şi restaurantele cele mai bune. A avut la viaţa lui o mulţime de amante, pe care le recruta mai cu seamă dintre manechine şi dansatoare. Pe Jeanine Armenicu a întâlnit-o, din câte mi s-a spus, acum patru-cinci luni de zile.

— Era manechin?

— Nu. Fata nu frecventa cercurile despre care vorbeam. De altfel, Santoni n-a spus niciodată unde a descoperit-o.

— Vârsta?

— Douăzeci şi doi de ani. După ce l-a cunoscut pe Santoni, s-a instalat la *Hotel* Washington de pe strada Washington. Santoni o vizita des, o scotea în oraş și uneori Jeanine rămânea peste noapte la el.

— E prima căsătorie?

— Da.

— Valetul a văzut fotografia moartei?

— I-am arătat-o. Afirmă că n-o cunoaşte. Am arătat fotografia şi celor trei barmani, dar n-a recunoscut-o nimeni.

— În noaptea de luni spre marţi, valetul era în apartament?

— Tocmai termina de făcut valizele… pentru voiajul de nuntă. N-a sunat nimeni la uşă. Soţii Santoni s-au întors la cinci dimineaţa, foarte bine dispuşi, s-au schimbat şi s-

au repezit la Orly.

Şi din nou linişte. Aşa era Lognon. După fiecare – mică „lovitură" tăcea, sugerând astfel că a terminat; dar examinând genul de linişte şi mutra prea smerită a Nasolului, Maigret ghicea – că acesta mai are nişte informaţii.

— N-ai idee, dacă fata a stat mult la *„Romeo"*?

— V-am spus că am vorbit cu chelnerul.

— La intrare se cereau invitaţiile?

— Nu. Unii-şi arătau cartonul, alţii nu. Chelnerul îşi aminteşte *că a* văzut-o pe fată intrând puţin înainte de miezul nopţii, adică atunci când începuse dânsul. A lăsat-o să intre tocmai pentru că n-avea aerul unei cliente obişnuite; chelnerul credea că e vorba de o prietenă a miresei.

— Prin urmare, a stat în local. camun sfert de ceas?

— Da. L-am interogat pe barman.

— Era la *„Romeo"* azi-dimineaţă?

Lognon răspunse simplu:

— Nu. M-am dus la el, lângă Porte des Ternes. Dormea.

Punând drumurile toate cap la cap, se făcea un număr impresionant de kilometri. Fără să vrea, Maigret şi-l închipuia pe Lognon mergând pe jos, în noapte, apoi la crăpatul zorilor, cu aerul acela de furnică care duce-n spinare o povară mult prea grea pentru puterile sale, dar pe care nimeni şi nimic n-o poate întoarce din drum.

Fără îndoială că alt inspector, care să înfăptuiască o – treabă ca asta, fără a scăpa niciun amănunt, fără să lase nimic la voia întâmplării, nu exista pe lume; şi totuşi, sărmanul Lognon, care de douăzeci de ani nu avea altă ambiţie decât să ajungă într-o zi la Quai des Orfèvres, nu va izbuti niciodată.

În parte din cauza felului său imposibil de a fi, iar pe de altă parte din pricină că n-avea cultura de bază indispensabilă funcţiei râvnite şi cădea cu regularitate la examene.

— Ce zice barmanul?

Încă un petic de hârtie, încă un nume, încă o adresă şi câteva însemnări. De fapt, Lognon nici n-avea nevoie să citească fiţuicile, ştia totul pe de rost.

— Barmanul a văzut-o stând lângă uşă. L-a văzut şi pe chelnerul-şef apropiindu-se de ea şi rostind câteva cuvinte cu voce scăzută. Ea a făcut semn că nu. Chelnerul o întrebase, pesemne, la – ce masă e aşteptată. Pe urmă s-a strecurat prin mulţime; era o groază de lume în picioare. Ştiţi, se dansa nu numai pe pistă, ci şi între mese.

— A vorbit cu mireasa?

— După un timp doar, pentru că mireasa dansa. Fata a apucat, tot strecurându-se, să ajungă în dreptul miresei, după care a urmat o discuţie destul de lungă. Santoni le-a întrerupt de două ori din conversaţie. Îşi cam pierduse, se pare, răbdarea.

— Mireasa i-a dat ceva fetei?

— Am întrebat. Dar barmanul n-a observat nimic.

— Reieşea că se ceartă?

— Se pare că doamna Santoni s-a arătat cam rezervată, chiar rece, şi a făcut „nu” cu capul de câteva ori. După aceea, barmanul a scăpat-o pe fată din vedere.

— Îmi închipui că nu l-ai interogat şi pe chelnerul-şef?

Dialogul dintre Maigret şi Nasolu’ se preschimbase într-un fel de joc:

— Stă pe strada Caulaincourt, la capăt. Dormea şi el.

Va să zică Lognon ajunsese şi acolo!

— Chelnerul-şef mi-a confirmat cele spuse de barman. Într-adevăr, a întrebat-o pe fată pe cine caută, şi ea i-a răspuns că e o prietenă de-a miresei şi că vrea să-i spună ceva.

Acum, în sfârşit, Lognon se ridicase de pe scaun: ceea ce, în limbajul său, însemna că şi-a golit sacul.

— Bătrâne, ai făcut o treabă extraordinară!

— Mi-am făcut numai datoria.

— Acum du-te la culcare. Şi îngrijeşte-te.

— …Un guturai oarecare.

— Care se va transforma în bronşită dacă nu eşti atent.

— Eu fac în fiecare an câte o bronşită, dar n-am stat niciodată la pat pentru asta.

Asta era necazul cu Lognon. Omul adusese, cu sudoarea frunţii, la propriu, nu la figurat, o cantitate de informaţii, probabil preţioase. Să fi fost alt inspector autorul informaţiilor, Maigret ar fi aruncat numaidecât alţi comisari în foc pentru a stoarce maximum din aceste date. Pentru că un singur om nu poate s-o scoată la capăt cu toate.

Or, dacă Maigret ar fi procedat aşa, Nasolu ar fi fost convins că i se ia plinea de la gură. Era frânt de oboseală, cu nasul înfundat, răcit cobză. În ultimele trei nopţi clacă dormise cu totul şapte-opt ore. Dar erau obligaţi să-l lase să continue. Şi el nu se considera mai puţin martir: treburile cele mai ingrate „pe spinarea lui şi, când e vorba, la sfârşit, de răsplată, se bagă altul pe fir…

— Şi-acum, ce-ai de gând?

— În afară de cazul când doriţi să puneţi pe altcineva să…

— Nu! Ce spuneam era pentru dumneata, mă gândesc că trebuie să te odihneşti niţel.

— O să mă odihnesc destul cinci *2/O* să mă scoată la pensie… Mă gândeam să trec pe la primăria arondismentului VII, n-am avut timp să mă reped până acuma, ştiţi, acolo unde a avut loc căsătoria. Nici la *Hotel Washington*, unde a locuit doamna Santoni până la căsătorie, n-am avut vreme să trec. Presupun că voi descoperi unde-a locuit înainte de *Hotel Washington* şi, prin ea. poate voi afla adresa moartei.

— În ultimele două luni a locuit pe strada Clichy, la o oarecare doamnă Crémieux… o văduvă care subînchiriază camere.

Lognon îşi muşcă buzele.

— Nu ştim cu ce s-a ocupat înainte, pe unde-a fost, dar la văduva Crémieux s-a prezentat ca Louise Laboine. O precizare: gazda nu i-a văzut buletinul.

— Pot să-mi continui ancheta?

La ce bun să protestezi?

— Bineînţeles, bătrâne, dacă vrei. Dar cruţă-te!

— Vă mulţumesc.

Maigret rămase singur în birou un timp, privind fără să vadă nimic la scaunul pe care şezuse mai înainte Nasolu'.

Şi, treptat-treptat, în mintea lui mai apărea – tot ca pe o placă fotografică – câte o trăsătură a Louise! Laboine, apoi încă una, dar înfăţişarea în ansamblu a fetei rămânea în continuare neclară.

Să tragem concluzia că în ultimele două luni, când nu prea avea de lucru, pornise în căutarea Jeaninci Armenieu?

Şi poate că – de ce nu? – citise din întâmplare în ziar despre căsătoria acesteia cu Marco S-antoni şi despre recepţia organizată la *„Romeo”*.

În cazul ăsta, înseamnă că a văzut ziarul după-amiază târziu, pentru că la domnişoara Irène a fost abia pe la nouă, pentru rochie. Iar din magazin a ieşit abia pe la 10.

«— Ce-o fi făcut în stradă de iha 10 la 12 noaptea? Ca să ajungi din strada Douai în Cauntartin pe jos îţi trebuie col mult 20 de minute. Atât. Şi-n rest? Să fi bătut străzile fără noimă, neştiind ce hotărâre să ia?

Raportul doctorului Paul era încă pe birou. Frunzărindu-l, Maigret notă iarăşi că stomacul moartei conţinea a anume cantitate de alcool.

Or, după spusele chelnerului-şef, fata n-apucase să bea în răstimpul, destul de scurt de altfel, cât trecuse pe la *„Romeo”*.

Deci: sau a băut înainte de *„Romeo”*, ca să-şi facă curaj, sau a băut după, adică între momentul plecării de la nuntă şi clipa când au găsit-o moartă în Piaţa Vintimille.

Maigret deschise uşa la biroul inspectorilor şi-l strigă pe Janvier.

— Am o treabă pentru tine. Te duci pe strada Douai. De acolo o apuci pe jos până-n strada Caumartin, intri în toate barurile şi cafenelele din drum, le arăţi fotografia…

— Aia-n rochie de seară?

— Da. Şi încearcă să afli dacă luni seara, între 10 şi 12, fata a trecut cumva pe-acok).

Maigret îl strigă în clipa când Janvier tocmai închidea uşa.

Dacă-l întâlneşti pe Lognon, ţine-ţi gura: să nu-i spui cu ce te ocupi…

— Am înţeles patroane!

Valiza albastră zăcea într-un colţ al biroului şi părea că nu mai avea nimic de dezvăluit. Era o valiză ieftină, dintr-acelca care se vând prin bazaruri şi pe lângă gări. O valiză uzată.

Maigret ieşi din birou, se îndreptă spre capătul culoarului şi intră în biroul lui Priollet de la Brigada mondenă. Acesta tocmai iscălea nişte scrisori şi Maigret îşi termină pipa uitându-se la el.

— Ai nevoie de mine?

— O informaţie doar. Ştii întâmplător ceva despre un anume Santoni?

— Marco?

— Da.

— S-a însurat zilele trecute.

— Ce ştii despre el?

— Tipul câştigă o groază de parale şi le cheltuieşte la fel de uşor precum le câştigă. E un bărbat frumos, amator de femei, de chiolhanuri şi de automobile de lux.

— Ceva contra lui?

— Nimic. Băiat de familie bună din Milano. Taică-său e mare grangur într-ale vermutului, iar Marco, reprezentantul mărcii pentru toată Franţa. Băiatul frecventează barurile de pe Champs-Élysées, restaurantele de lux şi fetele frumoase. Acum câteva luni însă s-a lăsat, în sfârşit, agăţat.

— De Jeanine Armenieu.

— Nu ştiam că o cheamă aşa. Adevărul este că n-avem niciun motiv să ne ocupăm de el sau de aventurile sale. Iar dac-am aflat de însurătoare e numai pentru că tipul şi-a aranjat o nuntă formidabilă, închinând un bar anume pentru acest prilej.

— Aş avea nevoie de nişte informaţii cu privire la nevastă-sa. Jeanine a locuit în ultima vreme la *Hotel Washington*. Vreau să ştiu de unde vine, ce făcea înainte de l-a cunoscut pe Marco şi care-i sunt prietenii. Şi prietenele. Mai ales prietenele.

Priollet scrise câteva cuvinte cu creionul pe un blocnotes.

— Asta-i tot? Crezi că are vreo legătură cu moarta din Piaţa Vintimille?

Maigret dădu din cap.

— Presupun că n-ai niciun dosar pe numele Louise Laboine?

Priollet se răsuci spre o uşă deschisă.

— Dauphin! Ai auzit numele?

— Da, patroane.

— Dacă vrei să verifici…

Câteva minute mai târziu, inspectorul Dauphin striga din camera de alături:

— N-avem nimic despre ea.

— Îmi pare rău, bătrâne. În schimb, fii pe pace, o să mă ocup de doamna Santoni. Apropo, deocamdată va fi cam greu s-o interogăm pentru că a plecat, dacă nu mă-nşel, în Italia.

— Dar nici nu vreau să fie interogată acum.

Ceasul de pe cămin, acelaşi ceas negru precum în biroul lui Maigret şi în toate birourile comisarilor, arăta aproape douăsprezece.

— Bem ceva?

— Ţţ, nu acum – răspunse Priollet. Aştept pe cineva.

Dacă l-ai fi privit pe Maigret în clipele acelea, ai fi fost înclinat să crezi că omul nu ştie cum să-şi poarte trupul imens prin birouri şi ce să facă cu el. Traversă încetişor coridorul, aruncă o privire mohor îtă în sala de aşteptare cu uşi de sticlă, unde se frământau vreo doi-trei muşterii, apoi, după câteva minute, urca pe-o scară îngustă, deschizând în podul

Palatului de Justiţie uşa laboratorului. Moers stătea aplecat pe un microscop.

— Te-ai uitat la hainele pe care ţi le-am trimis?

Aici, în laborator, nimeni nu se agita niciodată, bărbaţii îmbrăcaţi în halate cenuşii se îndeletniceau minuţios cu treburi ştiinţifice, mânuiau aparate complicate într-o atmosferă de linişte profundă. Iar Moers era însăşi imaginea armoniei interioare.

— Rochia neagră – spuse el – n-a fost niciodată la spălătorie, dar a fost curăţată de câteva ori cu benzină. În plus, era periată regulat. Cu toate acestea, am găsit câteva fire de praf încrustate în ţesătură. Le-am analizat. Am cercetat, de asemenea, şi câteva pete care au rezistat la benzină.

— Una dintre pete e de la nişte vopsea verde.

— Asta-i tot?

— Cam tot. Am mai găsit şi câteva fire de nisip.

— Nisip de râu?

— De mare. Nisip din soiul pe care-l găsim pe coasta normandă.

— Nu-i acelaşi ca-n Mediterana?

— Nu. Şi nici ca nisipul de lângă ocean.

Maigret se mai învârti puţin prin laborator şi îşi goli pipa, lovind-o de tocul pantofului. Când cobori, era trecut de 12. Inspectorii plecau la masă.

— Vă caută Lucas! îi spuse Jussieu, unul dintre băieţii care lucrau în serviciul lui.

Lucas era cu pălăria pe cap.

— Tocmai voiam să plec. V-am lăsat un bilet pe birou. Féret vă roagă să-l sunaţi numaidecât. Mi se pare că e-n legătură cu fata din Vintimille…

Maigret se întoarse în birou şi formă un număr.

— Dă-mi Brigada mobilă din Nisa.

Niciodată nu li se întâmplase aici, la „Quai”, să primească atât de puţine telefoane după publicarea unei fotografii în ziare. Atât de puţine! Numai unul, de fapt, dacă stai să te gândeşti: Rose, slujnicuţa din strada Clichy. Şi totuşi, e limpede că există zeci şi sute de oameni care-au zărit-o măcar o dată la chip pe Louise. Fata circulase doar luni şi luni de zile prin Paris!

— Alo, Féret?

— Dumneata eşti, patroane?

Inspectorul Féret lucrase cu Maigret înainte de a se fi transferat la Nisa, unde ceruse să fie mutat din cauza sănătăţii neveste-sii.

— Am primit un telefon, azi-dimineaţă, în legătură cu persoana de care vă ocupaţi. Apropo, aţi aflat cum o cheamă?

— Se pare că Louise Laboine.

— Exact. Vreţi şi detalii? Să ştiţi că n-am mare lucru. Am aşteptat instrucţiunile dumneavoastră şi n-am vrut să pornesc o anchetă mai amănunţită. Pe scurt, azi-dimineaţă pe la opt şi jumătate primesc un telefon de la o oarecare Alice Feynerou, vânzătoare de peşte… Alo!…

— Ascult.

Maigret îşi notă, pentru orice eventualitate, numele pe una din hârtiuţele lui Lognon.

— Ea pretinde că a recunoscut chipul din fotografia publicată în „L'Eclaireur". Dar spune că a cunoscut-o pe fată acum patru sau cinci ani. Louise, care pe vremea aceea era o fetiţă, locuia la doi paşi de precupeaţă.

— Ceva detalii?

— Se pare că mama nu prea-şi plătea datoriile. Asta-i singurul lucru pe care vânzătoarea şi-l aminteşte la perfecţie: „Nişte oameni cărora nu trebuia niciodată să le dai pe datorie…"

— Altceva?

— Mama şi fiica trăiau într-un apartament destul de confortabil, pe lângă Avenue Clemenceau. Se pare că mama a fost, la vremea ei, o femeie frumoasă. Se pare că-i mai bătrână decât e îndeobşte mama unei fete de 15 sau 16 ani. Pe vremea aia trecuse de mult de 50 de ani.

— Din ce trăiau?

— Mister. Mama stătea toată ziua la oglindă, ieşea mai întotdeauna după prânz şi se întorcea acasă noaptea târziu.

— Asta-i tot? Niciun bărbat în toată combinaţia asta?

— Nimic, Dac-ar fi fost ceva mai cu scandal,

precupeaţa mi-ar fi spus totul cu multă plăcere.

— Când s-au mutat din cartier, au plecat împreună?

— Se pare că da. Într-o bună zi au dispărut fărăveşte, lăsând pare-se, cu ocazia asta, şi ceva datorii în urma lor.

— Te-ai uitat cumva să vezi dacă numele de Laboine nu figurează prin dosarele tale?

— Asta-i primul lucru pe care l-am făcut. Dar n-am găsit niciun Laboine. M-am interesat şi pe la colegi. E unul mai în vârstă care pare să-şi amintească ceva, dar nu e sigur.

— Ai putea să te ocupi de treaba asta?

— Mă voi strădui, patroane. Ce anume vă interesează?

— Totul. Când anume a plecat fata din Nisa. Ce s-a întâmplat cu mama. Din ce trăiau. Oamenii cu care se vedeau. Apropo, dacă pe vremea aceea fata avea 15 – 16 ani, înseamnă că mai mergea la şcoală. Vrei să verifici la şcolile din oraş?

— Am înţeles. Vă chem eu cum aflu ceva nou.

— Vezi şi la cazinou, în legătură cu maică-sa.

— Tocmai la asta lua gândeam şi cu.

Aşadar, încă o trăsătură a portretului. Acum, telefonul creionase o fetiţă care se ducea în piaţă după peşte şi se ciocnea de o precupeaţă veşnic iritată, din pricină că mama fetiţei era rea de plata, şi aşa mai departe.

Maigret îşi puse pardesiul şi pălăria şi coborî. Pe scară întâlni un bărbat între doi jandarmi, dar nu binevoi să-i acorde nicio privire. Înainte de a traversa curtea, intră la Biroul camerelor mobilate. Scrise pe un petic de hârtie numele Louisci şi al Jeaninci Armenicu.

— Vreţi să căutaţi numele astea la fişier? Cred că în fişele de anul trecut.

Era mai bine ca bietul Lognon să nu ştie că Maigret îndeplinea în chipul acesta o parte din treburile lui.

Între timp aversa de ploaie se potolise. Soarele răzbise dintre nori şi apa începuse a se usca pe trotuare. Maigret vru să ia un taxi, dar se răzgândi şi se îndreptă

încet spre braseria *Dauphine*, unde rămase în picioare în faţa barului. Nu prea ştia ce-ar avea chef să bea. Lângă el, doi inspectori dintr-alt serviciu discutau de ieşirea la pensie.

— Ce beţi, domnule Maigret?

S-ar fi zis că-i supărat, dar cei care-l cunoşteau ştiau că nu-i aşa. Nu, nu era supărat, ci departe, foarte departe şi pretutindeni în aceeaşi clipă. Era când în apartamentul văduvei de pe strada Clichy, când la vânzătoarea de rochii de pe strada Douai, când pe-o bancă în piaţa Trinité şi, de vreo câteva minute, la Nisa, însoţind o puştoaică în piaţă, după peşte.

Imaginile astea toate se învălmăşeau, tulburi încă, dar până la sfârşit trebuia să iasă ceva din ele. Era una, mai ales, de care nu se putea elibera nicicum: un trup gol, un bec orbitor, doctorul Paul în halatul alb, punându-şi mănuşile de cauciuc.

— Dă-mi un Pernod! spuse el automat.

Nu spusese doctorul Paul că înainte de a fi fost lovită în cap fata a căzut în genunchi?

Louise trecuse mai întâi pe la *„Romeo”*, pe strada Caumartin. Şoferul de taxi băgase de scamă rochia ei sărăcăcioasă. Barmanul o văzuse strecurându-se printre dansatori, vorbind cu chelnerul-şef, discutând cu mireasa.

Apoi, pe jos, prin ploaie. Piaţa Saint-Augustin, bulevardul Haussman, Faubourg Saint-Honoré.

La ce s-o fi gândit în timpul ăsta? încotro mergea? Ce aştepta? Ce spera?

Bani nu mai avea aproape de loc, pentru o masă doar. Bătrâna doamnă Crémieux o dăduse afară. Prea departe n-a putut să meargă. Şi undeva a fost stâlcită în pumni, apoi a căzut în genunchi. Pe urmă, cineva ridică un obiect tare şi greu şi o izbeşte în creştet.

Faptul trebuie că s-a petrecut pe la două, conform autopsiei. Dar ce făcuse de la miezul-nopţii şi până la două? Pentru că după aceea intrase în joc asasinul care s-a dus să depună cadavrul în locul cel mai vizibil din Piaţa Vintimille.

— Ciudată fată! mormăi el.

— Aţi spus ceva? întrebă chelnerul.

— Nu, nimic. Cât e ceasul?

Se întoarse acasă ca să mănânce.

— Apropo de întrebarea de aseară… – spuse doamna Maigret, în timp ce mâncau. M-am gândit toată dimineaţa. Ştii, mai există o împrejurare când o fată vrea să se îmbrace în rochie de seară…

Dar Maigret, lipsit de delicateţea de care dăduse dovadă faţă de Lognon, murmură absent şi fără cruţare:

— Ştiu. O nuntă.

La care doamna Maigret tăcu chitic.

CAPITOLUL V

Despre o doamnă care îşi câştigă viaţa jucând la ruletă, despre o fală bătrână care vrea să spună totul şi despre o fetişcană care se ascunde sub pat.

În după-amiaza aceea, Maigret ridică ochii de pe hârtii şi se uită de două, sau poate chiar de trei ori la cer şi cum acesta era de un albastru desăvârşit, cum norii erau zimţuiţi cu aur, iar soarele şiroia peste acoperişuri, se întrerupse din lectură oftând şi deschise fereastra.

Dar ori de câte ori se întorcea la loc, dornic să savureze mireasma de primăvară şi efectul fericit al acesteia asupra pipei, hârtiile de pe birou porneau a foşni, ridicându-se în aer şi împrăştiindu-se prin toate colţurile camerei.

Acum pe boltă norii îşi pierduseră culoarea albaurie, împrumuţind nuanţe de un cenuşiu-albăstrui şi ploaia cădea de-a curmezişul, clipocind pe pervazul ferestrei. În timpul acesta –, pe podul Saint-Michel, oamenii începură dintr-odată să păşească mai repede ca într-un vechi film mut, şi femeile îşi ţineau rochiile cu mina să nu le umfle vântul

Ploaie. A doua rafală însă nu mai arunca apă, ci fărâme de grindină care săreau ca nişte mingi de ping-pong. Închizând fereastra, comisarul găsi o pietricică în mijlocul camerei.

Ce-o fi cu Lognon? Tot pe străzi? Şi tot cu privirea

încruntată şi urechile ciulite, asemenea unui câine de vânătoare adulmccând cine ştie ce urme prin mulţime? Posibil. Probabil chiar. Pentru că – niciun telefon până acum. Şi când te gândeşti că Nasolu' nu-şi lua niciodată umbrela cu el! Şi nici nu era omul care să se adăpostească în vreun gang, împreună cu ceilalţi trecători, aşteptând cuminte sfârşitul aversei. Dimpotrivă: inspectorul cunoştea pesemne mari voluptăţi simţindu-se udat până la piele, singur şi neînţeles în mijlocul torentului, ca o victimă a nedreptăţii funciare şi a propriei sale conştiinţe.

Janvier năvălise în birou pe la trei. Era – cum rar i se întâmpla – puţin făcut, cu ochii mai aprinşi ca de obicei, cu vocea mai plină.

— S-a făcut, patroane!

— Ce s-a făcut?

După tonul lui Janvier, ai fi crezut că fata trăieşte.

— Aţi avut dreptate.

— Adică?

— Am umblat prin toate barurile şi toate cafenelele.

— Se vede.

— Louise a intrat într-un bar pe Caumartin, colţ cu Saint-Lazare. Chelnerul care a servit-o e unu' Eugène. E un tip chel, locuieşte la Beçon-les-Bruyères şi are o fată cam de aceeaşi vârstă cu moarta.

Janvier strivi ţigara în scrumieră şi îşi aprinse alta numaidecât.

— Louise venise pe la zece şi jumătate şi s-a aşezat într-un colţ, lângă casă. Tremura toată de frig. La început a comandat un grog. Apoi i-a cerut lui Eugène o fisă de telefon şi a intrat în cabină. Dar a ieşit numaidecât. Din clipa aceea, patroane, şi până la mie» zul nopţii a încercat de cel puţin zece ori să vorbească, cu cineva la tefelon.

— Câte groguri a băut?

— Trei. Şi din cinci în cinci minute se ridica de la masă, intra în cabină şi forma un număr de telefon.

— Până la urmă a vorbit?

— Eugène zice că nu ştie să fi vorbit, De fiecare dată însă chelnerul se aştepta s-o vadă izbucnind în lacrimi. Dar

n-a plâns. La un moment dat a încercat să intre în vorbă cu ea, numai că fata l-a privit ca prin sticlă. După cum vedeţi, orele se potrivesc. Fata a ieşit din magazinul de pe Douai pe la zece şi ceva. A coborât încet, pe jos, până în Caumartin. Pe urmă a stat un timp în cafenea, încercând să prindă pe cineva la telefon, după care s-a îndreptat spre *„Romeo”*. Pentru o fată, trei groguri nu e rău. Presupun că era ameţită.

— Şi făr-un ban la ea – remarcă Maigret.

— Aşa e, la asta nu mă gândisem. Şi-acum, ce fac?

— N-ai nimic de făcut?

— Problemele la zi.

Acum se întindea peste birou, la rându-i, regretând într-un fel că ancheta n-a durat mai multă vreme.

Maigret frunzărea felurite dosare, lua note, vorbea din când în când la telefon cu celelalte servicii. Pe la cinci, Priollet îşi făcu apariţia, întrebându-l înainte de a se aşeza:

— Deranjez?

— Nu, de loc. Mă uitam prin nişte dosare mai vechi.

— Îl ştii pe Lucien? Lucien, unul din inspectorii mei care locuieşte lângă tine?…

Da, Maigret îşi amintea de el, însă cam vag. Lucien era un tip scund, gras şi foarte oacheş. Nevastă-sa avea o prăvălie de plante medicinale pe Chemin-Vert. Vara, mai cu seamă, îl vedea adesea aşteptând în pragul magazinului când trecea pe-acolo, ori de câte ori se ducea cu nevastă-sa la masă, la doctorul Pardon.

— Acum un sfert de oră îl întreb şi pe Lucien, aşa cum i-am întrebat pe toţi băieţii din serviciul meu…

— În legătură cu Jeanine Arménien?

— Da. S-a uitat la mine şi a încruntat din sprâncene. «Ciudat – zice. Nevastă-mea tocmai mi-a vorbit de ca la masă, azi. Dar n-am fost atent. Staţi o clipă, să văd dacă-mi amintesc ce-a zis. Ah, da: *„Ţi-aduci aminte de roşcata aia cu sânii grozavi care stătea în casa de alături*? *Ei bine, afla că s-a măritat cu un bogătaş. Au închiriat un bar întreg pentru nuntă”*. Nevastă-mea mi-a spus şi cum o cheamă. Da, numele era Armenieu. Şi-a mai zis… ce-a mai zis? Da:

„Am impresia că n-o să mai cumpere ventuze de la mine”».

Aşadar, Maigret ar fi putut s-o întâlnească de-o sută de ori pe Jeanine – iar doamna Maigret să târguiască în aceeaşi prăvălie cu ea, pentru că roşcata îşi făcea mai toate cumpărăturile pe Chemin-Vcrt.

— Lucien m-a – întrebat dacă e cazul să meargă mai departe cu ancheta. I-am spus că, probabil, vei dori să păstrezi afacerea în continuare.

— În legătură cu Santoni n-aţi găsit nimic?

— Nimic interesant. Doar că prietenii lui au fost foarte miraţi aflând că se însoară. Pentru că, până acuma, aventurile tipului n-au durat niciodată prea multă vreme.

Ploaia contenise. Soarele strălucea. Începuse să se zvânte. Maigret ar fi vrut să iasă şi chiar îşi luase pălăria şi pardesiul, când auzi telefonul.

— Alo! Comisarul Maigret la telefon.

Era Nisa. Féret. Ceva interesant probabil, deoarece vocea inspectorului era la fel de emoţionată ca a lui Janvier cu câteva minute mai înainte.

— Am găsit-o pe maică-sa, patroane! Dar ça să-i vorbesc a trebuit să alerg până la Monte Carlo.

Aşa se întâmplă întotdeauna. Te învârţi pe loc ceasuri întregi zile de-a rândul, câteodată săptămâni în şir, şi deodată informaţiile pornesc să curgă toate în aceeaşi clipă.

— Era la cazino?

— Mai e şi-acum acolo, Mi-a explicat că nu poate să plece de la ruletă până ce nu-şi recuperează miza şi nu câştigă ceva.

— Se duce în fiecare zi la cazinou?

— În fiecare zi. Ca şi cum s-ar duce la birou. Şi joacă până când câştigă banii de coşniţă. După ce-şi face suma, pleacă, fără să mai insiste.

Maigret cunoştea sistemul.

— Cum e vremea pe-acolo?

— Superbă. Şi o mulţime de străini pentru carnaval. Mâine e bătaia cu flori şi tocmai se montează tribunele.

— Tot Laboine o cheamă?

— Pe buletin scrie Germaine Laboine, dar îi place să i se spună Liliane. Crupierii o ştiu sub numele de Lili. Arc cam la şaizeci de ani, e fardată cumplit şi împodobită cu bijuterii false. Vezi genul? De-abia am izbutit s-o smulg de la ruletă, unde se instalase ca o clientă a casei. Ca s-o scot de acolo a trebuit să-i spun în faţă: „Fata dumitale a murit!”

Maigret întrebă:

— Va să zică, nu aflase din ziare?

— Nu citeşte ziarele niciodată. Oamenii de genul ei nu ştiu decât una şi bună: ruleta. În fiecare dimineaţă îşi cumpără gazeta lor, o fiţuică unde apar numerele ieşite în ajun şi în timpul nopţii. Sunt câţiva care iau acelaşi autobuz zi de zi şi se năpustesc la mesele de joc ca vânzătoarele la tejghele când se deschid marile magazine.

— Şi ce-a zis?

— E greu de spus. Ieşise roşul a cincea oară şi ea mizase pe negru. Mai întâi a împins câteva jetoane pe masă. A morfolit ceva din buze, dar n-am înţeles ce spunea. Ceva mai târziu, abia după ce a ieşit, în sfârşit, negrul, şi când şi-a încasat câştigul, a acceptat să se ridice de pe scaun. „Cum s-a întâmplat?” mă întreabă. „N-aţi vrea să mergem puţin până afară?” – „Acum nu pot. Trebuie să supraveghez masa. De altfel, putem vorbi şi aici: nu ne împiedică nimeni. Unde-a murit?” – „La Paris”. – „La spital?” – „Au găsit-o moartă, în stradă”. – „Un accident?” – „O crimă”. Bătrâna părea surprinsă, dar continua să tragă cu urechea la vocea crupierului şi la numerele câştigătoare. La un moment dat m-a întrerupt: „Permiteţi?” Şi s-a repezit să pună nişte jetoane într-un pătrăţel de pe masa de joc. M-am întrebat dacă nu cumva se droghează. Dar n-aş crede. A ajuns în situaţia să acţioneze ca un automat. Înţelegeţi?

Maigret răspunse că da. Mai întâlnise asemenea cazuri.

— A durat mult până să scot ceva de la ea. Tot timpul repeta doar atât: „De ce nu aşteptaţi până deseară, când mă întorc la Nisa? Vă spun tot ce doriţi. N-am nimic de

ascuns”. Auzi, patroane? Să ştii că are dreptate în felul ci când zice că nu poate pleca de la cazino. Oamenii ăştia se duc acolo ca la serviciu şi îşi câştigă pâinea! Se înfiinţează la ruletă cu un mic capital, atâta cât le trebuie ca să-şi dubleze miza de câteva ori. Şi câtă vreme sunt în stare s-o dubleze şi le iese culoarea, nu riscă nimic. Numai că trebuie să se mulţumească cu un câştig mic, pentru casă şi masă, şi să ia autobuzul în fiecare zi. Directorul cazinoului îi cunoaşte. Sunt şi câţiva bărbaţi printre abonaţii ăştia, dar majoritatea-s femei în vârstă. Când e aglomeraţie la cazinou şi mescle-s ocupate, direcţia le dă o sumuliţă, pe care ar fi câştigat-o oricum după câteva ceasuri de joc, numai ca să scape de ele şi să libereze locul.

— Stă singură?

— Da. O să trec pe la ea când se întoarce de la cazinou. Doamna Laboine stă într-o cameră mobilată pe strada Greuze, lângă bulevardul Victor Hugo. Rochiile şi pălăriile de pe că au cel puţin zece ani. Am întrebat-o dacă a fost măritată. Mi-a răspuns: „Depinde ce înţelegeţi prin măritat”. După aceea, mi-a spus că pe vremuri a fost artistă şi că vreo câţiva ani de zile a făcut turnee în răsărit şi în Asia Mică, sub numele de Lily France. Presupun că vă daţi seama despre ce e vorba… Pe vremuri, la Paris, existau agenţii specializate în recrutarea artistelor de genul ăsta. Fetele învăţau câţiva «paşi de dans sau câteva cântece, după care erau expediate în Turcia, în Egipt, la Beirut, unde făceau pe animatoarele în baruri.

— Fata s-a născut… acolo?

— Nu. În Franţa. Maică-sa avea la ora aceea aproape patruzeci de ani.

— S-a născut la Nisa?

— Din câte-am înţeles, da. Adevărul e că nu-i de loc uşor să interoghezi o persoană care stă ţintă cu ochii toată vremea pe-o bilă de ruletă şi care tresare la fiecare oprire a bilei. La sfârşit, bătrâna a fost categorică: „N-am făcut nimic rău, nu? Atunci, lăsaţi-mă în pace. Din moment ce v-am făgăduit că deseară o să răspund la toate întrebările dumneavoastră”…

— Asta-i tot ce-ai aflat?

— Nu. Mai e ceva. Fata a plecat acum patru ani, lăsând o scrisoare în care spunea că nu se mai întoarce niciodată.

— Câţi ani avea atunci? Şaisprezece, mi se pare…

— Şaisprezece – n. cap. A plecat de ziua ei chiar şi din clipa aceea n-a mai dat niciun semn de viaţă.

— Maică-sa n-a anunţat poliţia?

— Nu. Am impresia, de altminteri, că nici nu era prea supărată că a scăpat de ea.

— Şi n-a mai avut nicio veste de la dânsa?

— A primit o scrisoare după câteva luni de zile, de la o oarecare domnişoară Poré, care locuieşte pe strada Chemin-Vert şi care o sfătuia, pare-se, să facă bine să-şi supravegheze fata şi mai ales să n-o lase singură, de capul ei, la Paris. Nu cunosc numărul de telefon al domnişoarei cu pricina. Doamna Laboine mi-a promis că mi-l va da deseară.

— Nu-i nevoie. Ştiu unde s-o găsesc.

— Sunteţi la curent cu…?

— Oarecum.

f?

Maigret îi aruncă o privire lui Priollet, care asculta şi el. Aceeaşi informaţie venea acum din mai multe locuri.

— La ce oră te întâlneşti cu ea?

— Imediat ce se întoarce la Nisa. Asta poate să-nsemne la fel de bine şapte seara sau douăsprezece noaptea. Depinde de ruletă.

— Sună-mă acasă, în Richard-Lenoir, cum isprăveşti.

— Am înţeles, patroane.

Maigret închise telefonul.

— Aşadar, după spusele lui Féret – zise el – persoana la care locuia Jeanine Armenieu pe Chemin-Vert ar fi o anume domnişoară Porc. Care domnişoară, în plus, o cunoştea pe Louise Laboine.

— Te duci acolo?

Maigret deschise uşa.

— Janvier vii cu mine?

Câteva minute mai târziu se urcau în maşină. Ajungând pe strada Chemin-Vert, opriră în faţa prăvăliei de plante medicinale. La tejghea – nevasta lui Lucien. Magazinul întunecos mirosea ispititor a sunătoare.

— Domnul Maigret! Cu ce vă pot servi?

— Mi se pare că aţi cunoscut-o pe Jeanine Armenieu.

— De unde ştiţi? Bărbatu-meu v-a spus? Da, tocmai îi vorbisem de ea azi la prânz, fiindcă am citit în ziar despre căsătoria ei. Era o fată frumoasă, chiar foarte frumoasă.

— N-aţi mai văzut-o de mult?

— De vreo trei ani, pe puţin. Un moment… Asta era înainte de avansarea lui Lucien. Să fie deci vreo trei ani şi jumătate. Jeanine era foarte tânără pe vremea aceea, clar deja formată şi grozav de femeie. Toţi bărbaţii întorceau capul după dânsa pe stradă.

— Locuia în vecinătate?

— La domnişoara Poré, o clientă foarte bună de-a noastră, care lucrează la Telefoane. Domnişoara Porc e mătuşa Jeanine! Am impresia că în ultima vreme nu se mai înţelegeau şi atunci fata s-a hotărât să se mute singură. 1

— Credeţi că domnişoara Poré o fi acasă?

— Dacă nu mă-nşel săptămâna asta începe lucrul la şase dimineaţa şi termină la trei. S-ar putea s-o găsiţi acasă.

După câteva clipe, Maigret şi Janvier intrară în imobilul de alături.

— Domnişoara Poré? se adresară ci portăresei.

— La doi, pe stânga. A mai venit cineva la ea…

Casa n-avea lift. Scara era întunecată. În faţa uşii atârna, în locul butonului de sonerie, un cordon de mătase. Trăgând de cordon, declanşai în casă un clopoţel răguşit.

Uşa se deschise aproape numaidecât. În prag, o femeie sfrijită, cu trăsături ascuţite, cu ochi mici, negri îi privi cu un aer sever.

— Ce doriţi? întrebă ea.

Maigret dădu să răspundă, dar în clipa aceea îl zări înăuntru, în penumbră, pe inspectorul Lognon.

— Îmi pare rău, Lognon. Nu ştiam că eşti aici.

Nasolu’ se uită la el cu resemnare. Domnişoara Poré murmură:

— Vă cunoaşteţi?

Într-un sfârşit, îi lăsă să intre. În casă, foarte curat, dar plutea un miros de mâncare. Rămaseră aşa, în sufrageria cea mică, toţi patru, fără a şti cum să înceapă.

— Eşti de mult aici, Lognon?

— De vreo cinci minute doar.

Nu era momentul să-l întrebe cum a găsit adresa.

— Ai aflat ceva?

Dar domnişoara Poré interveni:

— Tocmai începusem să-i spun ce ştiu, dar n-am terminat. De ce nu m-am dus la poliţie când am văzut fotografia în ziar? Pentru că nu eram sigură că-i vorba de Louise. În trei ani şi jumătate, oamenii se schimbă, mai ales la vârsta asta. Pe urmă… în sfârşit, nu-mi place să mă amestec unde nu-mi fierbe oala.

— Jeanine Armenicu e nepoata dumitale, nu?

— Da, clar nu despre ea vorbeam. Mă refeream la prietena ei. Cât despre Jeanine, e fata fratelui meu vitreg. Un frate pe care n-aş putea să-l felicit pentru felul cum a crescut-o.

— E din sud?

— Dacă pentru dumneavoastră Lyon-ul e în sud… Săracu’ frate-meu lucrează într-o filatură şi, de când a murit nevastă-sa, nu mai e om.

— Când a murit nevastă-sa?

— Anul trecut.

— Iar Jeanine Armenicu a venit să locuiască la dumneavoastră acum vreo patru ani, dacă nu mă-nşel…

— Da, aproape patru; Lyon-ul nu-i mai ajungea. Avea şaptesprezece ani şi gata, voia să-şi trăiască viaţa… Se parc că toate sunt aşa astăzi. Toate. Frate-meu mi-a scris, destul de necăjit, că nu mai poate să-şi ţină fata acasă, că Jeanine şi-a vârât în cap să plece cu orice preţ şi m-a rugat s-o găzduiesc. I-am răspuns, fireşte, că sunt de acord, ba chiar că mă voi strădui să-i găsesc o slujbă undeva.

Femeia vorbea articulând silabele toate, ca şi ciim

spusele ei ar fi avut o importanţă capitală. Uitându-se rând pe rând la ei, întrebă deodată:

— Cum se face, dacă sunteţi toţi de la poliţie, că aţi venit separat?

Ce să răspunzi la asta? Lognon lăsă capul în jos. Maigret zise:

— Lucrăm în sectoare diferite.

Şi ca şi cum prima gafă n-ar fi fost de ajuns, gazda aruncă, examinând impresionanta, siluetă a lui Maigret:

— Presupun că dumneavoastră sunteţi mai mare? Ce grad aveţi?

— Comisar.

— Comisarul Maigret, cumva?

Şi cum Maigret încuviinţa din cap, domnişoara Poré îi arătă un scaun.

— Luaţi loc. Vă spun tot. Vă spun tot. Unde rămăsesem? A, da, la scrisoarea lui frate-meu! Pot s-o caut dacă vreţi, pentru că la mine nu se pierde nicio scrisoare. Le păstrez pe toate, inclusiv corespondenţa de familie.

— Nu-i nevoie. Mulţumesc.

— Cum doriţi. Pe scurt, am primit scrisoarea, am răspuns şi, într-o bună dimineaţă, pe la şapte şi jumătate, nepoată-mea bate la uşă. Numai după detaliul ăsta şi puteţi să vă daţi seama ce fel de om e. De la Lyon la Paris sunt o mulţime de trenuri peste zi, însă dumneaeia vrut neapărat să ia unul de noapte. Pentru că i se părea mai romantic, înţelegeţi?

Noroc că săptămână aia eram în turul doi. Altminteri… Mă rog, să trecem. Nu zic nimic despre cum era îmbrăcată, nu mai zic nimic nici de coafură. Dar ei i-am zis vreo două, atunci, de la obraz: „Dacă nu ţii să te arate lumea cu degetul prin cartier, ai face bine, fetiţo, să-ţi schimbi felul de-a fi”. Locuinţa asta, se împlinesc douăzeci şi doi de ani de când stau aici, nu e nici prea mare, nici prea luxoasă nu e, dar oricum, am două dormitoare, aşa încât i-am dat Jeanine! una din camere. Apoi, vreme de-o săptămână, am ieşit cu dânsa în oraş, să-i arăt Parisul.

— Ce proiecte avea?

— Ce planuri să aibă? Să pună mâna pe-un barba» cu bani, asta urmărea. Dacă e să mă iau după ziare, s-ar zice că a reuşit. Numai că n-aş vrea pentru nimic în lume să trec prin ce-a trecut dânsa.

— Slujbă şi-a găsit?

— Da. Vânzătoare la un magazin de pe marile bulevarde. O marochinăric, lângă Piaţa Operei.

— A stat mult acolo?

Dar bătrâna ţinea să povestească la modul ei, drept care zise:

— Dacă mă-ntrerupeţi lot timpul, îmi pierd şirul. Vă spun tot, n-aveţi teamă! Vă spun tot! Va să zică, stăteam aici amândouă. Sau mai bine zis, îmi închipuiam că locuiam amândouă aici. Eu o săptămână din două sunt liberă dimineaţa şi-n cealaltă săptămână mă-ntorc acasă după trei. Bun. Jeanine s-a instalat. Au trecut câteva luni. Era iama. O iarnă foarte friguroasă. Îmi făceam piaţa ca de obicei, pe-aici, prin cartier. De fapt, am început să bănuiesc ceva, din pricina mâncării; untul, mai ales, dispărea cu mare iuţeală. Pâinea, la fel. Altă dată deschideam bufetul şi nu mai găseam nicio bucăţică de carne sau de prăjitură, deşi eram sigură că lăsasem acolo destul. „Tu ai mâncat cotletul?” – „Da, tanti, m-am trezit azi-noapte şi mi-a fost foame”. Pe scurt, ca să n-o lungesc, mi-a trebuit un timp până să înţeleg despre ce era vorba. Ştiţi ce făcea? în timp ce eram plecată la serviciu, nepoată-mea ţinea fără ştirea mea o persoană în apartament. Nu un bărbat, nu. O fată, o fetişcană mai bine zis. Fata din ziar. Da, fata pe care au-găsit-o moartă în Piaţa Vintimille. Ceea ce dovedeşte, fie vorba între noi, că avusesem dreptate să fiu îngrijorată, pentru că lucruri dintr-astea nu se petrec chiar aşa, cu una cu două.

Mătuşa Jeaninci nu simţea niciodată nevoia să-şi tragă sufletul. Şedea în picioare, cu spatele la fereastră, cu mâinile împreunate pe pântecele supt şi o ploaie de cuvinte, de fraze se-nşiruiau ca mătăniile.

— Am terminat, fiţi liniştit. Nu vreau să abuzez de timpul dumneavoastră… îmi închipui că sunteţi ocupat

până peste cap.

Lui Maigret i se adresa însă, numai lui Maigret. Lognon scăzuse brusc în ochii ei, devenind din actor de frunte simplu figurant.

— Într-o dimineaţă, pe când făceam curat, îmi cade un ghem de aţă, care se rostogoleşte până sub patul Jeaninci. Mă aplec să-l ridic şi… trebuie să vă mărturisesc Cel am ţipat de groază şi mă întreb dacă dumneavoastră n-aţi fi făcut la fel în locul meu. Sub pat era cineva. Cineva care se holba la mine cu ochi ca de pisică.

Şi încă, slavă Domnului că era femeie! Oricum, mi-a fost mai puţin frică. Alerg să iau vătraiul, pentru orice eventualitate, şi-i zic: „Ia ieşi de-acolo!”

Şi, culmea era că nu era nici măcar de vârstă Jeaninei; dacă avea şaisprezece ani! Dar să nu vă închipuiţi cumva că a plâns sau că mi-a cerut iertare. Nu… Se zgâia tot timpul la mine, ca şi cum eu, nu ea, aş fi fost un fel de monstru. „Cum ai intrat în casă?” – „Sunt o prietenă a Jeanine!”. – „Şi ăsta-i un motiv ca să te ascunzi sub pat? Ce făceai acolo?” „Aşteptam să ieşiţi din odaie”. – „De ce?” – „Ca pe urmă să ies şi eu”. Vă daţi seama, domnule comisar? Fata trăia aşa, ascunsă, de săptămâni şi luni de zile. Sosise la Paris împreună cu nepoată-mea. De cunoscut, s-au cunoscut în tren. Noapte, drum lung, clasa a treia şi cum nu puteau să doarmă, au intrat în vorbă şi, cum e în tren, până dimineaţa şi-au povestit o mulţime de lucruri. Ca fetele. Louise, aşa o chema, Louise avea exact atâţia bani ca să o scoată la capăt două-trei săptămâni. Atât, La început, şi-a găsit o slujbă, lipea timbre pe plicuri la un ştiu ce birou, dar se parc că şeful i-a făcut propuneri şi că dânsa i-ar fi tras o palmă. Aşa zicea ea, poate o fi adevărat, poate nu. Atunci, bineînţeles, a rămas fără bani, au dat-o afară şi de la hotel şi a venit la Jeanine. Nepoată-mea îi zice: „Uite ce e, o să dormi aici câteva nopţi, până îţi găseşti ceva de lucru”. Mie însă Jeanine n-a îndrăznit să-mi spună nimic. Cum făcea? După ce plecam la serviciu, o băga pe Louise în casă şi pe urmă până ce adormeam, fata se ascundea sub pat. În săptămânile când eram în

schimbul doi, trebuia să şadă sub pat până la două jumătate, dat fiind că cu începe lucrul la trei.

Maigret se străduise de la început să nu zâmbească, pentru că mătuşica nu-l slăbea din ochi şi n-ar fi apreciat de fel nici cea mai măruntă umbră de ironie.

— Pe scurt... – repetă ea.

Era a treia oară, cel puţin, că spunea „pe scurt", fapt care îl împinse pe Maigret să se uite la ceas.

— Dacă vă plictisesc...

— De loc, de loc! Dimpotrivă!

— Poate aveţi o întâlnire...

— Mai am timp.

— Două clipe, şi-am isprăvit. Vreau numai să observaţi că luni şi luni de zile, tot ce vorbeam în casa mea a fost auzit de o terţă persoană, o aventurieră de a cărei existenţă habar nu aveam şi care îmi spiona toate gesturile. Deschideam uşa, intram în cameră, mă credeam la mine acasă, şi când colo... cine-şi închipuia că...?

— Când i-aţi scris mamei?

— De unde ştiţi?... Ea v-a spus?

Chipul lui Lognon trăda dezamăgire, Omul detectase pista Poré cu preţul, probabil, al câtorva marşuri lungi şi istovitoare prin tot Parisul; şi cu hectolitri fără număr de ploaie pe umeri, el care nu se adăpostea niciodată sub o streaşină. În schimb, Maigret nici n-avusese nevoie să iasă din birou. Informaţiile îi soseau pe tavă, fără a se deranja câtuşi de puţin. Şi nu numai că ajunsese la pista Poré aproape în acelaşi timp cu Lognon, dar după întrebări s-ar zice că ştie şi ceva în plus.

— I-am scris. Dar nu imediat. Mai întâi am dat-o afară pe fată atrăgându-i atenţia să nu care cumva să mai pună piciorul pe-aici. De fapt, aş fi putut s-o şi dau în judecată.

— Pentru violare de domiciliu?

— Şi. Dar şi pentru mâncarea pe care mi-o furase toate aceste luni. Când nepoata mea s-a întors, i-am comunicat de la obraz părerile mele despre ea şi despre prietena ei. Jeanine nu era nici dânsa de-soi mai bun, mi-

am dat seama de asta când şi-a luat lucrurile şi-a plecat de acasă câteva săptămâni mai târziu, ca să se mute la hotel. Domnişoara avea nevoie de libertate, înţelegeţi dumneavoastră! Ca să primească bărbaţi!

— Sunteţi sigură?

— Altminteri de ce a simţit nevoia să stea la hotel, când avea aici casă şi masă? Am întrebat-o ce-i cu prietena ei. Mi-a spus cum o cheamă şi unde locuieşte maică-sa. Am stat în cumpănă vreo săptămână dacă să mă amestec sau nu şi-apoi i-am trimis o scrisoare. Mai am şi acum copia. Nu ştiu dacă scrisoarea mea a avut vreun efect. Dar femeia aia nu poate pretinde că nu i-am deschis ochii! Vreţi să vedeţi copia?

— Nu-i nevoie. V-aţi mai văzut cu nepoata dumneavoastră după ce s-a mutat de-aici?

— Nici măcar n-a venit să-mi spună bună-ziua. Iar de Anul nou nici măcar o felicitare. Probabil că toată generaţia lor e aşa. Ceea ce ştiu despre Jeanine ştiu de la fratele meu, care de fapt nu înţelege nimic. Pentru că fiică-sa îl îmbrobodeşte de minune. Are grijă să-i scrie din când în când, îi povesteşte că lucrează, că e sănătoasă şi îi făgăduieşte solemn de fiecare dată că o să vină să-l vadă.

— Nu s-a întors niciodată la Lyon?

— O singură dată, de Crăciun.

— Fraţi, surori n-are?

— A avut un frate. Dar a murit mai demult, într-un sanatoriu. Pe scurt…

Maigret începuse să numere, automat, de câte ori revenea această expresie…

— În definitiv, e majoră şi vaccinată, îmi închipui că măcar pe fratele meu l-a anunţat de căsătorie. Îmi închipui, zic, pentru că el nu mi-a spus nimic. Am aflat din ziare despre măritiş. Cel mai ciudat lucru e că amica ci a fost omorâtă chiar în noaptea nunţii… nu găsiţi?

— Se mai vedeau?

— De unde să ştiu?! Dacă mi-aţi cerc părerea, ei bine, eu cred că o fată ca Louise nu-şi lasă uşor prietena din mână. Oamenii de teapa ei, care trăiesc pe spinarea

cunoştinţelor şi se ascund sub paturi, nu se dau în lături de la nimic. Or, Santoni ăsta e, se pare, un tip bogat…

— De când n-aţi mai văzut-o pe nepoata dumneavoastră”? Cam de trei ani, nu?

— Trei ani şi ceva. O dată, anul trecut prin iulie, am zărit-o întâmplător într-un tren. La gara Saint-Lazare. Mă duceam pentru o zi la Mantes-la-Jolie. Era o căldură înfiorătoare. Eram în concediu şi aveam chef să mă duc la ţară. Pe linia de alături era un tren, un rapid de lux pentru Deauville, asta am aflat-o mai pe urmă. Trenul nostru porneşte şi în clipa aia o zăresc pe Jeanine într-un compartiment din trenul de vizavi. M-a văzut şi ea, m-a arătat cu degetul cuiva din compartiment şi în ultima clipă a binevoit să-mi facă un mic semn ironic.

— Era cu o femeie?

— Nu ştiu. N-am văzut cu cine era. În orice caz, mi s-a părut că Jeanine era bine îmbrăcată. De altfel, rapidu Paeela n-avea decât vagoane de clasa întâi.

Ca de obicei, Janvier luase note, dar nu multe, pentru că poliloghia cucoanei se putea rezuma în câteva cuvinte.

— Când nepoata dumneavoastră locuia aici, eraţi la curent cu relaţiile ei?

— Păi, după ea, s-ar fi zis că nu vede pe nimeni. Dar ce încredere poţi să ai într-o fată care ascunde oameni sub pat?!

— Vă mulţumesc, domnişoară.

— Asta-i tot? Altceva nu mai doriţi să ştiţi?

— Dacă mai aveţi cumva şi alte informaţii…

— Nu cred. Nu. Dacă între timp, însă, îmi mai amintesc ceva…

Se uita cu părere de rău cum poliţiştii păşesc spre uşă. Tare ar fi dorit, de fapt, să mai aibă ceva de spus! Lognon îi lăsă pe Maigret şi pe Janvier să treacă înainte, iar el coborî ultimul pe scară. Pe trotuar, comisarul nu prea ştia ce să zică.

— Îmi pare rău, bătrâne. Dacă ştiam că eşti aici…

— N-are nicio importanţă.

— Ai făcut o treabă excelentă. Să nădăjduim că de-

acum înainte lucrurile vor merge mai repede.

— Asta înseamnă că nu mai aveţi nevoie de mine?

— N-am spus asta… Dimpotrivă?

Nevasta lui Lucien se uita la ei prin fereastra magazinului de plante medicinale.

— Deocamdată, însă, n-am nimic anume să-ţi dau de făcut. Poate că ar fi cazul să te odihneşti niţel şi să-ţi vezi de bronşită.

— Nu-i bronşită. E doar un guturai. Vă mulţumesc, oricum, pentru atenţie.

— Să te las undeva?

— Mulţumesc. Mă duc cu metroul.

Nasolu* voia să marcheze în chipul acesta diferenţa dintre cei ce merg cu maşina mică şi el, care se îndreaptă spre metrou, urmând – fiindcă era şase seara să fie strivit în înghesuială.

— Încă o dată felicitări, Lognon. Şi dacă afli cexnou, dă-mi un telefon. De altfel, o să te ţin şi eu la curent.

Când se văzu singur în maşină cu Janvier, Maigret oftă:

— Săracu’ Lognon! Aş fi dat orice să fi ajuns după plecarea lui.

— Mergeţi la „Quai”?

— Nu. Lasă-mă acasă.

Era la doi paşi de bulevardul Richard Lenoir. Timp ca să comenteze cele aflate nu mai aveau. Amândoi se gândeau, fără îndoială, la puştan ca de 16 ani, care fugise de-acasă, şi care trăise ascunzându-se luni de-a rândul, zi de zi, sub un pat.

Văduva Crémieux o înfăţişase în chip de orgolioasă care nu catadicseşte să vorbească cu nimeni, Rose, servanta familiei Larcher, a văzut-o stând singură, ore întregi, pe o bancă în parcul Trinité. Tot singură intrase, de două ori, în magazinul domnişoarei Irène, Singură iarăşi intrase la *„Romeo”* şi tot singură ieşise de-acolo, refuzând oferta şoferului de taxi, a aceluiaşi şofer care mai târziu o zărise traversând piaţa Saint-Augustin, în ploaie, şi apoi, încă o dată, în Faubourg Saint-Honoré.

După aceea, singurătatea aceasta toată se preschimbase într-un trup aruncat pe asfaltul ud de ploaiô din Piaţa Vintimille.

Capa de velur dispăruse. Dispăruse şi poşeta argintie împrumutată la nouă seara. Ba, în plus, dispăruse şi unul din pantofii cu toc Louis XV.

— Pe mâine, patroane.

— Pe mâine, Janvier. K

— Aveţi să-mi daţi vreo treabă, ceva?

Era cu neputinţă să discute cu Jeanine Armenieu. actualmente doamna Santoni, care îşi petrecea luna la miere la Florenţa.

— Aştept pe deseară un telefon de la Nisa.

Mai erau atâtea goluri de umplut... Şi undeva ere cineva care-o omorâse pe Louise, transportând după aceea trupul până în Piaţa Vintimille.

CAPITOLUL VI

În care-i vorba despre un tată ciudat, precum şi despre scrupulele lui Maigret.

În timpul mesei, doamna Maigret vorbi despre fata vecinei, care fusese în ziua aceea pentru prima dată la dentist şi care spusese că... De fapt, ce-a zis fata vecinei? Maigret nu-şi dădea seama că ascultă numai pe jumătate, cu gândul aiurea. Se uita vag la nevastă-sa, care vorbea fără contenire, ca şi cum ar fi îngânat o melodie plăcută şi care se întrerupse deodată, întrebând:

— Nu-i nostim?

— Îhî... e tare caraghios!

Maigret nu fusese atent. I se întâmplă uneori. În asemenea clipe. Îşi privea interlocutorii cu nişte ochi mari şi ficşi peste măsură, iar neiniţiaţii nu ştiau că pentru ochii aceia făptura lor constituia un fel de perete doar sau un fundal.

Doamna Maigret nu insistă şi plecă să spele vasele, în vreme ce comisarul se instala în fotoliu şi deschise ziarul. Când doamna Maigret isprăvi cu vasele, în cameră nu se mai auzea pic de zgomot, doar din timp în timp foşnetul paginilor întoarse ale gazetei şi ploaia de afară.

Pe la zece, Maigret împături cu grijă ziarul şi nevastă-sa nădăjdui o clipă că se va duce la culcare.

Dar Maigret scoase o revistă dintr-un teanc de-alături, pornind a citi din nou. Atunci, la rându-i, doamna Maigret continuă să coasă, murmurând din când în când fraze fără de însemnătate, ca să umple tăcerea. Nu contează dacă el răspunde sau nu, sau dacă se mulţumeşte doar să mormăie nu ştiu ce în barbă; dar aşa, cu vorbe îngânate, era totul mai intim.

Vecinii de deasupra stinseseră radioul şi se culcaseră.

— Aştepţi cevtt?

— S-ar putea să primesc un telefon.

Féret îi făgăduise că va discuta mai pe îndelete cu mama Louisci, îndată după întoarcerea ci de la Monte Carlo. Dar s-ar putea ea Féret să întârzie din pricina altor treburi. Probabil că erau prinşi acolo până peste cap din cauza bătăii cu flori de a doua zi.

După un timp, doamna Maigret constată că soţul ei uită să întoarcă paginile. Nevasta mai aşteptă un timp destul de îndelungat, după care spuse:

— Ce-ar fi să mergem totuşi la culcare?

Unsprezece şi ceva. Maigret încuviinţă şi mută telefonul în dormitor, aşezându-l pe noptieră.

Se dezbrăcară, pe urmă se duseră pe rând la baie, îndeplinind toate micile ritualuri de fiece zi. Odată culcaţi, Maigret stinse lumina şi se întoarse spre nevastă-sa ca s-o sărute.

— Noapte bună.

— Noapte bună. Încearcă să dormi.

Comisarul se gândea la Louise Laboine şi la celelalte personaje care se iviseră din neant, unul după altul, ieşind din anonimat cu gândul de a alcătui fetei un soi de cortegiu. Ceva nou totuşi, în comparaţie cu gândurile de mai înainte; personajele deveneau cu fiecare ceas tot mai nedesluşite şi groteşti, de parc-ar şi jucat rolurile altora, încurcându-se, încâlcindu-se.

După o vreme, Maigret avu impresia că joacă şah,

dar era atât de istovit, iar partida dura de-atâtca ceasuri fără oprire, încât nu mai izbutea să recunoască figurile; confunda regina cu regele, calul cu nebunii şi nu mai ştia unde-a pus turele. Şi totul era înecat într-o stare de nelinişte, pentru că şeful se uita la el cu ochi gravi. Partida era de o importanţă covârşitoare pentru Quai des Orfèvres. Cii-e era partenerul comisarului? Lognon, care zâmbea sarcastic, aşteptând, sigur pe sine, prilejul de a-l face pe Maigret şah mat.

Nu! Asta nu! Cum o să piardă partida? Era întreg prestigiul poliţiei de la „Quai” în joc. Dovadă că încremeniseră toţi în spatele lui, chibiţându-l cu emoţie! Lucas, Janvier, micul Lapointe, Torrence şi alţi câţiva, ale căror chipuri însă nu mai izbutea să le desluşească.

— Ai suflat! mârâi Lognon la adresa unui chibiţ care se afla în spatele comisarului… Dar, lasă… nu face nimic…

El era singur. Şi nimeni lângă el să-i dea o mână de ajutor. Dac-ar câştigă, oh! ce-o să spună lumea?

— Suflă cât pofteşti! Numai să nu vă prind că trişaţi! Asta-i tot ce vreau: să nu se trişeze.

De ce şi-o fi închipuind Nasolu’ că Maigret vrea să trişeze? Obişnuia oare comisarul să facă aşa ceva? Trişase vreodată în viaţa lui?

Să găsească regina doar – asta era cheia partidei – şi ar scăpa de buclucuri. Dar unde-o fi regina? ia să cercetăm încă o dată pătrăţelele, unul câte unul. Nu se poate să se fi pierdut!

Telefonul sună strident. Maigret întinse mâna, bâjbâind o clipă până să găsească comutatorul.

— Nisa la telefon.

Ceasul deşteptător arăta orele unu şi zece minute.

— *R** Dumneata eşti, patroane?

— O secundă, Féret.

— E cam târziu. Îmi pare rău că v-am trezit din somn…

— Nu, nu… Ai făcut foarte bine.

Bău o gură de apă. Apoi îşi aprinse pipa pe care o pusese alături, pe noptieră. Mai avea în ea ceva tutun.

— E-n regulă! Dă-i drumul!

— Nu ştiam ce să fac. Despre afacere nu ştiu decât ce scrie în gazete şi mi-e greu să-mi dau seama ce e important şi ce nu.

— Ai vorbit cu doamna Laboine?

— Tocmai de la ea vin. S-a întors abia pe la unsprezece şi jumătate de la Monte Carlo. Am fost acasă la dânsa. Locuieşte într-un fel de pensiune unde, la prima vedere cel puţin, s-au adunat numai babe ţicnite ca şi ea. Ce e mai curios e că toate au fost la vremea lor actriţe. Mai locuieşte acolo şi o fostă călăreaţă de circ, şi, capac la toate, patroane, dacă e să crezi ce zice, a cântat pe timpuri la Operă. Or, e foarte greu să vă explic ce-am simţit când am intrat acolo. Unşpe jumate, dar nu se culcase nimeni. Seara, cucoanele care nu se duc la cazinou stau la cărţi, într-un salon mobilat ca acum o sută de ani. Ai impresia că eşti la muzeul Grévin. Vă plictisesc?

— Nu.

— Vă spun toate astea pentru că ştiu că vă place să vedeţi lucrurile cu ochii dumneavoastră. Şi cum n-aţi putut veni până aici…

ni

— Spune mai departe…

— Mai întâi, acuma m-am lămurit de unde vine. Taică-său a fost învăţător într-un sat din Haute-Loire. Fata a plecat la Paris, pe când avea optsprezece ani. A făcut figuraţie doi ani la Châtelet… şi la sfârşit a căpătat nişte rolişoare, câţiva paşi de dans adică, în „Ocolul pământului în 80 de zile”, în „Michel Strogoff” şi aşa mai departe. De la Châtelet a trecut la Folies-Bergères. După Folies, a plecat în turneu, primul ei turneu, cu o trupă, în America de Sud, unde a rămas câţiva ani de zile. Date mai precise n-am izbutit să scot. de la ea, pentru căsc-ncurcă la tot pasul. Alo! Se aude? M-am întrebat dacă nu cumva se droghează. Dar după ce am văzur-o mai îndeaproape, n-aş crede că e vorba de aşa ceva. În fond nu-i prea inteligentă; şi poate că nici nu e ca altele.

— N-a fost măritată niciodată?

— Ajung şi la asta. Când împlinise vreo treizeci de ani, a început să lucreze prin barurile din Răsărit. Era înainte de război; bineînţeles. A trecut prin Bucureşti, prin Sofia, pe la Alexandria. A stat câţiva ani la Cairo şi se pare că a ajuns până la Adis-Abeba. Patroane, informaţiile astea a trebuit să le scot de la ea fărâmiţă cu fărâmiţă. Bătrâna se prăbuşise într-un fotoliu, îşi mângâia picioarele umflate şi, la un moment dat, mi-a cerut voie să-şi scoată corsetul. Pe scurt…

„Pe scurt”-ul de la Nisa îi aminti lui Maigret ele domnişoara Poré, mătuşa Jeaninei Armenieu, cu-al ei monolog fără sfârşit. Doamna Maigret îl observa cu un ochi deschis.

— La treizeci şi opt de ani a ajuns la Istanbul. Acolo l-a întâlnit pe un oarecare Van Cram.

— Cum ai spus?

— Julius van Cram, un olandez, după cât se pare. Dacă e să ne luăm după spusele ei, cetăţeanul era un gentleman în toată puterea cuvântului şi locuia la „Pera-Palacett.

Maigret se încruntase, încercând să-şi aducă aminte de unde cunoştea numele ăsta. Era încredinţat că nu-l aude pentru prima oară.

— Nu ştii ce vârsta avea Van Cram?

— Era, oricum, mult mai în vârstă decât ca Pe vremea aceea trecuse de cincizeci, ceea ce înseamnă că acum trebuie să aibă cam şaptezeci de ani.

— A murit?

— Nu ştiu. O clipă! Aş vrea să vă povestesc lucrurile în ordine, ca să nu-mi scape ceva. Bătrâna mi-a arătat o fotografie de-a ei, făcută atunci la Istanbul. Trebuie să recunosc că se ţinea bine, era încă o femeie frumoasă, niţel cam coaptă, ce-i drept, dar cu un fel de maturitate foarte apetisantă.

— Van Cram… auzi?… Cu ce se ocupa?

— Se pare că femeia nu s-a interesat niciodată cu ce se îndeletniceşte. Am înţeles însă că olandezul vorbea curent mai multe limbi, mai ales engleza şi franceza. Ah,

să nu uit: şi germana. Umbla pe la ambasade, era invitat la recepţii. Se pare că s-a îndrăgostit de ea şi că au trăit împreună un timp.

— La „Pera-Palace”?

— Nu. Îi închiriase un apartament la doi paşi de hotel. Să nu vă supăraţi dacă n-am date mai precise. Dacă aţi şti cât m-am chinuit până să scot informaţiile astea de la ea! Una-două, se întrerupea ba să-mi povestească despre o femeie pe care-a întâlnit-o în cutare cabaret, ba despre viaţa ei zbuciumată. Pe urmă începea să geamă: „Ştiu că mă socotiţi o mamă rea…” La un moment dat mi-a oferit un păhăr rel cu lichior. Dacă nu se droghează, atunci în orice caz trage la măsea! „Dar niciodată înainte de cazinou! aşa mi-a spus. Şi nici în timpul jocului nu beau. Doar un păhărel după aceea, ca să înfrânez tensiunea nervoasă”. Mi-a mai explicat pe urmă că dintre toate activităţile umane, jocul la ruletă este cea mai epuizantă… Să ne întoarcem însă la Van Cram. Trec câteva luni şi, într-o bună zi, femeia îşi dă seama că e însărcinată. Era pentru prima dată când i se întâmplă aşa ceva. Nici nu-i venea să creadă, de fapt. Cum îl vede pe Cram, îi comunică noutatea, încredinţată fiind că respectivul o va sfătui să se descotorosească de copil.

— Ar fi fost în stare?

— Nu ştie. Laboine vorbeşte despre întâmplarea cu pricina ca despre-o farsă stupidă pe care i-a jucat-o soarta. „Aş fi putut să rămân însărcinată de o sută de mii de ori până atunci, şi mi s-a întâmplat asta la treizeci şi opt de ani!” Astea-s cuvintele ei. Van Cram n-a suflat o vorbă. Ba trec câteva săptămâni, şi îi propune să se mărite cu el.

— Unde s-au căsătorit?

— La Istanbul. De-aici şi-o sumedenie de complicaţii. Cred că, de fapt, Laboine era îndrăgostită lulea de olandez… Altminteri… Cram a luat-o de mână, a dus-o într-un birou habar n-are unde anume, a iscălit nişte hârtii şi i-a jurat credinţă până la finele vieţii. Din clipa când olandezul spunea că sunt căsătoriţi, că era convinsă că, aşa este. Mai trec câteva zile şi Cram îi zice:

„Hai să ne instalăm în Franţa”.

— Împreună?

— Da. S-au îmbarcat pe un vapor italian şi au ajuns la Marsilia.

— Paşaportul ei era pe numele de Van Cram?

— Nu. Tocmai că am întrebat-o şi cu. Se pare că n-au avut timp să-i schimbe paşaportul. Au stat două săptămâni la Marsilia şi pe urmă s-au mutat la Nisa. Unde s-a născut copilul…

— Unde locuiau? La hotel?

— Nu. Într-un apartament, destul de confortabil, pe lângă Promenade des Anglais. După două luni Van Cram iese să-şi cumpere ţigări, şi de-atunci nu s-a mai întors.

— Vreo veste de la el, nimic?

— I-a scris de câteva ori… de la Londra, de la Copenhaga, de la Hamburg, de la New York, şi de fiecare dată îi trimitea ceva parale.

— Sume mari?

— Uneori, da. Alteori, mai nimic. Dar o ruga mereu să-i scrie despre ea şi mai ales cum o duce fetiţa.

— L-a scris?

— Da.

— La post-restant, presupun.

— Da. Şi de-atunci s-a pus pe ruletă. Între timp, fetiţa a crescut, a mers la şcoală…

— Ivouise nu şi-a văzut niciodată tatăl?

— Când să-l vadă? Avea două luni când a plecat. Şi de-atunci nu s-a mai întors în Franţa, cel puţin după câte ştie nevastă-sa. Ultimul mandat, expediat acum un an, era destul de frumuşel, numai că bătrâna a pierdut toţi banii într-o noapte.

— Van Cram n-a întrebat-o niciodată unde-i fata? Ştia că Louise a plecat la Paris?

— Da. Numai că mama nu cunoştea adresa fetei.

— As ta-i tot, bătrâne?

— Cam. N-am avut impresia că-i foarte, foarte sinceră când pretinde că nu ştie nimic despre felul cum îşi câştigă bărbatu-său existenţa… Apropo, era să uit

principalul... Acum câţiva ani, când a trebuit să-şi schimbe buletinul, a vrut să şi-l facă pe numele de Van Cram. Bun. I se cere certificatul de căsătorie, drept care Germaine Laboine scoate singura dovadă pe care o avea, şi anume hârtia de la Istanbul, scrisă în turceşte. Băieţii de la poliţie examinează actul cu atenţie şi-l trimit, spre autentificare, la consulatul turcesc. Rezultatul: hârtia n-are nicio valoare, doamna nu-i măritată de fel.

— A fost supărată când a aflat?

— Nu. Am impresia că n-o mai poate supăra nimic. Cu o excepţie doar: să iasă roşul de douăsprezece ori taman când ea a riscat o martingală pe negru. Când stai de vorbă cu dânsa, patroane, parcă n-ai avea de-a face cu o persoană cu adevărat vie. Parcă trăieşte într-altă lume decât noi. De pildă, când i-am vorbit despre fata ei, nu s-a emoţionat de loc. A zis doar atât: „Sper că n-a suferit prea mult... /6

— Îmi închipui că te duci la culcare...

— Aş vrea eu, dar nu ţine... Trebuie să fug. până la Juan-les-Pins; an prins un trişor la cazinou. Mai aveţi nevoie de mine?

— Deocamdată, nu. O clipă! Ţi-a arătat cumva fotografia lui Cram?

11 G

— Am discutat cu ea şi despre asta. Se pare că n-a avut decât una, şiaceea păstrată fără voia lui. Van Cram avea oroare de fotografii. Apoi, când fata a plecat la Paris, fotografia a dispărut. Probabil, zice bătrâna, că Louise o fi luat fotografia ou ea.

— Mulţumesc.

Maigret închise şi, în loc să pună capul pe pernă şi să stingă lumina, se sculă, uniplându-şi o nouă pipă.

Văduva Crémieux îi pomenise de o fotografie aflată în portmoneiul chiriaşei sale, dar comisarul era atât de absorbit de fata însăşi, încât n-a mai acordat însemnătate faptului. Rămăsese în picioare, în pijama şi papuci. Nevastă-sa nu-l întrebă nimic. Comisarul se gândea la Lognon; poate şi din pricina visului. Oare nu-i făgăduise

adineaori, aruncând vorbele… aşa… la întâmplare: „O să te ţin la curent…”?

Or, apariţia lui Julius Van Cram putea să schimbe cursul anchetei.

— Las că-i telefonez mâine dimineaţă – murmură el, cu jumătate de gură.

— Ai spus ceva?

— Nimic. Vorbeam de unul singur.

După care, porni să caute în cartea de telefon numărul de acasă al Nasolului. Piaţa Constantin-Pecqueur. În felul acesta nu putea să-şi mai facă niciun reproş.

— Alo! Aş putea vorbi cu soţul dumneavoastră, dacă nu vă supăraţi? îmi pare rău că v-am trezit, (iar…

— N-u dormeam. Eu nu dorm niciodată mai mult de-o oră sau două pe noapte.

Era doamna Lognon, cu glasu-i acru şi veşnic plângăreţ.

— Comisarul Maigret la telefon.

— Ştiu, v-am recunoscut vocea.

— Aş vrea să vorbesc ceva cu soţul dumneavoastră, dacă se poate.

— Credeam că sunteţi împreună! în orice caz, mi-a spus că are ceva de lucru pentru dumneavoastră.

— La ce oră a plecat de-acasă?

— Imediat după masă. A mâncat în mare grabă şi a fugit, spunându-mi că nu se va întoarce, probabil, până dimineaţa.

— Nu v-a spus unde se duce?

— Parcă-mi spune vreodată!

— Vă mulţumesc.

— Va să zică, nu-i adevărat că lucrează cu dumneavoastră…

— Ba da.

— Atunci cum se face că nu ştiaţi…?

— Nu sunt obligat să-i ştiu toate mişcările.

Doamna Lognon nu părea prea convinsă de argumentele comisarului şi-l bănuia car minte pentru a-l acoperi pe bărbatul ei, drept care avea de gând să mai

întrebe ceva. Dar Maigret închise, apoi chemă imediat Secţia a 2-a, unde de serviciu era un anume Ledent.

— Lognon nu-i pe-acolo?

— N-a dat pe la Secţie toată noaptea.

— Mulţumesc. Dacă vine, spune-i, te rog, să mă sune acasă.

— Am înţeles, domnule Maigret.

Atunci îi veni o idee. O idee neagră, cam ca-n vis. Brusc, îl îngrijoră faptul că Lognon era pe drumuri fără niciun indiciu asupra a ceea ce e pe cale să facă. Prin barurile de noapte nu mai era nimic de anchetat. Cu şoferii de axi se vorbise. „*Romeo**, la prima vedere cel puţin, nu mai putea-furniza nimic.

Or, Lognon pornise la vânătoare noaptea. Să tragem concluzia ca a descoperit o urmă nouă?

Maigret nu-şi invidia colegii şi cu atât mai puţin pe inspectorii din subordine. Ori de câte ori o afacere se termina cu bine, spunea că lor le revine meritul. Declaraţii presei rareori i se întâmplă să acorde. Vezi? Chiar în după-amiaza asta îl împuternicise pe Lucas să discute cu ziariştii acreditaţi pe lângă „Quai”.

Şi, totuşi, acuma era cam iritat. Pentru că, precum în partida de şah din vis, Lognon era singur, în vreme ce Maigret se sprijinea pe întreaga organizaţie a Poliţiei judiciare, plus brigăzile mobile şi întreaga maşină poliţienească.

Cându-l astfel ivit îl cam ruşina, ce-i. drept, dar nu-i alungă ispita de a se îmbrăca şi a alerga la Quai des Orfèvres. Avea de lucim acolo, acum, când a aflat a cui era fotografia pe care Louis? Laboine o furase de la maică-sa şi o păstra cu grijă deosebită.

Nevastă-sa î, l văzu ducându-se în sufragerie, umblând la bufet şi scoţând de-acolo o sticlă de rachiu.

— Nu te mai culci?

Logic vorbind, Maigret ar fi trebuit să plece. Instinctul, la rându-i, îl împingea în aceeaşi direcţie. Dacă nu s-a dus totuşi, a fost ca să-i ofere lui Lognon o şansă şi să se pedepsească singur pentru gândul cel păcătos.

— Am impresia că „afacerea” nu-ţi dă pace…

— E destul de complicată.

Ciudat, Până acum se gândise numai la victimă, nu şi la asasin. Motiv pentru care toată ancheta se desfăşurase în direcţia Louisci. Acum când, în sfârşit, aflaseră câte ceva despre fată, era posibil să se nască întrebarea: Cine a ucis-o?

Dar Lognon pe unde umbla? Maigret se uita pe fereastră. Cerul era senin, lună plină, plină… Ploaia contenise. Acoperişurile sclipeau.

Maigret îşi goli pipa, se întinse greoi şi spuse, sărutându-şi nevasta:

— Să mă trezeşti la ora obişnuită.

De data asta dormi somn fără vise. Când îşi bău cafeaua, adusă la pat, soarele bătea în fereastră. De la Lognon – niciun telefon; ceea ce însemna că nu trecuse nici pe acasă, nici pe la birou.

La Quai des Orfèvres asistă la raport, dar nu luă parte la discuţii şi urcă numaidecât la Arhive. Acolo, se înşiruiau kilometri întregi de rafturi cu dosarele tuturor acelora care avuseseră de-a face cu Justiţia.

Funcţionarul care-i deschise era îmbrăcat într-un halat cenuşiu, ca de magaziner, şi odaia mirosea a hârtie veche, de parc-ai fi pătruns într-o bibliotecă publică.

— Fii bun, te rog, şi uită-te dacă ai ceva pe numele Van Cram, Julius Van Cram.

— Caz recent?

— Nu. De vreo douăzeci de ani.

— Aşteptaţi rezultatul aici?

Maigret se aşează pe un scaun. După zece minute, funcţionarul îi înmânã un dosar pe numele Van Cram; dar era vorba de un anume Joseph Van Cram, agent de asigurări, Paris, strada Grenelle, care fusese condamnat cu doi ani în urmă pentru fals şi avea numai douăzeci şi opt de ani.

— Alţi Van Gram nu mai ai?

— Numai un Von Kramm, cu un K şi doi de m, şi acela a murit la Colonia, acum douăzeci şi patru de ani.

Mai erau şi alte dosare, jos. Ele priveau nu numai persoanele condamnate, ci şi pe acelea care avuseseră de-a face cândva, într-un fel sau altul, cu poliţia. Dar şi acolo, aceleaşi nume: Van Gram, agent de asigurări. Şi Von Kramm din Colonia.

Cercetând lista aventurierilor internaţionali, eliminând persoanele care nu trăiseră în Orientul Apropiat şi excluzând bărbaţii de-o vârstă ce nu corespundea vârstei soţului doamnei Laboine, Maigret reţinu o fişă care purta menţiunea:

„Hans Ziegler, alias Ernst Marek, alias John Donley, alias Joey Hogan, alias Jean Lemke (numele şi originea adevărate necunoscute). Specialist în furturi în gen american. Vorbeşte curent franceza, engleza, germana, olandeza, italiana şi spaniola. Puţin poloneza".

Poliţia din Praga trimisese la „Quai", acum treizeci de ani, fotografia unui anume Hans Ziegler, care dobândise, prin fraudă şi cu ajutorul unui complice, o importantă sumă de bani. Hans Ziegler declarase că s-a născut la München. Pe vremea aceea purta mustăţi blonde.

După un timp, aceeaşi persoană apărea la Londra sub numele de John Donley, născut la San Francisco, şi la Copenhaga, unde fusese arestat sub numele de Ernst Marek.

Apoi îşi făcu apariţia în alte părţi şi sub identităţi noi: Joey Hogan, Jules Stieb, Carl Spangler.

Înfăţişarea i se schimba şi ea odată cu anii. La început era un bărbat înalt şi slab, dar cu o constituţie puternică. Treptat-treptat, căpătase burtă, precum şi o anume demnitate.

Se ţinea bine şi era îmbrăcat ou grijă. La Paris, locuise odată într-un – mare hotel de la Champs-Élysées, la Londra – la Savoy. Frecventa pretutindeni mediile cele mai selecte şi activitatea lui era aceeaşi în toate locurile. Însuşindu-şi o tehnică de mult inventată şi perfecţionată de alţii, o aplica cu o îndreptânare rară.

Lucra împreună cu un complice, necunoscut însă poliţiei. Se ştia despre acesta doar că e mai tânăr şi

vorbeşte cu accent din Europa Centrală.

Individul intra într-un local elegant, punea ochii pe-o victimă, un tip vizibil cu bani, preferabil industriaş sau negustor de provincie.

După ce consuma câteva pahare cu victima, Jean Lemke, sau Jules Stieb, sau John Donley, de la caz la caz, începea să se plângă că nu cunoaşte ţara.

— Am neapărată nevoie de un om de încredere – mărturisea el. Am fost însărcinat cu o treabă şi mă întreb cum voi reuşi s-o duc la bun sfârşit. Mi-e tare teamă să nu mă fraierească cineva!

Actul doi varia după împrejurări, dar în esenţă lucrurile erau identice. O doamnă bătrâna şi putred de bogată, preferabil americană, dacă. discuţia, fireşte, avea loc în se uropa, îi încredinţase o sumă importanta de bani pentru a fi distribuită unui număr de persoane în nevoie şi virtuoase. Banii sunt sus, în camera lui. Dar cum să-i găsească el pe nevoiaşii virtuoşi, când nici nu cunoaşte ţara? Cum?

A, da! Doamna cea bătrână specificase că o parte din bani, o treime, să zicem, sau un sfert, poate fi folosită pentru acoperirea cheltuielilor de rigoare: cercetări, alergătură etc.

Oare prietenul său – pentru că suntem prieteni, nu?… – şi care este, fără îndoială, un om cinstit (asta se vede da la o poştă), n-ar fi dispus să-l ajute? Bineînţeles, treimea respectivă va fi împărţită, pe din două… Iar suma nu-i de loc de lepădat.

Numai că trebuie să fie prudent, aşa încât se simte obligat a solicita anume garanţii… Prietenul lui n-avea decât să depună o anumită sumă de bani la bancă, pentru a-şi dovedi buna-credinţă.

— Aşteptaţi-mă un moment, dacă sunteţi amabil… Sau, mai bine să urcăm la mine în cameră.

Banii erau acolo. O servietă doldora de bancnote. Teancuri-teancuri.

— Luăm servieta cu noi, trecem pe la banca dumitale… acolo scoţi banii pentru garanţie…

Banca varia de la ţară la ţară.

— Pe-urmă, mergem să depunem totul pe numele meu. În schimb, eu vă înmânez servieta, iar dumneavoastră veţi distribui banii cum socotiţi de cuviinţă. Bineînţeles, după reţinerea sumei despre care am discutat, pentru cheltuieli.

De la hotel, în taxi. Aici servieta cu bani era aşezată între cei doi. Victima cobora, îşi scotea banii de la bancă, urca din nou. Apoi, când ajungeau în faţa băncii lui Lemke, alias Stieb, alias Ziegler etc. – de obicei o clădire importantă din centrul oraşului – individul lăsa servieta în grija tovarăşului său.

— Mă întorc într-o clipă…

Şi se repezea înăuntru cu banii victimei, care victimă nu-l mai vedea niciodată. Şi care, în plus, descoperea foarte curând că teancurile din servietă, cu excepţia celor de deasupra – câteva – nu erau alcătuite din bancnote, ci din ziare vechi.

Uneori, omul era arestat. Dar poliţia nu mai găsea nimic compromiţător asupra lui. Ia banii de unde nu-s. Complicele îl aşteptase în mulţimea din faţa băncii, luase pachetul şi pe-aici ţi-e drumul.

Într-un dosar trimis de poliţia daneză, într-un singur dosar, se specifica:

„În urma unor informaţii pe care însă nu le-am putut verifica, se pare că de fapt este vorba de un supus olandez, numit Julius van Cram, născut la Groningen, Băiat de familie bună, Van Cram a lucrat, pe la 22 de ani, într-o bancă din Amsterdam, unde tatăl său era administrator. Educaţie excelentă. Vorbea mai multe limbi. A frecventat Yacht-clubul din Amsterdam.

Doi ani mai târziu a dispărut din oraș și după câteva săptămâni s-a constatat că-şi însuşise o parte din fondurile băncii”.

Din păcate, poliţia nu izbutise să-şi procure fotografii de-ale lui Van Cram şi nici nu poseda amprentele sale digitale.

Confruntând datele, Maigret făcea o altă constatare,

nu lipsită de interes: spre deosebire de majoritatea răufăcătorilor şi escrocilor, tipul nu lucra de două ori la rând. Aştepta săptămâni în şir dacă nu chiar luni, îşi pregătea lovitura pe-ndelete, şi întotdeauna era vorba de sume serioase.

După care apărea din nou, peste câţiva ani, şi la celălalt capăt al lumii, jucându-şi jocul, cu îndemânarea dintotdeauna, până în cele mai mici detalii.

Această periodicitate arată că omul aştepta de fiecare dată, pentru a porni la drum, momentul când banii se topeau? Dar n-avea nicio rezervă? N-avea nişte bani ascunşi undeva?

Ultima ispravă data de şase ani. Locul: Mexic.

— Lucas, vrei să vii puţin la mine?

Lucas se uită cu mirare la dosarele îngrămădite pe birou.

— Aş vrea să trimitem câteva telegrame. Mai înainte, însă, trimite pe cineva la văduva Crémieux, în strada Clichy, ca să controleze dacă persoana asta e una şi aceeaşi cu bărbatul din fotografic. Mă refer la fotografia din poşeta fetei.

Apoi, înşirui pe o foaie de hârtie ţările unde lucrase tipul şi, în dreptul fiecărei ţări, numele sub care era cunoscut.

— Dă-i un telefon şi lui Féret, la Nisa. Spune-i să se mai ducă o dată la doamna Laboine şi să vadă dacă nu poate afla, mai ştii? data şi ţara de unde a trimis Van Cram mandatele poştale. N-aş prea crede că bătrâna păstrează recip zisele, dar să nu neglijăm nimic.

Se întrerupse deodată.

— Nu ştii nimic despre Lognon?

— Trebuia să telefoneze?

— Poate. Vrei să-l suni acasă?

La capătul celălalt al firului, doamna Lognon.

— Soţul dumneavoastră s-a întors?

— Nu. Tot nu ştiţi unde e?

Începuse să se îngrijoreze. Maigret, la rându-i, simţea cum îl cuprinde o anume grijă.

— Presupun – zise el, ca s-o liniştească – presupun că urmăreşte pe cineva, afară din oraş.

Aruncase vorba „urmărire” * aşa, într-o doară, şi trebui să suporte tânguirile doamnei Lognon care se văita că nu ştiu cum se face, dar bărbatul ei capătă întotdeauna sarcinile cele mai neplăcute şi primejdioase.

Ce să-i răspundă? Că, matematic, ori de câte ori Lognon nimerea într-o încurcătură, era din pricină că acţionase de capul lui, şi în nouă cazuri din zece împotriva instrucţiunilor primite?

Râvnea într-atâta, săracu’ Lognon, să facă lucrurile bine, şi avea o asemenea dorinţă de afirmare, că se năpustea orix? ştie unde vrei şi unde nu vrei. convins fiind de fiecare dată că, în sfârşit, acum o să le arate el ce poate.

De fapt, valoarea lui era unanim cunoscută şi preţuită. Numai el nu ştia asta.

Maigret telefona la Secţia a 2-a; inutil, nicio veste de la Nasolu’.

— Nu l-a zărit nimeni prin împrejurimi?

— N-am auzit nimic.

Între timp, Lucas trimisese un inspector în strada Clichy, şi acuma, instalat la telefon, expedia telegramele. Janvier îl aştepta pe Maigret în pragul uşii, să termine de vorbit, ca să-i ceară noi instrucţiuni.

— Mi se pare că v-a căutat comisarul Priollet. A fost aici acum câteva minute, dar nu eraţi în birou.

— Eram sus.

Maigret se îndreptă spre biroul lui Priollet. Comisarul se ocupa cu interogatoriul unui traficant de stupefiante, un tip cu nările subţiri şi ochii înroşiţi de nesomn.

— Nu ştiu dacă te mai interesează: poate că ai aflat între timp, dar azi-dimineaţă mi s-a comunicat că Jeanine Armenieu a locuit o vreme într-un apartament de pe strada Ponthieu.

— La ce număr?

— N-aş putea să-ţi spun. În orice caz, lângă strada Bem. La parter e un bar.

— Mulţumesc. Şi în legătură cu Santoni?

— Nimic. Omului nu i se poate aduce nicio învinuire şi probabil* că la ora asta îşi trăieşte marea dragoste la Florenţa.

Maigret îl regăsi pe Janvier în birou.

— Ia-ţi pălăria şi paltonul.

— Unde mergem?

— Pe strada Ponthieu.

Unde vor mai afla, probabil, câte ceva despre moartă. Tot Louise, de fapt, rămăsese pe primul plan al preocupărilor sale. Dar acum s-a adăugat întâmplarea cu blestematul ăsta de Lognon, care începuse să joace un rol important. Şi, din păcate, nimeni nu ştia nimic despre rolul ăsta.

— Bine. a zis cine a zis: „Şi mai ales, fără exces de zel” – mormăi comisarul, îmbrăcându-şi pardesiul.

Era greu de presupus că „Nasolu’” bate străzile de cu seară, la nesfârşit, umblând de la o adresă la alta. Ieri, pe la ora cinci, nu dibuise nicio pistă. Cel puţin aşasc părea: cu el nu se poate şti niciodată. S-a întors acasă ca să mănânce şi a plecat numaidecât.

Înainte de a ieşi, Maigret vârî capul în biroul inspectorilor.

— Să telefoneze cineva pe la gări; pentru orice eventualitate; şi să vedeţi dacă nu cumva Lognon a plecat cu trenul.

Tot ce se poate, în definitiv. Dacă urmărea pe cineva… în cazul acesta, poate că nu avusese timp să telefoneze la „Quai” sau la secţie, sau acasă.

Dar, tot în cazul acesta, înseamnă că a pus mâna pe nişte informaţii pe care ceilalţi nu le deţin.

— Mergem, patroane?

— Haide…

Maigret, posomorât, opri maşina în piaţa Dauphine, ca să bea un păhărel. Nu era gelos pe Lognon. Dacă Lognon îl descoperă pe asasinul Louisci Laboine, cu atât mai bi & e. Dacă-l arestează, formidabil!

Oricum însă, ce naiba, ar fi putut să dea un semn de

viaţă măcar, ca toată lumea!

CAPITOLUL VII

Despre un inspector care merge tot înainte, fără oprire, şi despre o fată care are o întâlnire cu destinul.

În timp ce Janvier bătea la uşă să se informeze, Maigret, cu mâinile în buzunare, rămăsese la marginea trotuarului, zicându-şi că strada Ponthieu e un fel de culisă a Champs-Élysées-ului, sau poate o scară de serviciu. Fiecare arteră mai mare a Parisului posedă, parcă, câte o străduţă îngustă şi plină de baruri, magazine de alimente, restaurante, şoferi, hoteluri ieftine, coafori şi mici meşteşugari; o străduţă care merge, de cele mai multe ori, paralel cu bulevardul-mamă.

Tocmai dădea să intre într-o bodegă, când îl văzu pe Janvier răsărind din imobilul de vizavi.

— Aici e, patroane!

Nimeriseră bine, aşadar: chiar de la prima casă. Loja portarului era întunecoasă, ca majoritatea lojilor asemănătoare din Paris. În schimb, portăreasa era tânără, nostimă şi avea un bebeluş care se zbenguia într-un ţarc de lemn lăcuit.

— Şi dumneavoastră, tot de la poliţie?

— De unde ştiţi?

— *A* mai fost unul aseară. Tocmai voiseм să mă culc. Era unul mărunţel şi trist, dar atât de trist, că până să-mi dau seama că are guturai, am crezut că-i murise nevasta şi o plângea.

Cum să nu zâmbeşti auzind asemenea portret făcut Nasolului!

— Când aseară?

— Pe la zece. Tocmai mă dezbrăcam, acolo, în spatele paravanului. Aşa că a trebuit să aştepte niţel. Şi dumneavoastră aţi venit pentru acelaşi lucru?

— Cred că da. Îmi închipui că v-a întrebat în legătură cu domnişoara Armenieu.

— Şi cu prietena ei. Fata care-a fost omorâtă.

— Aţi recunoscut fotografia din ziar?

— Da, mi s-a părut că o recunosc.

— A locuit aici?

— Luaţi loc, vă rog. Dacă-mi daţi voie, numai o clipă, trebuie să pregătesc masa puştiului. Şi scoateţi-vă pardesiul, dacă vă e cald.

Apoi întrebă la rândul ei:

— Nu sunteţi din acelaşi serviciu cu inspectorul de aseară? De fapt, nu ştiu de ce vă întreb. Adevărul e că nu mă priveşte. Cum îi spuneam şi colegului dumneavoastră: adevărata locatară, adică persoana care a închiriat apartamentul era domnişoara Armenieu… Domnişoara Jeanine, cum îi spuneam eu. Acum s-a măritat. A scris şi-n ziare. Ştiaţi?

Maigret făcu semn că da.

Cât timp a locuit aici?

— Vreo doi ani. Când a venit, era tinerică şi foarte stângace. Şi de multe ori se abătea pe la mine, să-i dau un sfat.

— Lucra undeva?

— Era dactilografă într-un birou. Unde anume, n-aş putea să vă spun, dar în orice caz, pe-aici, pe aproape. Domnişoara stătea sus la trei, într-un apartament mic, cu vedere spre curte, altminteri destul de drăguţ.

— Prietena ei… nu locuia cu dânsa împreună?

— Ba da. Numai că, aşa cum vă spuneam adineaori, domnişoara Jeanine plătea chiria. Contractul era pe numele ei.

Portăreasa abia aştepta parcă să vorbească. Şi-i era cu atât mai uşor, cu cât în ajun dăduse aceleaşi informaţii.

— Ştiu ce vreţi să mă întrebaţi: când s-a mutat de aici. Acum vreo şase luni. De fapt, mai întâi a plecat domnişoara Jeanine.

— Credeam că apartamentul era pe numele ei.

— Era, bineînţeles că era. Pe la sfârşitul lunii, mai rămăseseră vreo două-trei zile până la întâi. Într-o seară, domnişoara Jeanine vine la mine, se aşază pe scaunul unde staţi dumneavoastră acum şi zice: „M-am săturat, madam' Marcelle, până peste cap… De data asta, m-am hotărât să isprăvesc!”

Maigret întrebă:

— Cu ce să isprăvească?

— Cu ailaltă; cu Louise.

— De ce? Nu se mai înţelegeau?

— Tocmai asta voiam să vă explic. Domnişoara Louise nu obişnuia niciodată să stea de vorbă cu mine; despre dânsa, mare lucru nu ştiu; numai ce mi-a spus prietena ei; cum ar veni, n-am ascultat decât o singură parte. La început, îmi închipuisem că sunt surori, sau verişoare, sau măcar prietene din copilărie. După aia, domnişoara Jeanine mi-a spus că, de fapt, se cunoscuseră în tren şi nu de multă vreme. De vreo două-trei luni.

— Nu ţineau una la alta?

— Da şi nu. Greu de spus! Eu am văzut, la viaţa mea, o mulţime de fete dintr-astea, de vârsta lor. Chiar acum sunt la noi două care dansează la „Lidou. Şi mai e una, mani chiuristă la „Claridge”. Or, mai toate vin până la urmă şi-mi povestesc ba o aventură, ba o întâmplare, ba un necaz. După câteva zile, domnişoara Jeanine a făcut la fel. Louise, în schimb, nu mi-a spus niciodată nimic. La început mă gândeam că-i plină de ifose, după aceea, însă, m-am întrebat dacă nu-i vorba cumva de timiditate. Da, cred că asta era. Vedeţi, fetişcanele astea, cum ajung la Paris, cum se simt pierdute în nebunia asta de oameni. Atunci, una din două: ori blufează, bravează, vorbesc arogant ori, dimpotrivă, se închid în ele. După părerea mea, domnişoara Jeanine făcea parte mai degrabă din prima categorie. Nu se temea de nimic. Ieşea în oraş seară de seară. După câteva săptămâni, se întorcea la două, la trei noaptea şi învăţase să se îmbrace ca lumea. Nici nu se împliniseră trei luni de când venise aici şi într-o noapte o aud urcând scările cu un bărbat.

Bineînţeles, nu mă priveşte: treaba ei. Era la ea acasă, în definitiv. Aici nu-i o pensiune de familie.

— Avea fiecare camera ei?

— Da. Oricum Louise trebuie că auzea totul şi mai ales dimineaţa, trebuia să aştepte să plece bărbatul, ca să intre la baie sau la bucătărie.

— Credeţi că de-asta s-au certat?

— Nu sunt sigură. Poate că da, poate că nu. În doi ani de zile se întâmplă atâtea în viaţa unui om… şi eu am 22 de locatari în bloc. N-aveam cum să prevăd că unul din ei va fi asasinat.

— Soţul dumneavoastră cu ce se ocupă?

— E chelner-şef la un restaurant din Piaţa Ternes… Nu vă supăraţi dacă-i dau lu' ăsta micu' să mănânce…

Gazda ridică băieţelul din ţarc, îl aşează pe un scaun şi începu să-i întindă mâncarea bucăţică cu bucăţică, fapt care, totuşi, n-o făcea să-şi piardă şirul ideilor.

— Toate astea i le-am povestit de altfel şi aseară colegului dumneavoastră. A luat o mulţime de notiţe. Dacă vă interesează părerea mea, ei bine, eu cred că domnişoara Jeanine ştia ce vrea şi că era hotărâtă să obţină cu orice preţ ce şi-a pus în cap. Ea nu ieşea cu oricine, nu… Mai toţi bărbaţii care au trecut pe aici aveau maşină… dimineaţa, când scoteam gunoiul, o vedeam în faţa uşii. Şi nu erau neapărat tineri. Dar nici prea bătrâni nu erau. Ce vreau să înţelegeţi e că n-o făcea numai de plăcere. Când începea să-mi pună întrebări, ghiceam numaidecât unde vrea să ajungă. De pildă, să zicem că-şi dăduse rendez-vous la un restaurant pe care nu-l cunoştea. Atunci ţinea să ştie dacă-i un restaurant şic sau nu, cum să se îmbrace pentru acolo etc., etc., chestii femeieşti. După şase luni, cunoştea Parisul, vreau să zic o anumită parte a Parisului, ca pe buzunarul ei.

— Prietena ei n-o însoţea – niciodată?

— Numai la cinema.

— Şi Louise cam ce făcea serile?

— În majoritatea timpului stătea sus, în cameră. Câteodată mai ieşea la plimbare, dar nu prea departe, pe-aici, prin cartier doar, ca şi cum s-ar fi temut de ceva. Fetele erau cam de aceeaşi vârstă, dar Louise, în comparaţie cu duduia Jeanine, părea o fetiţă de şcoală. De fapt, asta o cam scotea din sărite pe domnişoara Jeanine. O dată mi-a spus: „Uf, de ce n-am dormit în tren, în loc „să pălăvrăgesc toată noaptea cu ea!" Şi, totuşi, la început mai

ales, sunt sigură că nu i-a părut rău să aibă pe cineva cu care să mai schimbe o vorbă. Nu ştiu dacă aţi remarcat, dar fetele care vin să-şi încerce norocul la Paris locuiesc întotdeauna câte două la început; dar după aceea, încetul cu încetul, ajung să se urască. Aşa s-a întâmplat şi cu fetele astea, cu atât mai mult cu cât domnişoara Louise nu-şi găsea locul de fel şi nu izbutea să stea mai mult de două săptămâni într-o slujbă. Şcoală n-avea de loc. Am auzit că făcea greşeli de ortografie şi că din pricina asta nu putea să lucreze într-un birou, ca funcţionară. A lucrat, în câteva rânduri, ca vânzătoare. Dar, parcă era un făcut, de fiecare dată se întâmpla câte un bucluc. Fie că patronul încerca să se culce cu ea, fie şeful de raion. Alta, în locul ei, ar fi căutat să rezolve lucrurile cu binişorul, făcându-i să înţeleagă că nu-i ăsta genul ei. Ea nu: se punea pe scandal, îi pocnea, sau pleca trântind uşile. O dată se descoperiseră nişte furturi la un magazin, au bănuit-o pe dânsa, deşi nefericita era, pun mâna-n foc, nevinovată. Vă rog să notaţi însă că tot ce ştiu, ştiu de la prietena ei. Cât despre mine, am remarcat numai că în anumite perioade domnişoara Louise nu lucra. Atunci ieşea mai târziu ca de obicei din casă. Cred că se ducea să-şi caute serviciu, după anunţurile de la Mica publicitate.

— Unde mâncau… sus?

— Da. Mai întotdeauna. În afară de cazul când domnişoara Jeanine era invitată în oraş. Anul trecut au plecat împreună la Deauville pentru o săptămână. Adică, de plecat au plecat ele împreună, dar puştoaica, vreau să zic Louise, s-a întors înainte de vreme, iar Jeanine abia după câteva zile. Nu ştiu ce s-a întâmplat acolo. Ceva însă s-a întâmplat. Pentru că, un timp, nu şi-au vorbit de loc, deşi continuau să locuiască în acelaşi apartament.

— Louise primea scrisori?

— Niciodată personale. La un moment dat crezusem că-i orfană. Prietena ci mi-a spus însă că Louise are-o mamă undeva, în sud, dar că-i pe jumătate nebună şi nu se ocupă de fată. Domnişoara Louise primea din când în când ceva scrisori, dar numai pe hârtie cu antet: răspunsuri la

anunţurile din gazete, de la Mica publicitate.

— Şi Jeanine?

— Câte o scrisoare din Lyon, o dată la două-trei săptămâni. De la taică-său, care-i văduv şi locuieşte acolo. În plus, mai ales, telegrame, telegrame pentru a fixa câte un rendez-vous.

— E mult de când a început Jeanine să se sature de cealaltă şi să dorească a scăpa de ea?

— Cam de-acum un an: poate un an jumate, dar numai când se certau sau când Louise rămânea fără slujbă. Atunci Jeanine ofta: „Când mă gândesc că am fugit de la taică-meu ca să fiu liberă, şi, în schimb mi-am luat beleaua asta pe cap!” A doua zi însă se împăcau. Era, pe undeva, ca într-o căsătorie: ştiţi cum e: ba te certi, ba... Presupun că sunteţi amândoi căsătoriţi?

— Jeanine Armenieu s-a mutat de-aici acum şase luni, dacă nu mă-nşel...

— Da. Se schimbase mult în ultima vreme. Mult!

Se îmbrăca mai bine, vreau să spun cu lucruri scumpe. Spre deosebire de localurile unde se ducea până atunci „acum mergea numai în localuri de mâna întâi. I se întâmpla uneori să lipsească de acasă câte două-trei zile. Primea flori, cutii cu bomboane de la „Marchiza de Sévigné”. Era clar. Într-o seară, se aşază aici pe scări şi zice: „De data asta, madam Marcelle, plec de-a binelea. N-am nimic împotriva casei, dar nu pot să trăiesc la infinit cu zăpăcita asta”. – „Să nu-mi spuneţi că vă măritaţi!” glumesc eu. Dar ea, în loc să râdă, şoptește: „Nu chiar acum. Ceva mai încolo. Iar când va fi să fie, o să afli din gazetă”. Probabil că la ora aceea îl cunoscuse pe domnul Santoni. Era foarte sigură de ea şi zâmbea cu înţeles. Eu glumesc mai departe: „Sper că o să mă invitaţi la nuntă?” – „Asta nu promit, dar o să-ţi trimit un cadou frumos”.

— S-a ţinut de cuvânt? întrebă Maigret.

— Încă nu. Dar sunt convinsă c-o să-şi respecte făgăduiala. Fapt este că fata şi-a atins scopul. Îşi petrece ea luna de miere în Italia? Şi-o petrece! Să ne întoarcem însă la scara cu pricina. Mi-a mărturisit că s-a hotărât să

plece fără să spună nimic Louisci, şi să se aranjeze ca să nu poată fi găsită. „Dacă nu, te pomeneşti că iar se agaţă de mine!” Zis şi făcut. A aşteptat ca Louise să lipsească de acasă, şi-a luat valizele, două avea, şi nici măcar nu mi-a lăsat adresa. Ca să fie mai sigură. „O să mai trec pe la dumneata, zice, din când în când, ca să-mi iau scrisorile”.

— Şi… a mai trecut pe-aici?

— De vreo trei-patru ori, da… Aşadar, era pe la sfârşitul lunii şi mai rămăseseră câteva zile din chirie plătite. Vine şi ultima zi şi dimineaţa, Louise deschide uşa şi zice că trebuie să se muté într-altă parte. Trebuie să recunosc că mi-a fost milă de ea. Nu plângea. Dar în timp ce vorbea, buza de jos în tremura. Era, simţeam asta, foarte dezorientată. Venise aici cu o valijoară albastră: toată averea ei. Am întrebat-o unde are de gând să se ducă şi mi-a spus că nu ştie. „Dacă mai doriţi să rămâneţi câteva zile, până găsim un chiriaş…” – „Vă mulţumesc foarte mult, dar… lăsaţi… mai bine nu…” Răspunsul i se potrivea de minune. Pe urmă am văzut-o pornind încetişor pe trotuar, cu valiza în mână şi, când a dat colţul, îmi venea parcă s-o chem îndărăt şi să-i dau nişte bani.

— S-a mai întors cumva şi ea ca să vă vadă?

— A mai dat pe-aici, dar nu ca să mă vadă, ci ca să-mi ceară adresa domnişoarei Jeanine. I-am răspuns că n-o ştiu. Am impresia însă că nu m-a crezut.

— De ce-i trebuia adresa Jeaninei?

— Probabil ca s-o ia de la-nceput, sau ca să-i ceară bani, mai ştiu eu… Era într-un hal fără de hal; se vedea de la o poştă că-i merge prost.

— Când a trecut pe-aici ultima dată?

— Acum o lună şi ceva. Tocmai citeam ziarul, era aici, pe masă. Poate că n-ar fi trebuit să fac ce-am făcut. «De mutat, zic, nu ştiu unde s-a mutat, dar ceea ce ştiu este că a început să fie pomenită la „Ecouri mondene”. Era adevărat. Scria. Ce scria?… Cam aşa ceva, aproximativ: «Marco Santoni, reprezentantul unei mari firme de vermut, e văzut în fiecare seară la „*Maxim's*” în compania unui încântător manechin, Jeanine Arménien”».

Maigret se uită la Janvier, care înţelese. Acum o lună, Louise Laboine intra pentru prima oară în magazinul de pe Douai, ca să împrumute o rochie de seară de la domnişoara Irène. Pentru *„Maxim's”*, e clar... Ca să-şi întâlnească prietena.

— Nu ştiţi cumva dacă s-a văzut cu Jeanine?

— Nu, n-a văzut-o. De unde ştiu? Domnişoara Jeanine a trecut peste vreo câteva zile pe-aici şi când am întrebat-o dacă s-au întâlnit, a început să râdă: „E adevărat că mâncăm la „Maxim's” destul de des, dar, oricum, nu în fiecare seară. De altfel, mă cam îndoiesc că au lăsat-o să intru înăuntru pe biata Louise”.

Maigret întrebă:

— Tot ce ne-aţi spus până acuma i-aţi spus şi inspectorului de aseară?

— Poate să-mi fi scăpat un amănunt-două... Sunt câteva detalii de care mi-am amintit după aceea.

— Altceva nu i-aţi mai spus?

Maigret încerca să descopere ce fapt anume, dintre cele aflate acum, i-ar fi putut sugera lui Lognon o pistă. Aseară, va să zică, pe la zece, Lognon o descoase pe portăreasă. Şi de atunci dispăruse fără urmă.

— O clipă, vă rog, să-mi culc puştiul.

Portăreasa spălă copilul pe obraz, îi schimbă hăinuţele pe masă, apoi îl duse într-un fel de alcov, de unde se auziră şoapte pline de tandreţe. Când se întoarse, gazda avea un aer cam îngrijorat.

— Stau şi mă întreb dacă tot ce s-a întâmplat nu e din vina mea. Ţţ... ţţ... Dacă fetele astea n-ar face atâta pe misterioasele, ce bine ar fi! Că domnişoara

Jeanine nu mi-a lăsat adresa, mai înţeleg: nu voia să fie deranjată de prietena ei. Dar ca domnişoara Louise să nu-mi spună unde s-a mutat, asta-i prea de tot! Acum vreo zece zile, poate două săptămâni, mă trezesc cu un bărbat care întreabă dacă Louise Laboine locuieşte aici. I-am răspuns că nu mai stă aici de vreo câteva luni, dar că e tot la Paris. I-am mai spus de asemenea că nu-i cunosc adresa, dar că fata trece din când în când pe-aicca să mă vadă.

— Ce fel de bărbat?

— Un străin. După accent trebuie să fi fost englez sau american. Nu părea bogat. Şi nici prea elegant nu era. Un tip mărunţel şi cam pirpiriu... Semăna cu inspectorul de-aseară. Avea o mutră de clovn parcă. Se vedea că e foarte necăjit că n-o găseşte pe Louise. „O s-o vedeţi curând?” întreabă. „Poate mâine chiar, poate într-o lună”, zic eu. „Atunci o să-i las un bileţel”. Omul se aşază aici, la masă, îi dau hârtie şi un plic şi se apucă să scrie un bilet cu creionul. Eu am pus scrisoarea într-o cutie, să nu se rătăcească, şi nu m-am mai gândit la ea. După trei zile, omul s-a întors, şi părea şi mai abătut ca prima seară. „Din păcate, nu mai pot s-aştept mult, zice. În curând va trebui să plec”. L-am întrebat dacă-i vorba de ceva important. „Pentru ea, da! zice. Foarte important!” Mi-a cerut îndărăt scrisoarea, a rupt-o şi a scris alta. Dar până să înceapă, s-a gândit, ca şi când ar fi trebuit să ia o hotărâre. Până la sfârşit a oftat şi mi-a dat plicul.

— Nu l-aţi mai văzut?

— Ba da. A doua zi. După vreo trei zile primesc o vizită: domnişoara Jeanine. Era foarte emoţionată şi zice: „Madam Marcelle, află c-o să auzi acuşi-acuşi despre mine din gazete”. Făcuse cumpărături în cartier. Era – încărcată cu o mulţime de pachete şi pacheţele, toate numai de la magazine de mâna întâi. Atunci îi vorbesc de tipul cu scrisoarea pentru Louise. Cum a venit, ce necăjit era... „Dac-aş şti unde s-o găsesc...” Domnişoara se gândeşte puţin şi zice: „Ştii ce? Dă-mi-o mie mai bine. Cum o ştiu eu pe Louise, nu trece mult şi dă ca peste mine. Numai să afle din ziare unde sunt...” O clipă, trebuie să recunosc, am şovăit: să-i dau scrisoarea, să nu i-o dau? Dar pe urmă m-am gândit că, de fapt, Jeanine are dreptate.

— Drept care, i-aţi dat scrisoarea?

— Da. S-a uitat la plic şi l-a aruncat în poşetă. La plecare, zice din uşă: „Madam Marcelle, în ce priveşte cadoul dumitale, n-ai nicio grijă: vine”.

Maigret tăcea, cu capul plecat şi privirea aţintită în podea.

— Asta-i tot ce i-aţi spus inspectorului?

— Cred că da… Da… Staţi puţin! Să văd… dacă… Nu, asta-i tot.

— Louise n-a mai trecut pe la dumneavoastră de atunci?

— Nu.

— Prin urmare, nu ştia că Jeanine arc o scrisoare pentru ea?

— Bănuiesc că nu. În tot cazul, nu ştia de la mine.

Maigret aflase într-un sfert de ceas mult mai multe decât şi-ar fi putut închipui că va scoate de la portăreasă. Numai că acum, urma pierea brusc…

Adevărul este că şeful lui Janvier se gândea în clipa aceea mai mult la Lognon decât la Louise Laboine, ca şi cum Nasolu' ar fi început să joace dintr-odată rolul principal în mersul dramei.

Fusese aici, va să zică, şi auzise aceleaşi întâmplări, fapte şi detalii, ea şi Maigret. După care dispăruse din circulaţie. Altcineva să fi fost în locul Nasolului, aseară, ştiind ceea ce ştie, i-ar fi telefonat lui Maigret, comunicând informaţiile şi solicitând instrucţiunile de rigoare. Dar Lognon! Cum era să facă Lognon una ca asta! Ţinea să ajungă singur la capăt.

— Am impresia că sunteţi îngrijorat – observă portăreasa.

— Presupun că inspectorul nu v-a spus nimic… A făcut cumva vreo observaţie… ceva?

— Nu. Mi-a mulţumit foarte politicos şi a plecat. À luat-o la dreapta, pe-acolo.

Singura soluţie era deci să mulţumească la rândul lor frumos, şi să plece. Maigret, fără să-l mai întrebe pe Janvier, îl luă cu el în bistroul reperat mai înainte, ceru un apetitiv şi-l bău în tăcere.

— Janvier, dă te rog un telefon la Secţia a 2-a, ca să vezi dacă n-au vreo ştire de la Lognon. Şi sun-o pe nevastă-sa, bineînţeles, dacă băieţii de la birou nu ştiu nimic. Şi, încă ceva: vezi dac-a dat vreun semn de viaţă la „Quai”?

Când Janvier isprăvi cu telefoanele, îl găsi pe Maigret

faţă în faţă cu cel de-al doilea apetitiv.

— Nimic!

— Nu văd decât o explicaţie: înseamnă că a vorbit la telefon cu Italia.

— Vorbim şi noi?

— Da. Hai la birou. De-acolo o să căpătăm legătura mai repede.

La „Quai” mai toată lumea plecase la masă. Maigret ceru lista hotelurilor din Florenţa, alese stabilimentele cele mai de lux şi la al treilea alo! află că da, fantilia Santoni locuieşte la noi. Nu, nu sunt în apartament, au coborât acum o jumătate de oră la restaurant.

Acolo îi putu găsi şi, spre norocul lui, dădu peste un maître d’hôtel care lucrase la Paris şi ştia puţin franţuzeşte.

— Fii drăguţ şi roag-o pe doamna Santoni să vină la telefon.

Omul se achită de comision, dar în locul glasului solicitat, Maigret se trezi cu o voce agresivă, de bărbat:

— Aş vrea să ştiu ce înseamnă toate astea?

— Cine-i la telefon?

— Marco Santoni. Noaptea trecută suntem treziţi din somn, pe motiv că poliţia din Paris are nevoie de-o informaţie urgentă. Astăzi ne urmăriţi la restaurant!

— Vă rog să mă iertaţi, domnule Santoni. Aici e comisarul Maigret, de la Poliţia judiciară.

— Se poate, dar tot nu văd ce-are nevastă-mea de-a face cu…

— N-avem nimic cu ea. S-a întâmplat numai că una din prietenele ei a fost asasinată.

— Asta spunea şi tipul de azi-noapte. Ei, şi? Ăsta-i un motiv ca să…?

— Soţia dumneavoastră avea o scrisoare în păstrare. Or, această scrisoare ne-ar ajuta poate să…

— Şi pentru asta era nevoie să telefonaţi de două ori? *A.* vorbit o dată doar cu inspectorul! Şi i-a spus tot ce ştie.

— Inspectorul a dispărut.

— Ah!

Furia interlocutorului se risipise.

— În cazul acesta, bine… aşteptaţi, mă duc s-o chem pe nevastă-mea. Sper însă că după aceea o s-o lăsaţi în sfârşit în pace, şi că numele ei nu va fi târât prin toate gazetele Parisului.

Şoapte în receptor: Jeanine era probabil, în cabina telefonică, lângă Santoni.

— Vă ascult! zise ea.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. Cred că ştiţi despre ce e vorba. Portăreasa din strada Ponthieu v-a încredinţat o scrisoare destinată Louisei.

— Acum îmi pare rău c-am luat-o…

— Ce s-a întâmplat cu scrisoarea?

Tăcere. Maigret crezu o clipă că s-a întrerupt legătura.

— I-aţi dat-o cumva în seara nunţii… la „Romeo”, atunci când v-a căutat?

— Bineînţeles că nu. Doar nu era să mă duc la nuntă cu scrisoarea după mine!

— Louise v-a căutat din cauza scrisorii?

Tăcere. O tăcere ca o şovăială.

— Nu, nici nu ştia de ea.

— Atunci ce voia?

— Să-i împrumut nişte bani, bineînţeles. Mi-a spus că nu mai are o centimă, că proprietăreasa a dat-o afară din casă şi mi-a dat să înţeleg că nu mai are altă scăpare decât sinuciderea. M-a făcut să înţeleg, spun. Pentru că nu era clar. Cu Louise nu era niciodată clar.

— I-aţi dat bani?

— Da. Ceva. Trei-patru hârtii de o mie. Nu ştiu… Nu i-am numărat.

— De scrisoare i-aţi vorbit?

— Da.

— Şi ce anume i-aţi spus? Exact…

— Ce scria înăuntru.

— Aţi citit-o?

— Da.

O nouă tăcere.

— Dacă vreţi să mă credeţi, bine, dacă nu… cum doriţi. Nu din curiozitate am citit-o. De fapt, nici n-am deschis-o cu Marco a găsit-o în geantă, el e cam gelos, i-am spus toată povestea, dar nu m-a crezut. Atunci i-am zis: „Deschide-o, şi-o să te convingi!”

Apoi câteva cuvinte, mai pe şoptite însă, bărbatului, care rămăsese în cabină:

— Taci din gură – şuşotea Jeanine – mai bine să le spunem adevărul cum a fost, şi gata! Până la urmă, tot or să-l descopere aşa că…

— Vă mai aduceţi aminte ce scria în bileţel?

— Nu chiar cuvânt cu cuvânt. De altfel, era prost scris, într-o franţuzească stâlcită, plină de greşeli de ortografie. În general, spunea cam asta: „Am un mesaj foarte important pentru dumneavoastră şi trebuie să vă întâlnesc fără întârziere. Întrebaţi de Fred, la *„Pickwick’s Bar”*, în strada Étoile. Eu sunt. Dacă nu mă mai găsiţi acolo, barmanul o să vă spună unde puteţi da de mine”. Alo! Mă auziţi?

Maigret, care lua notiţe, mormăi:

— Da, da, mai departe, vă rog!

— Pe urmă, zicea: „S-ar putea să nu mai rămân în Franţa multă vreme. În această eventualitate, voi lăsa documentul la barman. El o să vă ceară un act de identitate. O să înţelegeţi după aceea de ce”.

— Asta-i tot?

— Da.

— I-aţi comunicat Louisei conţinutul mesajului?

— Da.

— Şi a înţeles despre ce e vorba?

— La început, nu. După aceea, am avut impresia că se gândeşte, la ceva. A mai stat o clipă, mi-a mulţumit şi a plecat.

— În noaptea aceea aţi mai văzut-o?

— Nu. Cum s-o văd? Am aflat abia peste două zile că a murit. Din ziare.

— Credeţi că s-a dus la *„Pickwick’s Bar”*?

— Probabil. Nu? Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în

locul ei?

— În afară de dumneavoastră şi de soţul dumneavoastră, mai era cineva la curent cu mesajul?

— Nu ştiu. Scrisoarea a stat în poşeta mea două zile, mi se pare, sau trei.

— Dacă nu mă-nşel, în zilele acelea locuiaţi la *Hotel Washington*?

— Da.

— Aţi primit ceva vizite?

— Numai pe Marco.

— Unde se găseşte acum scrisoarea?

— Cred că am pus-o undeva, împreună cu celelalte hârtii.

— Lucrurile dumneavoastră mai sunt la hotel?

— Nu. Bineînţeles că nu. Le-am luat de-acolo în ajunul căsătoriei şi le-am dus la Marco. În afară de câteva obiecte de toaletă şi două-trei rochii, dar am trimis valetul şi le-a luat chiar în ziua aceea... Credeţi că a murit din cauza... mesajului?

— S-ar putea. N-a spus nimic atunci când a aflat, de scrisoare... nicio observaţie, nicio remarcă?

— Nimic.

— Nu v-a vorbit niciodată despre tatăl ei?

— Am întrebat-o o dată a cui e fotografia din portmoneu (avea o poză în portmoneu) şi mi-a spus: „E a tatii”. – „Mai trăieşte?” am insistat cu Dar s-a uitat la mine cu nişte ochi în care se citea că vrea să facă pe misterioasa, că n-are chef să vorbească, încât am tăcut. Altă dată, tocmai discutam despre părinţi, şi am întrebat-o: „Da’ taică-tu cu ce se ocupă?” Şi iarăşi, păstrând tăcere, s-a uitat la mine cu o privire de-ţi închidea gura. Ăsta era genul ei. Ştiu, nu se cade să vorbeşti morţii de rău, dar...

După „dar”, urmă o tăcere, impusă probabil de Santoni.

— Asta-i tot ce ştiu.

— Mulţumesc. Când credeţi că vă întoarceţi la Paris?

— Săptămâna viitoare.

Janvier ascultase convorbirea la celălalt receptor.

— Am impresia că am găsit pista lui Lognon – sugeră el, cu un zâmbet subţire.

— Cunoşti „*Pickwick's Bar*”?

— Doar din vedere. De intrat, n-am intrat niciodată acolo.

— Nici eu. Ţi-e foame?

— Da, dar şi mai mult aş vrea să ştiu ce s-a întâmplat la bar.

Maigret deschise uşa biroului de alături şi-l întrebă pe Lucas:

«— Vreo veste de la Lognon?

— Nimic, patroane.

— Dacă te sună, sunt la „*Pickwick's Baru*, strada Étoile.

— Patroane, a fost adineauri pe-aici una, proprietăreasa unui hotel din strada Aboukir. Un hotel cu camere mobilate. I-a trebuit cam multă vreme până să se hotărască. Spunea că a fost atât de ocupată în ultimele zile, încât n-a avut vreme nici măcar să citească ziarele. Pe scurt, a venit să-mi spună că Louise Laboine a locuit la dânsa patru luni.

— Când?

— De curând. Până acum două luni.

— Adică până în momentul când s-a mutat pe dichy.

— Da. Patroana zicea că în perioada aceea Louise lucra ca vânzătoare într-un magazin de pe bulevardul Magenta. Unul din magazinele alea care au tejghele cu solduri pe trotuar. Fata a lucrat acolo pe timpul iernii, dar s-a îmbolnăvit de bronşită şi a căzut la pat o săptămână întreagă.

— Cine-o îngrijea?

— Nimeni. Stătea într-o cămăruţă la ultimul etaj, un fel de mansardă. E, din câte am înţeles, un hotel de mâna a şaptea, pentru nord-africani mai ales.

Se umplusera acum mai toate golurile. Şi reconstituirea drumului străbătut de fată, din ziua când fugise de acasă până în noaptea de la „Romeo”, devenise în sfârşit posibilă.

— Mergem, Janvier?

Doar ultimele două ceasuri dinaintea morţii mai trebuiau reconstituite. Şoferul de taxi o întâlnise în Piaţa Saint-Augustin, apoi, pe jos, spre Arcul de

Triumf, acolo unde bulevardul Haussmann se încrucişează cu Faubourg Saint-Honoré. Adică drumul care ducea înspre strada Étoile.

Louise, fata asta care nu ştiuse niciodată să-şi organizeze viaţa, care nu găsise nimic de care să se agaţe decât o necunoscută, întâlnită într-un tren de noapte, mergea repede şi de una singură în ploaie, ca şi cum ar fi fost grăbită să-şi întâlnească destinul.

CAPITOLUL VIII

În care totul se petrece între oameni care cunosc preţul cuvântului rostit şi unde vine vorba din nou despre

Nasolu’.

Intrarea – pripăşită între vitrina unui curelar şi o spălătorie prin ale cărei geamuri vedeai fetele călcând rufe – era atât de strâmtă, încât majoritatea trecătorilor nici nu bănuiau că păşesc prin faţa unui bar. Din afară, interiorul localului era invizibil; pricina – vitrinele de sticlă opac-verzuie, şi uşa, acoperită cu o perdea roşu-închis. Singurul indiciu se afla deasupra uşii, reprezentând un felinar de epocă, ce găzduia un „*Pickwick’s Baru* scris cu litere mai mult sau mai puţin gotice.

Trecând pragul barului, Maigret încercă senzaţia că devine mai dur, mai impersonal parcă, şi o schimbare asemănătoare putea fi percepută şi în atitudinea lui Janvier.

Barul, lung şi îngust, era pustiu. Din cauza geamurilor opace şi a intrării nespus de strâmte, încăperea era întunecoasă; din loc în loc sclipeau puncte luminoase pe pereţii îmbrăcaţi în lemn.

Un bărbat în cămaşă se ridică la intrarea lor, făcând gestul de a lăsa ceva din mână, un sandviş, desigur, din care muşca, aşezat în spatele barului, fără să poată fi văzut atunci când uşa se deschidea.

Cu gura încă plină, bărbatul îşi aruncă privirea

asupra noilor veniţi. Dar nu rosti niciun cuvânt şi pe faţa lui nu se putea citi nimic. Era un tip mai mult decât brunet, cu părul atât de negru, încât bătea în albastru, cu sprâncenele groase ce-i dădeau un aer încăpăţânat, cu o gropiţă în mijlocul bărbiei, crestată precum o cicatrice.

Maigret nu-i aruncă nicio privire, dar se vedea de la o poştă că se recunoscuseră amândoi şi că nu se înfruntau pentru întâia oară. Maigret se îndreptă încetişor înspre bar şi se cocoţă pe un scaun înalt, descheindu-se la pardesiu şi împingându-şi pălăria pe ceafă. Janvier făcu la fel.

După o tăcere, barmanul întrebă:

— Beţi ceva?

Maigret se uită la Janvier, nehotărât.

— Tu ce zici?

— Cum spuneţi dumneavoastră.

— Două apetitive.

Albert îi servi, puse o carafă cu apă rece pe tejgheaua de acaju şi aşteptă. O clipă s-ar fi putut crede că oamenii aceştia se joacă de-a cine tace mai mult.

Comisarul sparse liniştea:

— La ce oră a fost Lognon pe-aici?

— Nu ştiam că-l cheamă Lognon. Toată lumea îi zice Nasolu'.

— La ce oră?

— Pe la unşpe. Nu m-am uitat la ceas.

— Unde l-ai trimis?

— Nicăieri.

— Ce i-ai spus?

— I-am răspuns la întrebări.

Maigret luă o măslină de pe farfurioara de pe tejghea, apoi încă una, mâncându-le cu aerul că se gândeşte aiurea.

De la intrare încă, atunci când barmanul se ridicase în picioare, comisarul l-a recunoscut. Era vorba de un anume Albert Falconi, corsican de felul lui. Maigret, de-a lungul anilor, îl trimisese de vreo două ori la puşcărie pentru organizare de jocuri clandestine şi, o dată, pentru trafic de aur în direcţia Bruxelles. Falconi mai fusese

bănuit şi de lichidarea, în Montmartre, a unui tip din banda marsiliczilor, dar, lipsind dovezile, a fost pus în libertate. Corsicanul trebuia să aibă la vreo treizeci şi cinci de ani.

De o parte şi de alta, partenerii evitau discuţiile inutile. Totul se petrecea cumva ca între profesionişti şi de aceea cuvintele rostite erau încărcate de semnificaţie.

— Marţi, când ai citit ziarul, ai recunoscut-o pe puştoaică?

Albert nu făcu nu, din cap, dar nici nu încuviinţă, continuând a se uita la comisar cu o privire impasibilă.

— Câţi clienţi erau în bar luni seara, când a venit fata aici?

Maigret cercetă sala din priviri. Există la Paris o seamă de baruri dintr-acestea, unde trecătorul care deschide uşa din întâmplare şi le vede aşa, goale, se întreabă din ce anume trăiesc. Întrebare lipsită de temei. De fapt, localurile la care ne referim au toate o clientelă a „casei”, alcătuită din oameni aparţinând mai mult sau mai puţin aceleiaşi lumi şi care se regăsesc, cu regularitate matematică, la anume ore din zi sau din noapte.

Albert nu obişnuia să deschidă dimineaţa. Acuma, probabil că tocmai sosise şi se îndeletnicea cu aranjatul sticlelor. Seara, dimpotrivă, scaunele erau fără îndoială ocupate până la ultimul, lăsând clienţilor doar atâta loc, cât să se poată strecura de-a lungul pereţilor, în fundul sălii, se vedea o scară ducând la subsol.

Barmanul, la rândul lui, părea că numără scaunele.

— Era aproape plin – spuse el, în sfârşit.

— Între douăsprezece şi unu?

— Să zicem mai degrabă pe la unu.

— O mai văzuseşi vreodată până atunci?

— Nu, era prima oară.

Probabil că toată lumea întorsese capul spre Louise, cercetând-o cu oarecare curiozitate. Şi nu întâmplător: femeile care frecventau localul erau îndeobşte profesioniste „şi deci deosebite la înfăţişare de tânără Laboine. În plus, rochia de seară, aşa de purtată, capa de

velur croită pe altă măsură stârniseră probabil senzaţie.

— Ce-a făcut?

Albert se încruntă, asemenea cuiva care încearcă să-şi aducă aminte.

— S-a aşezat pe un scaun.

— Unde?

Albert cercetă taburetele cu privirea.

— Cam pe-aici unde staţi dumneavoastră acum. Era singurul scaun liber mai lângă uşă.

— Ce-a băut?

— Un Martini.

— Când a comandat băutura? Imediat ce-a intrat?

— Nu. După ce am întrebat-o eu ce serveşte.

— Şi după aia?

A stat aşa, un timp, fără să spună nimic.

— Avea poşetă?

— A pus-o pe tejghea. O poşetă argintie.

— Lognon ţi-a pus aceleaşi întrebări ca şi mine?

— Da, dar în altă ordine.

— Mai departe…

— Prefer să răspund la întrebări.

— Te-a întrebat dacă ai o scrisoare pentru ea?

Albert dădu din cap afirmativ.

— Unde era scrisoarea?

Barmanul se răsuci, ca filmat cu încetinitorul, şi arătă un spaţiu gol, între două sticle ce nu păreau a fi destinate consumului şi unde se găseau două sau trei plicuri adresate clienţilor.

— Aici.

— I-ai dat-o?

— Mai întâi i-am cerut buletinul.

— De ce?

— Pentru că aşa mi s-a spus să fac.

— Cine ţi-a spus?

— Tipul.

Albert nu rostea niciodată mai mult decât strictul necesar şi în clipele de tăcere încerca să ghicească întrebarea următoare.

— Jimmy?

— Da.

— Jimmy şi mai cum?

— Nu ştiu. Oamenii nu prea obişnuiesc să-şi dea numele de familie în baruri.

— Depinde de baruri.

Albert ridică din umeri, ca şi cum ar fi vrut să spună că nu se simte jignit.

— Vorbea franţuzeşte?

«— Destul de bine pentru un american.

— Cum arăta tipul?

— Cred că ştiţi mai bine decât mine. nu?

— Totuşi, cum arăta tipul?

— Am avut impresia că stătuse la pârnaie câţiva anişori.

— Unul mic, pirpiriu şi cu mutră de om bolnăvicios?

— Da.

— Luni mai era aici?

— Plecase din Paris. De vreo cinci-şase zile.

— Dar până să plece, venea la *„Pickwick's"* în fiecare zi?

Albert încuviinţă, fără a-şi manifesta nerăbdarea şi, întrucât paharele se goliseră, destupă din nou sticla de apetitiv.

— Stătea mai tot timpul pe-aici.

— Unde locuia?

— Nu ştiu. Cred că într-un hotel din cartier. N-aş putea să spun care.

— Plicul ţi l-a dat de la început?

— Nu. M-a rugat numai că, dacă vine fata şi întreabă de el, să-i spun la ce oră poate să-l găsească; – La ce ore venea pe-aici?

— După-amiază, pe la patru, şi pe urmă toată seara, până noaptea târziu.

— La ce oră închizi?

— La două noaptea, uneori la trei, depinde.

— Obişnuia să stea de vorbă cu tine?

— Câteodată.

— Despre el?
— Despre fel de fel de chestii.
— Ţi-a spus că a fost la puşcărie?
— De spus nu mi-a spus, dar mi-a earn dat să înţeleg.
— Sing-Sing?
— Tot ce se poate. Dacă Sing-Singul e în statul New York, acolo, pe malul Hudson-ului, asta e.
— Nu ţi-a spus ce conţine plicul?
— Nu. Mi-a atras atenţia numai că-i vorba de ceva important. Era grăbit. Voia să plece.
— Din cauza poliţiei?
— Din cauza fiică-sii. Se mărită săptămâna viitoare. La Baltimore. De-asta voia să plece neîntârziat.
— Ţi-a vorbit ceva despre fata cu scrisoarea? Cine e, cum arată?
— Nu. Mi-a cerut numai să mă asigur că e vorba de persoana-n cauză. De-asta i-am cerut buletinul.
— Fata a citit scrisoarea aici, la bar?
— Nu, a coborât jos.
— Jos ce e?
— WC-ul şi telefonul.
— Crezi că s-a dus să citească scrisoarea acolo?
— Presupun.
— Şi-a luat poşeta cu ea?
— Da.
— Cum arăta când a revenit?
— Ceva mai puţin abătută ca înainte.
— Crezi, că înainte de a veni aici băuse ceva?
— Nu ştiu. Poate.
— Ce-a făcut după aceea?
— S-a aşezat iarăşi pe scaun.
— Şi-a mai comandat un Martini?
— Nu ea. Amëricanul. Celălalt american, vreau să zic.
— Care american J
— Un malac cu o cicatrice atâta şi urechile clăpăuge.
— Nu-l cunoşti?
— Nu. Pe ăsta nu ştiu nici măcar cum îl cheamă.
— De când a început să vină pe-aicea?

— Cam de pe vremea când începuse să vină şi Jimmy.
— Se cunoşteau?
— Jimmy, în tot cazul, nu-l cunoştea. Sigur.
— Şi celălalt?
— Am avut impresia că-l urmăreşte.
— Venea de fiecare dată la aceeaşi oră?
— Cam. Avea o maşină mare, gri. O lăsa la intrare.
— Jimmy n-a făcut niciodată vreo aluzie la el?
— M-a întrebat dacă-l cunosc.
— Şi i-ai răspuns că nu…
— Da. Ceea ce l-a cam îngrijorat. După un timp mi-a spus că trebuie să fie F.B.I.-ul care se întreabă, pesemne, ce caută în Franţa, şi îl fila.
— Crezi că asta era?
Î – Eu nu mai cred nimic, de mult.
— După ce Jimmy a plecat în America, celălalt a mai venit pe aici?
— În fiecare zi.
— Ce scria pe plic?
— Louise Laboine, Paris.
— Un client care şedea, ca mine de pildă, pe scaun, ar fi putut descifra scrisul de-aici, de la locul lui?
— Nu.
— Tu nu ieşi niciodată de după tejghea?
— Când e lume, nu. N-am încredere în nimeni.
— Ce-a vorbit americanul cu domnişoara Laboine
— I-a cerut permisiunea să-i ofere ceva de băut
— Şi fata a primit?
— La început s-a uitat la mine ca şi cum mi-ar fi cerut sfatul. Se vedea cât colo că nu-i obişnuită cu asemenea purtări.
— Şi tu i-ai făcut semn să accepte?
— Nu i-am făcut niciun semn. Le-am servit doar două sonde cu Martini. După aceea, m-am dus la celălalt capăt al tejghelei, pentru că mă chemase cineva, şi n-am mai fost atent la ce se întâmplă.
— Fata a plecat împreună cu americanul?
— Am impresia că da.

— Cu maşina?

— Am auzit un zgomot de motor.

— Asta-i tot ce i-ai spus lui Lognon?

— Nu. Mi-a pus şi alte întrebări.

— Ce fel de întrebări?

— De pildă, dacă tipul a dat vreun telefon între timp, sau nu. I-am spus că nu. Pe urmă, dacă ştiu unde locuia. I-am spus iarăşi că nu. În sfârşit, dacă n-am idee cumva unde s-a dus.

Acum, Albert se uita fix la Maigret şi aştepta.

— Ei, şi?

— O să vă spun exact ce i-am spus şi Nasolului, în ajun, americanul mă întrebase care-i drumul cel mai bun până la Bruxelles. Atunci i-am sugerat să iasă din Paris prin Saint-Dénis, să treacă prin Compiègne, apoi…

— Asta-i tot?

— Nu. Cam cu o oră înainte de sosirea puştoaicei, tipul deschide din nou discuţia despre Bruxelles. De data asta voia să-i recomand hotelul cel mai bun.

I-am spus că eu trag de obicei la *Palace*, peste drum de gară. Gara de Nord.

— Ce oră era când i-ai povestit toate astea lui Lognon?

— Unu şi ceva. A durat mai mult decât cu dumneavoastră, pentru că, între timp, trebuia să mă ocup şi de clienţi.

— Ai un mers al trenurilor?

— Dacă e ca să vă uitaţi la trenurile de Bruxelles. nu mai e nevoie. Inspectorul a telefonat la gară şi i s-a spus că nu mai e niciun tren în noaptea aia. Primul pleca la cinci jumătate dimineaţa.

— Ţi-a spus cumva că pleacă la Bruxelles cu trenul de cinci jumate?

— Nu mai era nevoie să-mi spună.

— După părerea ta, ce-o fi făcut până la cinci dimineaţa?

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut?

Maigret se gândea. Era vorba, aşadar, de doi străini.

Amândoi au locuit, pare-se, în cartier. Şi amândoi au descoperit cam în acelaşi timp *„Pickwick's Bar"*.

— Crezi că Lognon s-a apucat să facă turul hotelurilor din jur?

— Dumneavoastră conduceţi ancheta, nu? Dumneavoastră răspundeţi de – Nasolu, nu eu.

— Janvier, fugi până jos şi dă un telefon la Bruxelles. Cere *Palace-uy* şi vezi dacă nu l-au văzut cumva pe Lognon. Probabil că a sosit acolo pe la nouă jumate dimineaţa. Şi probabil că-l tot aşteaptă pe americanul cu maşina.

Cât lipsi inspectorul, Maigret nu scoase o vorbă. Albert, la rându-i, considerând pesemne discuţia terminată, se aşezase pe un scaun îndărătul tejghelei şi începu din nou să mănânce.

Maigret nu-şi golise al doilea pahar, dar lichidase în schimb farfurioara cu măsline. Stătea cu ochii fixaţi pe pustiul sălii, pe scaunele acum goale, pe scăriţa din fund, şi s-ar fi zis că încearcă să umple acest decor cu oamenii aflaţi acolo luni noaptea, adică în clipa când Louise Laboine, în rochie de seară albastră, cu capă de velur şi poşeta argintie, îşi făcuse intrarea la *„Picktuick's"*.

Uitându-te acum la fruntea lui Maigret, ai fi descoperit un rid adânc. De două ori deschise gura comisarul să spună ceva, dar de două ori se răzgândi.

Se scurseră peste zece minute de tăcere şi barmanul avu timp să isprăvească de mâncat, să strângă firimiturile într-un şerveţel şi să-şi bea ceaşca de cafea. Apoi, luând o cârpă de o curăţenie îndoielnică, porni să şteargă praful de pe sticle. Janvier îşi făcu apariţia în capul scării.

— Lognon e la telefon, patroane. Vreţi să vorbiţi cu el?

— Inutil. Spune-i că poate să se întoarcă.

Janvier şovăi o clipă, incapabil să-şi ascundă mirarea şi întrebându-se dacă a auzit bine, dacă Maigret s-a gândit înainte de a spune ceea ce a spus. Pe urmă, însă; obişnuit să asculte, făcu stânga-mprejur şi coborî scara, murmurând: i

— Bine… 1

Albert nici măcar nu tresărise. Dimpotrivă, trăsăturile i se înăspriseră parcă. Barmanul ştergea în continuare, automat, sticlele una câte una, urmărind în oglindă, din spatele rafturilor, mişcările comisarului.

Janvier se întoarse. Maigret întrebă t

— S-a supărat?

— A început o frază, dar s-a oprit la jumătate şi pe urmă a zis: „Dacă-i ordin!”

Maigret coborî de pe scaun, se încheie la pardesiu, îşi potrivi pălăria.

— Îmbracă-te, Albert – rosti el simplu.

— Poftim?

— Am spus: îmbracă-te. Mergem la Quai des Orfèvres. Avem ceva de discutat.

Barmanul părea că nu mai înţelege nimic.

— Dar nu pot să las barul… aşa… 1

— N-ai o cheie?

— Bine, dar… de fapt, ce vreţi de la mine? V-am spus tot ce ştiu!

— Vrei să te iau cu forţa

— Nu, nu, vin! Dar…

Maigret şi Janvier urcară lângă şofer. Albert, singur, în spate. În tot timpul drumului, barmanul nu scoase o vorbă. Se uita drept înainte, cu aerul încruntat şi dur al omului care se chinuie să înţeleagă despre ce e vorba. Janvier, la rându-i, nu pronunţa niciun cuvânt. Maigret îşi fuma pipa în tăcere.

— Urcă!

Comisarul îl pofti pe barman să intre primul în birou, apoi îl întrebă pe Janvier, de faţă cu el:

— Cât e ceasul acuma la Washington?

— Trebuie să fie opt dimineaţa.

— Până ce căpătăm legătura, chiar cu prioritate, tot se face în jur de nouă. Cere F.B.I.-ul. Dacă Clark e acolo, încearcă să dai de el. Aş vrea să-i spun o vorbă.

Îşi scoase încet pardesiul, pălăria, şi le atârnă în dulap.

— Poţi să-ţi scoţi pardesiul. O să avem de lucru, cam mult, probabil.

— Dar tot nu mi-aţi spus de ce?…

— Câte ore-ai stat aici, în ziua când am discutat chestia cu lingourile de aur?

Memoria lui Albert funcţiona impecabil.

— Patru.

— Ai citit ziarele de marţi dimineaţa… N-ai remarcat nimic?

— Ba da: fotografia fetei.

— Atât? Mai era o fotografie: trei tipi, nişte „duri”, li se spunea „spărgătorii de ziduri”. La trei dimineaţa au făcut mărturisiri complete. Dar ştii de câtă vreme se aflau în biroul ăsta? *De treizeci de ore*.

Maigret se aşeză la locul lui, apoi începu să facă ordine printre pipe, având aerul că o caută pe cea mai bună.

— Tu ai preferat să isprăvim după patru ore. În ceea ce mă priveşte, mi-e totuna. Suntem destui ca să facem cu schimbul; iar timp avem berechet.

Făcu numărul de telefon al braseriei *Dauphine*.

— Aici Maigret. Fii drăguţă şi trimite-mi, te rog, nişte sandvişuri… şi bere… pentru câte persoane?…

De fapt, nici Janvier nu mâncase.

— Pentru două persoane. Da, acuma… da, patru halbe, e-n regulă.

Îşi aprinse pipa şi se duse la fereastră, uitându-se câteva clipe la maşinile şi pietonii de pe podul Saint-Michel. În spatele lui, Albert îşi aprinse o ţigară.

Mâna lui se dorea sigură şi fără tremur. Barmanul avea acrul serios al omului care cântăreşte situaţia.

— Ce vreţi să ştiţi? întrebă el, într-un sfârşit, dar / cam fără de hotărâre în glas.

— Totul.

— Dar v-am spus adevărul…

— Nu.

Maigret vorbea fără a se obosi să se întoarcă cu faţa la Albert. Văzut aşa, din spate, comisarul arăta într-adevăr

ca cineva care n-are nimic altceva de făcut decât să aştepte, fumându-şi pipa şi privind forfota străzii.

Albert tăcu din nou; destul de mult chiar, pentru că, între timp, chelnerul de la braserie intră cu tava şi o puse pe birou. Maigret făcu câţiva paşi şi deschise uşa de la biroul inspectorilor.

— Janvier! strigă el.

Janvier se ivi în prag.

— Avem legătura în douăzeci de minute.

— Serveşte-te, e pentru amândoi.

În acelaşi timp îi făcu semn să-şi ia sandvişul şi berea în biroul vecin.

Maigret se tolăni în fotoliu şi începu să mănânce. Acum rolurile se inversaseră. Adineauri, la *„Pickwick's Bar"*, Albert era acela care mânca în spatele tejghelei.

Comisarul părea că a uitat de prezenţa barmanului, şi ai fi putut jura că nu se gândea decât să mes –, tece şi să soarbă din când în când câte un gât de bere. Privirea goală rătăcea printre hârtiile împrăştiate pe birou.

— Sunteţi sigur de ceea ce faceţi, nu?

Comisarul încuviinţă din cap, cu gura plină

— Credeţi că voi începe să scuip totul?

Maigret ridică din umeri, ca şi cum ar fi vrut să spună că faptul îl lasă rece.

— De ce l-aţi chemat îndărăt pe „Nasolu'"?

Maigret zâmbi.

Şi în clipa aceea, Albert rupse furios ţigara, îşi fripse pe semne degetele şi mirii:

— Mă-sa!

Prea încordat ca să mai stea jos, barmanul se ridică, făcu câţiva paşi până la fereastră şi îşi lipi fruntea de geam, privind la rându-i mişcarea străzii.

Când îşi întoarse capul, gata, se hotărâse; neliniştea pierise, muşchii erau relaxaţi. Fără să fie invitat, luă o halbă de bere de pe tavă, sorbi două înghiţituri, se şterse la gură şi se aşeză pe scaun. Era ca un ultim gest de sfidare, pentru salvarea aparenţelor.

— Cum aţi ghicit? întrebă el.

Maigret răspunse liniştit:

— N-am ghicit. *Am ştiut* din prima clipă.

CAPITOLUL IX

În care se demonstrează ca o scară poate juca un rol important în viaţa omului, iar o poşetă de damă unul şi mai de seamă încă…

Maigret trase câteva fumuri din pipă şi se uită la interlocutorul său, în linişte. S-ar fi zis că-şi organizează pauzele, asemenea actorilor, pgntru a lansa cu mai multă greutate replica următoare. De fapt, nu era vorba de niciun fel de cabotin a j. Abia mai vedea acum chipul barmanului. Comisarul se gândea la Louise Laboine. De altfel, tot timpul cât aşteptase, în tăcere, în barul de pe strada Étoile, întoarcerea lui Janvier de la telefon, se străduise să o vadă pe ea. Vine, deschide uşa, intră, localu-i plin de clienţi, şi ea cu o rochie de seară jigărită şi o capă de velur, care nu era pe măsura ei.

— Vezi – murmură el în sfârşit – povestea ta-i perfectă la prima vedere, niţel cam prea perfectă chiar şi te-aş fi crezut… dacă… dacă n-o cunoşteam pe fată.

Albert, surprins, întrebă fără să vrea!

— Aţi cunoscut-o?

— Am ajuns s-o cunosc destul de bine.

Şi chiar acum, când vorbea cu barmanul, şi-o închipuia pitită sub pat, la domnişoara Poré; apoi, peste un timp, certându-se cu Jeanine Armenieu în apartamentul din strada Ponthieu; pe urmă, în cămăruţa mizeră din hotelul din strada Aboukir; apoi, pe trotuarul din faţa magazinului de pe Magenta, unde lucra în bătaia vântului.

Comisarul ar fi fost în stare să repete cuvânt cu cuvânt frazele rostite de-a lungul ultimelor zile despre Louise, vorbele portăresei, comentariile văduvei Crémieux.

Şi o vedea intrând la „*Maxim's*", aşa cum o vedea, o lună mai târziu, strecurându-se, la „*Romeo*", printre nuntaşi.

— Mai întâi de toate e mai mult decât probabil ca nu s-a aşezat la bar.

Pentru că simţea că nu-i la locul ei, aicea, că toată lumea o priveşte şi observă din prima clipă calitatea rochiei de împrumut.

— Şi chiar de s-ar fi aşezat, n-ar fi comandat un Martini. Ştii care-a fost greşeala ta? Că ai judecat-o pe Louise după chipul şi asemănarea clientelor tale cele de fiecare seară şi când te-am întrebat ce-a băut, mi-ai răspuns automat: „Un Martini”.

— N-a băut nimic – recunoscu Albert.

— Şi nici n-a coborât la subsol să citească scrisoarea. În barurile tip *„Pickwick's”*, ca al tău pentru douăzeci-treizeci. de obişnuiţi ai casei, nu există îndeobşte nicio inscripţie deasupra scării. Dar chiar de-ar fi fost una, n-o prea văd eu pe Louise având curajul să treacă prin spatele a douăzeci de clienţi, majoritatea mai mult. sau mai puţin beţi. În sfârşit, ziarele n-au publicat *toate* rezultatele autopsiei. Reporterii au scris doar că stomacul moartei conţinea alcool, fără să precizeze însă că e vorba de rom. Or, Martini-ul se prepară din gin şi vermut.

Spunând ceea ce spusese, Maigret nu triumfa de fel, poate pentru că se gândea mereu, mereu la Louise. Vorbea cu glas scăzut, ca şi cum ar fi dialogat cu el însuşi.

— I-ai dat într-adevăr scrisoarea?

— I-am dat o scrisoare.

— Vrei să spui un plic?

— Da.

— Care conţinea o hârtie albă?

— Da.

— Când ai deschis scrisoarea? Scrisoarea cea adevărată?

— Când am fost sigur că Jimmy s-a urcat în avionul de Statele Unite.

— Ai pus, va să zică, să-l urmărească la Orly?

— Da.

— De ce? Doar la ora aceea habar n-aveai despre – ce e vorba.

— Un tip care scapă din puşcărie şi se omoară să traverseze Oceanul numai şi numai ca să dea o scrisoare

unei fete de 18 ani, asta înseamnă că e chestie importantă.

— Ai păstrat scrisoarea?;

— Am rupt-o.

Maigret îl crezu, convins fiind că Albert nu-şi va mai da osteneala să mintă.

— Ce scria?

— Ceva în genul ăsta: *„Poate că nu m-am ocupat piua acum îndestul de tine, dar într-o zi vei înţelege că, de fapt, a fost mai bine pentru tine. Orice vei auzi despre mine, să nu mă judeci prea aspru. Fiecare om îşi alege calea în viaţă şi adesea la o vârstă când nu eşti în stare să hotărăşti bine, iar după aceea e prea târziu.*

Poţi să ai încredere în aducătorul acestei scrisori. Când o s-o primeşti, eu voi fi mort. Să nu te întristezi; acum, când scriu, sunt la vârsta când nu mai am ce căuta pe lumea asta. Singura mea consolare e să te ştiu pe tine de-acum înainte la adăpost de orice nevoie. Cere un paşaport pentru Statele Unite cât de repede poţi. Brooklyn este o mahala a New York-ului, poate că ai învăţat asta la şcoală. Acolo vei găsi, la adresa de mai jos, un mic croitor polonez, pe nume...”

Albert se opri, Maigret îi făcu semn să continue.

— Am uitat cum îl cheamă.

— Nu, n-ai uitat.

— Bine!... *„pe nume Lukasek. Caută-l fără întârziere, arată-i paşaportul şi el îţi va înmână o anumită sumă de bani...”*

— Asta-i tot?

— Mai erau în coadă vreo trei-patru fraze sentimentale, dar nu le-am reţinut.

— Adresa ai reţinut-o?

— Da. 1214, strada 37.

— Cu cine-ai pregătit lovitura?

Albert fu ispitit iarăşi să tacă. Dar privirea lui Maigret îl fixa cu stăruinţă, drept care barmanul se resemnă.

— Cu un prieten.

— Adică?

— Bianchi.

— Tot eu prăjina aceea de Jeanne mai este?

Pe sus-numitul – bănuit a fi şeful bandei c-orsicanilor – Maigret îl arestase de vreo zece ori până acuma, dar nu izbutise să-l înfunde decât o singură dată. Drept e că pe cinci ani de zile.

Comisarul se ridică şi deschise uşa biroului vecin.

— Torrence e acolo?

Cineva se duse să-l caute.

— Ia doi oameni cu tine. Verifică dacă „Prăjina* mai stă pe strada Lépic. S-ar putea să-l găseşti acolo pe Bianchi. Dacă nu-i la Jeanne, fă-o să-ţi spună unde-l poţi găsi. Fii atent'., e în stare să tragă.

Albert asculta, impasibil.

— Mai departe…

— Ce mai vreţi de la mine?

— Bianchi nu-şi putea permite să trimită pe fitecine în Statele Unite ca să-l caute pe Lukasek şi să încaseze banii. Şi-a închipuit, probabil, că polonezul are instrucţiuni precise şi că va cere fetei să se legitimeze.

Supoziţia era atât de evidentă, încât nici nu mai aşteptă răspuns.

— Aţi aşteptat-o să vină, la „*Pickwick's*".

— Da, dar n-aveam de gând s-o omorâm.

Albert tresări, surprins, când îl auzi pe Maigret spunând:

— Sunt convins.

Banda corsicanilor era alcătuită din profesionişti în toată puterea cuvântului. Or, un profesionist nu-şi creează riscuri inutile. Aveau nevoie doar de un singur lucru: buletinul fetei. Odată în posesia actului, banda ar fi obţinut un paşaport pe numele Louisei Laboine pentru una din complicele lor, şi într-o bună zi aceasta ar fi bătut la uşa croitorului.

— R-Bianchi era la bar?

— Da.

— Fata a plecat fără să deschidă plicul?

— Da.

— Şeful tău venise cu maşina?

— Era în faţa uşii.

— Cine o conducea?

— „Tatuatul”. Dacă tot am ajuns aici, să mergem până la capăt.

— A urmărit-o?

— Eu n-am fost cu dânşii. Ceea ce ştiu e ce mi-au povestit a doua zi. N-are rost să-l căutaţi pe Tatuat – la Paris. A intrat frica în el după cele întâmplate, şi a fugit.

— La Marsilia?

— Probabil.

— Presupun că aveau de gând să-i fure poşeta?... – întocmai. Mai întâi au depăşit-o. Iar când fata a ajuns în dreptul lor, Bianchi a coborât din maşină. Strada era pustie. Şeful a apucat poşeta, fără să-şi dea seama că e prinsă de mâna fetei cu un lănţişor. Atunci fata a căzut în genunchi. Când a văzut că vrea să deschidă gura şi să ţipe, Bianchi a lovit-o peste obraz. Se pare că puştoaica se agăţase de el, încercând să strige după ajutor. Atunci a scos o mă ciucă din buzunar şi a ucis-o.

— Povestea cu americanul numărul doi a fost ca

Şi să scapi de Lognon?

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în locul meu? Nasolu’ s-a prins.

— Şi, totuşi, în mai tot timpul anchetei, inspectorul fusese cam de fiecare dată în avans faţă de P.J., şi dacă ar fi cercetat mai îndeaproape mentalitatea fetei, ar fi reuşit, în sfârşit, să triumfe; triumful la care râvnea de atâta amar de vreme, fără să mai Creadă nici el în această posibilitate…

La ce s-o fi gândind acum, în trenul de Paris? Probabil că-şi blestema ghinionul, încredinţat fiind mai mult ca oricând că lumea întreagă se unise împotriva lui. Din punct de vedere tehnic, Lognon nu săvârşise nicio greşeală şi adevărul este că niciun manual de poliţie nu te învaţă cum să intri în pielea unei fete crescută la Nisa de o mamă pe jumătate nebună.

Ani de-a rândul, Louise îşi căutase cu îndărătnicie

locul; nu l-a aflat niciodată. Pierdută într-o lume pe care nu o înţelegea, se agăţase cu desperare de cea dintâi fiinţă întâlnită în cale, şi aceasta sfârşise prin a o trăda.

Singură, singură se încrâncena într-o lume ostilă. Şi încercând zadarnic să înveţe regula jocului.

Probabil că despre tatăl ei nu ştia mai nimic. Probabil, de asemenea, adică sigur că da, de mică încă începuse să se întrebe de ce maică-sa nu e ca celelalte mame şi de ce ele două trăiesc într-alt chip decât vecinele?

Se zbătea din toate puterile, încercând a se adapta. Fugise de acasă. Citea Mica publicitate, căutând, căutând. Şi, în timp ce Jeanine Armenieu găsea de lucru fără dificultate, ea era dată afară din toate slujbele posibile şi imposibile. Fără excepţie.

Oare Louise sfârşise cumva – ca şi Lognon – prin a se convinge că există un fel de conjuraţie împotriva ei?

De ce, cum, prin ce anume era fata asta într-atâta de altfel decât semenele ei? De ce se abăteau asupră-i toate necazurile?

Până şi moartea Louisei se ivise ca un fel de ironie a sorţii. Dacă lănţugul de la poşeta argintie n-ar fi fost răsucit pe încheietură, Bianchi s-ar fi mulţumit să-i smulgă geanta şi maşina s-ar fi îndepărtat cu toată viteza.

Iar dacă, după aceea, ar fi alergat la poliţie să reclame, n-ar fi crezut-o nimeni.

— De ce-au lăsat trupul în Piaţa Vintimille?

— Mai întâi, pentru că nu puteau să-l lase la doi paşi de barul meu. Apoi, îmbrăcată cum era, părea mai la locul ei în Montmartre. S-au dus într-acolo şi au ales primul loc mai fără lume.

— Nu ştii dacă au apucat să trimită pe cineva la Consulatul Statelor Unite?

— Nu. Ei aşteaptă…

— La telefon, patroane; inspectorul Clark.

— Dă-mi legătura aici.

Nu mai era vorbă acum decât de o verificare şi – în plus – Maigret voia să pună câteva întrebări F.B.I.-ului, mai mult din curiozitate personală.

Convorbirea cu Clark s-a desfăşurat – ca de obicei – jumătate în engleza mizerabilă a lui Maigret, jumătate în franceza imposibilă a america-nului, fiecare străduindu-se cu conştiinciozitate să vorbească limba celuilalt.

Dar, înainte ca inspectorul Clark să înţeleagă despre ce, sau mai bine-zis despre cine-i vorba, Maigret trebui să înşiruie, ca într-un pomelnic, toate numele lui Julius van Cram, zise Lemke, zis Stieb, zis Ziegler, Marek, Spangler, Donley…

Numitul fusese înmormântat cu o lună de zile în urmă, sub numele de Donley, la Sing-Sing, unde ispăşea o pedeapsă de opt ani, pentru abuz de încredere.

— Banii au fost găsiţi?

— O parte doar. Foarte puţini.

— Era o sumă mare?

— Cam o sută de mii de dolari.

— Spune-mi, te rog, pe complicele lui nu-l chema cumva Jimmy?

— Jimmy O'Malley. A scăpat cu numai trei ani şi a ieşit din puşcărie acum două luni.

— După care a venit în Franţa…

— Ştiam că fiică-sa trebuie să se mărite zilele astea.

— S-a-ntors acasă pentru nuntă. Banii sunt în Brooklyn, la un croitor polonez, pe numele LuFasek.

Era, totuşi, în glasul lui Maigret, un anume freamăt de victorie.

— Lukasek, care poate nici nu bănuieşte ce-are în păstrare, trebuie să înmâneze pachetul unei fete pe numele Louise Laboine.

— Vine?

— Din păcate, nu.

Cuvintele îi scăpaseră fără voie. Corectându-se, se grăbi să adauge.

— A murit. Acum câteva zile. La Paris.

Mai schimbă câteva cuvinte de politeţe cu Clark, pe care nu-l mai văzuse de câţiva ani de zile, şi chiar două-trei glume. După ce isprăvi, privirea lui îl întâlni cu surprindere parcă pe Albert, şezând şi fumându-şi ţigara.

Tipii de la F.B.I. vor găsi, fără doar şi poate, dolarii şi îi vor restitui păgubaşului, probabil bancher, sau poate unei companii de asigurări. Pentru că bancherii se asigură îndeobşte împotriva furtului. Micul croitor polonez va înfunda puşcăria. Jimmy O Malley, în loc să ia parte la nunta fetei sale, la Baltimore, va reintra – datorită serviciului făcut – la Sing-Sing.

Viaţa Louisei atârnase de un fleac: un lănţişor răsucit pe mână. Dacă domnişoara Irène, din strada Douai, ar fi oferit fetei care venise să închirieze o rochie la ceasul acela de seară o poşetă cu alt model…

Sau dacă s-ar fi abătut la timp pe la portăreasa din Ponthieu ca să capete scrisoarea în mână…

Oare ar fi plecat în America?

Şi ce-ar fi făcut după aceea cu suta de mii de dolari?

Maigret îşi termină halba. Cam leşietică acum, după atâta aşteptare. Apoi îşi goli pipa, dar nu în scrumieră, ci în găleata cu cărbuni, ciocnind-o de tocul pantofului.

— Janvier, vrei să vii puţin?

1 – 1 arătă pe barman. Acesta pricepu numaidecât cum devine cazul. Puterea obişnuinţei.

— Ia-l în birou la tine, înregistrează-L declaraţia, pune-l să iscălească şi trimite-l la arest, între timp, eu o să-i telefonez judecătorului Coméliau.

Toate astea făceau parte din numita rutină, care pui mai spunea nimic. În momentul când Albert ieşea pe uşă, îl chemă îndărăt:

— Am uitat apetitivele.

— Erau în contul casei.

— Pentru nimic în lume!

Şi-i întinse, bancnotele, de parcă s-ar fi aflat în sbarul de pe Étoile, murmurând:

— Păstrează restul.

Şi tot ca şi cum s-ar fi aflat încă în spatele tejghelei, barmanul răspunse mecanic:

— Mulţumesc.

18 ianuarie 1954

CUPRINS

CAPITOLUL I
În care inspectorul Lognon descoperă un cadavru şi pe urmă se plânge că i l-a şterpelit altcineva. 6
CAPITOLUL II
În care Nasolu’ se întâlneşte cu o veche cunoştinţă, iar Lapointe e însărcinat cu o misiune ciudată. 24
CAPITOLUL III
Servitoarea cea micuţă care nu ştie să vorbească la telefon şi bătrâna doamnă din strada, Clichy. 44
CAPITOLUL IV
În care-i vorba de fata de pe bancă şi de mireasa – din bar 66
CAPITOLUL V
Despre o doamnă care îşi câştigă viaţa jucând la ruletă, despre o fată bătrână care vrea să spună totul şi despre o fetişcană care se ascunde sub pat. 87
CAPITOLUL VI
În care-i vorba despre un tată ciudat, precum şi despre scrupulele lui Maigret 308
CAPITOLUL VII
Despre un inspector care merge tot înainte, fără oprire, şi despre o fată care are o întâlnire cu destinul. 129
CAPITOLUL VIII
În care totul se petrece între oameni care cunosc preţul cuvântului rostit şi unde vine vorba din nou despre Nasolu’ 149
CAPITOLUL IX
În care se demonstrează că o scară poate juca un rol important în viaţa omului, iar o poşetă de damă unul şi mai de seamă încă 364

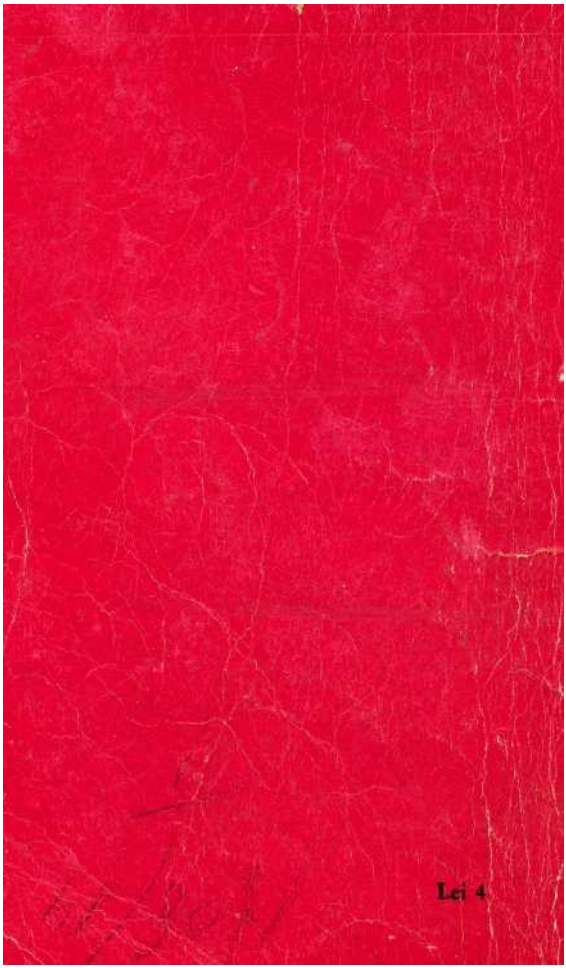
Lei 4